

Manoharbhair Shikshan Prasarak Mandal Armori's

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE
COLLEGE ARMORI**

Dist. Gadchiroli (Maharashtra) 441 208

Affiliated to Gondwana University, Gadchiroli.

Re-accredited by NAAC 'A' with 3.24 CGPA

ANNUAL QUALITY ASSURANCE REPORT (AQAR) 2023-24

CRITERION – VII INSTITUTIONAL VALUES & BEST PRACTICES

METRIC NO: ~ 7.1.9.

METRIC NAME: ~ *Sensitization of students and employees of the Institution to the constitutional obligations: values, rights, duties and responsibilities of citizens*

Web: - mgcollegearmori.ac.in
e-mail: - mgcollege.armori@gmail.com
Phone: - 07137-266558

MANOHARBHAI SHIKSHAN PRASARAK MANDAL ARMORI'S
**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE**

ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
Affiliated to Gondwana University, Gadchiroli
Re-accredited by NAAC 'A' with 3.24 CGPA(2022)
Web: mgcollegearmori.ac.in

Dr. Lalsingh H. Khalsa
Principal & IQAC Chairman
Mob. No. 9422153197
E-mail: lalsinghkhalsa@yahoo.com

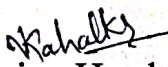
Dr. Satish. S. Kola
IQAC Coordinator
Mob. 9595982057
E-mail: satish.kolawar@gmail.com

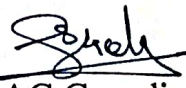
Certificate of Verification

The document herewith is a testimonial of the following specifics;

- AQAR 2023-24
- Criterion - VII (Institutional Values & Best Practices)
- Metric no. – 7.1.9
- Metric Particular - Sensitization of students and employees of the Institution to the constitutional obligations: values, rights, duties and responsibilities of citizens.

It is affirmed that the attached document pertinent to the above cited specifics are duly verified and approved by the IQAC.

Criterion Head

IQAC Coordinator
IQAC-Co-ordinator

IQAC Chairperson
PRINCIPAL
M.G. Arts, Science &
Late N.P. Commerce College
ARMORI, Dist. Gadchiroli

CRITERION – VII
INSTITUTION VALUES & BEST PRACTICES

METRIC NO.	7.1.9
METRIC NAME	Sensitization of students and employees of the Institution to the constitutional obligations: values, rights, duties and responsibilities of citizens

International Yoga Day

REPORT OF THE ACTIVITY (ACADEMIC YEAR-2023-24)

1	Name of Activity organized	Physical Education Games & Sports Department & NSS Department
2	Title of activity	International Yog Din
3	Date of activity organized	21.06.2023
4	Name of the Coordinator of activity	Prof. Dnyaneshwar Thakre Prof. Sattendra Sontakke, Dr. Seema Nagdeve
5	Place of Activity organized	M. G. College Armori Sports Hall
6	No. of students participated	66
7	No. of faculty participated	All faculties
8	Name of sponsoring agency/collaborator	Patanjali Yog Samittee Armori, Gadchiroli & NSS Department
9	Name of sponsorship/collaboration (Total Grants received in Rs. If any)	-
10	Objective of the Activity	Important of Yogasans & Awareness of Health. Creates awareness in promoting interest in Asans and Exercise among younger generation. Encouraging Health and Fitness creativity among students and inculcating a sense of pride in their activities.
11	Brief Description	21 June, 2023 International Yoga Day Organized by Mahatma Gandhi College Armori, & Physical Education Games & Sports Department & NSS Department Participated by Various Department in Police Station, Tehsil Office and College Teaching-Non-Teaching Staff & College Students. Dr. Ram Raut (Yoga Expert) demonstrated the important of yogasans to the participant. On this occasion by demonstrating various yoga asanas as well as imparting appropriate yoga training.
12	Outcomes/impact of the Activity	Participants understood the importance yoga.

१. 'आंतरराष्ट्रीय योगदिन' कार्यक्रम

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व.न.पं. वाणिज्य महाविद्यालयात २१ जून २०२३ ला सकाळी ७.०० वाजता आंतरराष्ट्रीय योग दिन आयोजित करण्यात आला. मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडळाचे सचिव मा. मनोजभाऊ वनमाळी, महाविद्यालयाचे प्राचार्य.डॉ. लालसिंग खालसा व प्रमुख मार्गदर्शक डॉ. राम राऊत,शारिरीक शिक्षण व खेळ विभागाचे प्रा. ज्ञानेश्वर ठाकरे आणि रासेयो चे प्रा. सतेन्द्र सोनटक्के आदि उपस्थित होते.

मा. मनोजभाऊ वनमाळी यांचे हस्ते दिप प्रज्वलन करुन कार्यक्रमाची सुरवात करण्यात आली. यावेळी त्यांनी उपस्थित कर्मचाऱ्यांना संबोधित करून योगदिनाच्या शुभेच्छा दिल्या. कार्यक्रमाला डॉ. राम राऊत यांनी विविध आसनांचे प्रात्याक्षिक करुन उपस्थित सर्वांकडुन योग करुन घेतला.कार्यमाचे संचालन प्रा. ज्ञानेश्वर ठाकरे व प्रा. डॉ. विजय रैवतकर यांनी केले.

Photos of the Activity (with Geo tagging)

Latitude: 20.474455
Longitude: 79.979427
Elevation: 251.88±3 m
Accuracy: 40.6 m
Time: 21-06-2023 07:39
Note: 21 June yoga Day2023-24

Powered by NoteCam

“मनोहरभाई शिक्षण प्रवृत्त मंडळ, आरमोरी ज्या सक्कनीय पदाधिकारी व सदस्यांना कळविण्यात येते की, दि. २१ जून २०२३ रोजी बुधवारला सकाळी ०७.०० वा. अंतरराष्ट्रीय योगदिन निमित्त भारताकड्यातील शारिरीक शिक्षण आणि खेळ व क्रीडा विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग आणि सर्वजळी योग समिती आरमोरी यांच्या स्तुत क्विन्ने कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे.

आरनोरी

આભિજિતિ
M.G. Arts, Science &
Late N.P. Commerce College
ARDHAM, Dist. Godchari

१)	मजीलीनी कुपीगाणा मुसलीमस्तार बरवाची	अजय	श्री. सुनील गणगो.
२)	म. तुलसिदासजी अजुळगावडी पंजवणी	अण्णयथ	(अण्णयथ)
३)	म. शिंदेरावजी धानरावजी वनकरजी	जयिव	श्री. शिंदे
४)	म. शिंदेरावजी नखारेरावजी थोरे	कोठायाथ	श्री. शिंदे
५)	म. शिंदेरावजी मळेंकरजी थोरे	तज्जविव	श्री. शिंदे
६)	म. भागवेरावट शशीरावजी सेते	सदय	श्री. शिंदे
७)	म. उनाकावजी शिंदेरावजी वनकरजी	शायर	श्री. शिंदे
८)	म. फन्डेरावजी वमरावजी वनकरजी	शायर	श्री. शिंदे
९)	म. दिवाकराव वामरावजी वनकरजी	शायर	श्री. शिंदे
१०)	म. प्रकाशजी गोविंदराव भोवरे	सदय	श्री. शिंदे
११)	म. माधू तुलसिदास वामाजी	सदय	श्री. शिंदे
१२)	म. शिंदेरावजी सुलेमानाजी जजवणी	सदय	श्री. शिंदे

म. मां अष्टाविंशत्य, आरमोरी

PRINCIPAL
Dr. Lalsingh H. Khalsa
M. Sc., Ph. D.
Mob. 9422153197
E-mail: lalsinghkhalsa@yahoo.com

S.T.D.: 07137
Office: 266558/266043
Web: mgcollegearmori.ac.in
E-mail: mgcollege.armori@gmail.com

प्रति,

13/06/202

20 Nov 2022

नहोदय,

आभगास किर्नती करणयात येते की, महाविद्यालयातील शास्त्रीय शिक्षण आणि खेळ व क्रीडा विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग आणि पर्वजली योग सन्निती, आरमोरी यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. २१ जून २०२३ रोजी कुथवार सकाळी ६.३०, वा. महाविद्यालयाच्या सभागृहात 'आंतरराष्ट्रीय योग दिवस' साजरा करणयात वेणार आहे.

तरी आपण या कार्यक्रमात अगत्याने येण्याने करणे, ही विनंती.

आपला विश्वास,

for
PRINCIPAL
M.G. Aris, Science B
Late N.P. Coomaraswamy College
ANN, ORL, Dist. Gokulam

"RIGHT PLACE FOR BRIGHT FUTURE"
MANOHARIBHAI SHUSHAN PRASARAK MANDAL, ARMORI
**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE**
ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
Affiliated to Gondwana University, Gadchiroli
Re-accredited by NAAC 'A' with 3.24 CGPA

PRINCIPAL
Dr. Lalsingh H. Khalsa
M. Sc., Ph. D.
Mob. 9422153197
E-mail: lalsinghkhalsa@yahoo.com

S.T.D.: 07137
Office: 266558/266043
Web: mgcollegearmori.ac.in
E-mail: mgcollegearmori@gmail.com

Letter No. MGC/469 /2023
Date 17 / 06 / 2023

प्रति,
मा. डॉ. राम एकरा
योग प्रशिक्षक,
पतंजली योग समिती आरमोरी.

महोदय,

आपणस विनंती करण्यात येते की, महाविद्यालयातील शारीरिक शिक्षण आणि खेळ व क्रीडा विभाग, राष्ट्रीय रंग योजना विभाग आणि पतंजली योग समिती, आरमोरी यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. २१ जून २०२३ रोजी बुधवार सकाळी ९.०० वा. महाविद्यालयाच्या सभागृहात 'आंतरराष्ट्रीय योग दिवस' साजरा करण्यात येणार आहे.

या कार्यक्रमात आपण प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून सहभागी होऊन आहात.

हरी आपण या कार्यक्रमात आपल्याने योगदाने करून, ही विनंती.

आपला विरवाना,
PRINCIPAL
M.G. Arts, Science &
Late N.P. Commerce College
ARMORI, Dist. Gadchiroli

Dr. A. S. R. S.

f <https://www.facebook.com/mgcollegearmori/> YouTube <https://www.youtube.com/channel/UCX6G3UJMU7BdLcNt-8CHBQs>

"RIGHT PLACE FOR BRIGHT FUTURE"
MANOHARIBHAI SHUSHAN PRASARAK MANDAL, ARMORI
**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE**
ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
Affiliated to Gondwana University, Gadchiroli
Re-accredited by NAAC 'A' with 3.24 CGPA

PRINCIPAL
Dr. Lalsingh H. Khalsa
M. Sc., Ph. D.
Mob. 9422153197
E-mail: lalsinghkhalsa@yahoo.com

S.T.D.: 07137
Office: 266558/266043
Web: mgcollegearmori.ac.in
E-mail: mgcollegearmori@gmail.com

Letter No. MGC/ 475 /2023
Date 17 / 06 / 2023

0/c

प्रति,
मा. प्रमुख शिक्षक, शारीरिक शिक्षण
श्री. लक्ष्मणराव वनमणी युगुत अर्थ केंद्र
आरमोरी

महोदय,

आपणस विनंती करण्यात येते की, महाविद्यालयातील शारीरिक शिक्षण आणि खेळ व क्रीडा विभाग, राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग आणि पतंजली योग समिती, आरमोरी यांच्या संयुक्त विद्यमाने दि. २१ जून २०२३ रोजी बुधवार सकाळी ९.०० वा. महाविद्यालयाच्या सभागृहात 'आंतरराष्ट्रीय योग दिवस' साजरा करण्यात येणार आहे.

हरी आपण या कार्यक्रमात आपल्याने योगदाने करून, ही विनंती.

आपला विरवाना,
PRINCIPAL
M.G. Arts, Science &
Late N.P. Commerce College
ARMORI, Dist. Gadchiroli

f <https://www.facebook.com/mgcollegearmori/> YouTube <https://www.youtube.com/channel/UCX6G3UJMU7BdLcNt-8CHBQs>

Participants List.

२७/७/२०२३ आंतराष्ट्रीय योग दिवस २०२३

अ.क्र.	नाम	पद	स्वाक्षरी	अ.क्र.	नाम
1)	श्री. V. N. Ambure	Vice Principal			
2)	श्री. P. B. Pandhare	H.M. M.G.K.V.			
3)	- V.M. Gumpawar	Supervisor			
4)	Dr. H. D. Bansod	Asst. Prof.			
5)	M. S. Pawar	Retiree Teacher			
6)	Prof. S. M. Santakhe	Asst. Prof.			
7)	श्री. M. A. Sawar	Gr. College Teacher			
8)	श्री. D. D. Gondane	Principal			
9)	M. T. Rurule	Jr. College Prnc.			
10)	Ku. P. S. Dhait	Asst. Teacher			
11)	Mrs. R. D. Lokhande	Asst. Teacher			
12)	Ku. P. C. Daryawad	Asst. Teacher			
13)	Gajish Kola	Asst. Prof.			
14)	Dr. K. N. Wasankar	Asst. Prof.			
15)	Dr. V. P. Gorde	Asst. Prof.			
16)	Mrs. N. A. Bannoch	Asst. Prof.			
17)	C. D. Mungamake	Asst. Prof.			
18)	V. P. Padole	Asst. Prof.			
19)	V. I. Kahalkar	Asst. Prof.			
20)	श्री. श्री. विनायक शिंदे	सहा. प्राध्यापक			
21)	N. N. Meshram				
22)	K. D. Kharvande	Asst. Prof.			
23)	S. B. Kumbhar	Asst. Prof.			
24)	S. K. Mohale	Asst. Prof.			
25)	V. S. Navkarapur	Asst. Prof.			
26)	S. G. Shivankar	Asst. Teacher			
27)	Dr. J. N. Pansikar	Asst. Prof.			
28)	M. S. Dhawar	Jr. teacher			
29)	P. S. Mehe	Jr. college teacher			
30)	V. D. Mane	-			
31)	A. N. Meshram	-			
32)	K. B. Kharvade	-			

अ.क्र.	नाम	पद	स्वाक्षरी	अ.क्र.	नाम
33)	S. B. Dhurugale	Fr. G. M. M. V.		66)	श्री. म. म. म. म.
34)	K. P. Sore	M. G. K. V.		67)	P. L. Dandmal
35)	R. M. Lokhande	M. G. K. V.			
36)	Kichore R. Sahase	M. G. V. Armo			
37)	H. A. Sayam	M. G. K. V.			
38)	H. N. Pandam	M. G. V. Armo			
39)	D. M. Gumpawar	M. G. K. V.			
40)	D. K. Nawar	M. G. K. V.			
41)	Nitin Shinde	M. G. K. V.			
42)	B. V. Bhandari	M. G. K. V.			
43)	Gagan Raut	M. G. K. V.			
44)	Y. M. Dhurugale	M. G. K. V.			
45)	S. D. Gadam	M. G. K. V.			
46)	C. P. Hume	M. G. K. V.			
47)	B. B. Shende	M. G. K. V.			
48)	V. S. Sore	M. G. K. V.			
49)	K. P. Bhandari	M. G. K. V.			
50)	M. D. Kharvade	M. G. K. V.			
51)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
52)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
53)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
54)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
55)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
56)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
57)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
58)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
59)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
60)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
61)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
62)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
63)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			
64)	श्री. शिवाजी शिंदे	M. G. K. V.			

शिकाव - 24/06/23

योगाचे संस्कार सर्वांनी स्वतःत रुजवावे : मनोज वनमाळी

आरमोरी, ता. २३ : योगाचे संस्कार शरीरावर करून शरीरशुद्धी केल्याने व्यक्तीचे शरीर निरोगी व सुदृढ राहण्यास मदत होते. योगाच्या माध्यमातून केवळ शरीर स्वस्थ होत नाही, तर त्यातून मानसिक समाधान व उन्नती सहजपणे साध्य करता येणे शक्य आहे. त्यामुळे योग संस्कार सर्वांनी स्वतःत रुजवावे, असे प्रतिपादन संस्थेचे सचिव मनोज वनमाळी यांनी केले.

येथील महात्मा गांधी महाविद्यालयात आयोजित आंतरराष्ट्रीय योगदिन कार्यक्रमात मार्गदर्शन करताना बोलत होते. याप्रसंगी त्यांनी योगाचा सराव करून मार्गदर्शन केले.

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व.न.पं. वाणिज्य महाविद्यालयात

आरमोरी : योगासने करताना प्राचार्य, प्राध्यापक व मान्यवर.

प्राचार्य डॉ. लालसिंग खालसा यांच्या मार्गदर्शनात राष्ट्रीय सेवा योजना, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग आणि पतंजली योग समिती आरमोरीच्या संयुक्त विद्यमाने योगदिनाचे आयोजन करण्यात आले होते.

यावेळी योगाचे प्रत्यक्षपणे प्रात्यक्षिक करण्यात आले. याप्रसंगी योग प्रशिक्षक डॉ. राम राऊत, राजश्री

राऊत, मनीषा दुधे, विजय सुपारे, नगर परिषद प्रशासन अधिकारी आशीष हेमके, महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य डॉ. चंद्रकांत डोलीकर, राष्ट्रीय सेवा योजना प्रमुख प्रा. सत्येंद्र सोनटक्के, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण विभाग संचालक प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर ठाकरे, महात्मा गांधी कनिष्ठ महाविद्यालयाचे प्राचार्य साईनाथ अद्वलवार, महात्मा गांधी

कन्या विद्यालयाचे मुख्याध्यापक पंघरे, वत्सलाबाई वनमाळी स्कूल ऑफ स्कॉलर्सचे प्राचार्य कासार उपस्थित होते. प्रमुख योग प्रशिक्षक डॉ. राम राऊत यांनी योगाविषयी माहिती दिली. योगसनांच्या नियमित प्रयोगाने शरीरावर होणारे सकारात्मक परिणाम, आजार नियंत्रणावर औषध उपचार करण्यापेक्षा आजारच होऊ न देणे याकरिता योगाचे कार्य आणि महत्त्व त्यांनी कर्मचाऱ्यांना समजावून सांगितले आणि विविध योगासनांचे प्रयोग कर्मचारी, प्रेक्षकांकडून करून घेतले. उपस्थित सुमारे २०० कर्मचाऱ्यांनी योगसाधनेचा फायदा होत असल्याची प्रतिक्रिया दिली. संचालन प्रा. डॉ. ज्ञानेश्वर ठाकरे यांनी केले, तर आभार प्रा. सत्येंद्र सोनटक्के यांनी मानले.

Signature Coordinator
Dr. Dnyaneshwar V. Thakre

Principal

Independence Day 15th August 2023

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N.P. Commerce College, Armori

PHYSICAL EDUCATION GAMES & SPORTS COMMITTEE

Report of the Activity -15th August INDEPENDENCE DAY

(Academic Year - 2023-24)

Name of Committee/Portfolios / Activity organized	Physical Education Games & Sports Department & NSS Department
Title of activity	15th August Independence Day
Date of activity organized	15.08.2023
Name of the Coordinator of activity	Prof. Dr. Dnyaneshwar Thakre, Prof. Sattendra Sontakke, Prof. Dr. Seema Nagdeve
Place of Activity organized	M. G. College Armori Play Ground
No. of students participated	350
No. of faculty participated	All Faculties
Name of sponsoring agency/collaborator (If Applicable)	Sports Department & NSS Department
Total Grants/Funds received in Rs. (If any)	-
Objective of the Activity: Important of 15 th August . Younger generation. Encouraging among students a sense of pride in their activities.	
Brief Description: All Teaching & Non-Teaching Staff & Students Celebration in Campus.	
Outcomes/impact of the Activity: Participants understood the importance of Independence Day.	

Notice

**महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. नसरुद्दीनभाई पंजवानी
वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी**

* निमंत्रण पत्रिका *

श्री/श्रीमती प्राध्यापक / सिविलितर कनिष्ठी वृं. म. गांधी महाविद्यालय, न.वि.वि.

स्वातंत्र्य दिनाच्या ७६ व्या वर्धापन दिनानिमित्त दि. १५ ऑगस्ट २०२३ रोज मंगळवारला सकाळी
८.३० वाजता महाविद्यालयाच्या प्रांगणात श्री. हिंदेश्वरजी वनमाळी सचिव, मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक
मंडळ, आरमोरी यांचे शुभ हस्ते "ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम" साजरा करण्यात येत आहे.

तरी आपली उपस्थिती प्रार्थनीय आहे.

* विनीत *

डॉ. लालसिंग खालसा
प्राचार्य
म. गांधी कला विज्ञान व स्व. न.पं. वाणिज्य
महाविद्यालय, आरमोरी

श्री. वल्लभ ओजस्वते, आरमोरी ४२२०५१२२६६

० १५ ऑगस्ट २०२३ स्वातंत्र्य दिन ध्वजारोहण बाबत.

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N.P. Commerce College Armoori Dist. Gadchiroli

2023-24

Sr.No.	Name of the Employees	Design.	Contact Number	Remarks
	Dr. L. H. Khalsa	Principal	9422153197	
1)	Prof. Dr. R. M. Thombre	Asso. Prof.	9421734471	
2)	Prof. M. K. Ramteke	Asso. Prof.	9421728462	
3)	Prof. Dr. C.P. Dorlikar	Asst. Prof.	9423422989	
4)	Prof. Dr. J. N. Papadkar	Asst. Prof.	9422542000	
5)	Prof. S.B. Gellam	Asst. Prof.	9423422000	
6)	Prof. Ms. S.T. Nagdeve	Asst. Prof.	9421783488	9834155768
7)	Prof. Dr. D. V. Thakare	Asst. Prof.	9423407969	
8)	Prof. D. M. Ghonmode	Asst. Prof.	9309989207	
9)	Prof. S. M. Soutakke	Asst. Prof.	8698856936	
10)	Prof. Dr. N. N. Meshram	Asst. Prof.	8805226469	
11)	Prof. Dr. C. D. Mungmode	Asso. Prof.	8600376986	
12)	Prof. P. S. Meshram	Asst. Prof.	9595108747	
13)	Prof. Dr. V. P. Gorade	Asst. Prof.	9766113711	
14)	Prof. Dr. V. I. Kahalkar	Asst. Prof.	8007646996	
15)	Prof. Dr. M. M. Thaore	Asst. Prof.	9372710470	
16)	Prof. P. S. Ganvir	Asst. Prof.	9011038170	
17)	Prof. Dr. V. H. Raiwatkar	Asst. Prof.	9823879206	
18)	Prof. G. M. Kadhav	Asst. Prof.	9922189282	
19)	Prof. Ku. S. K. Mohurle	Asst. Prof.	9420082175	
20)	Prof. G. W. Borkar	Asst. Prof.	9420364886	
21)	Prof. A. P. Raut	Asst. Prof.	8788290342	
22)	Prof. Dr. N. D. Bansod	Asst. Prof.	9420512434	
23)	Prof. Dr. S. S. Kola	Asst. Prof.	9405324243	
24)	Prof. Miss. S. B. Kumre	Asst. Prof.	8208198849	
25)	Prof. V. P. Padole	Asst. Prof.	9405523776	
26)	Prof. N. A. Borode	Asst. Prof.	9405519509	
27)	Prof. Dr. K. N. Wasurke	Librarian	9823886002	
28)	Shri. R. J. Hemike	Jr. Clerk	9764022993	
29)	Shri. M. G. Tagade	Jr. Clerk	9421729190	
30)	Shri. P. N. Ganvir	Lab. Assi.	8007234001	
31)	Shri. M. B. Korwate	Lab. Assi.	8010516006	
32)	Shri. B. B. Shende	Lab. Att.	9405200190	
33)	Shri. K. D. Ramteke	Lab. Att.	9422362787	
34)	Shri. J. M. Bodele	Lab. Att.	9404821055	
35)	Shri. P. L. Dadmal	Lab. Att.	8275215826	
36)	Ku. S. P. Katukale	Lib. Att.	9403012210	
37)	Shri. K. M. Kuthe	Peon	9422975097	
38)	Shri. S. M. Ghodichore	Peon	9673893284	
39)	Shri. S. G. Thakare	Peon	7588673387	
40)				

Geotagged Photographs

०९/१०/८५ - १७/०८/२३

महात्मा गांधी महाविद्यालय, आरमोरी

आरमोरी. महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. न. पं. वाणिज्य महाविद्यालयाच्या प्रांगणात स्वातंत्र्य दिनाचे औचित्य साधून ध्वजारोहण करण्यात आली. मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडळाचे सचिव मनोज वनमाळी यांचे हस्ते ध्वजारोहण सोहळा संपन्न झाला. या निमित्ताने शहिद किशोर बोबाटे यांच्या पत्नी किशोर बोबाटे यांचा संस्थेतर्फे सत्कार करण्यात आला. यावेळी संस्थेच्या अध्यक्ष सुनीता वनमाळी, सर्व पदाधिकारी, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. लालसिंग खालसा, कनिष्ठ महाविद्यालयाचे प्राचार्य अद्वलवार उपस्थित होते.

स्वातंत्र्यासाठी बलिदान करणाऱ्या वीर व महापुरुषांना अभिवादन करित आज आपण एकत्रितपणे या स्वातंत्र्याचे रक्षण करून देश विकासात सहकार्य करू, असे प्रतिपादन मनोज वनमाळी यांनी

केले. ध्वजारोहणापूर्वी महाविद्यालयीन परिसरातील राष्ट्रपिता महात्मा गांधी, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या पूर्णाकृती पुतळा तसेच स्व. किशोरभाऊ वनमाळी यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करण्यात आले. शेवटी एनसीसी पथकाचे पथसंचलन पार पडले.

Student attended / Participated Signature List

Sr.No.	Name of the Employees	Design.	Signature
	Dr. L. H. Khalsa	Principal	
1)	Prof. Dr. R. M. Thombre	Asso. Prof.	
2)	Prof. M. K. Ramteke	Asso. Prof.	
3)	Prof. Dr. C.P. Dorlikar	Asst. Prof.	
4)	Prof. Dr. J. N. Papadkar	Asst. Prof.	
5)	Prof. S.B. Gedam	Asst. Prof.	
6)	Prof. Ms. S.T. Nagdeve	Asst. Prof.	
7)	Prof. D. V. Thakare	Asst. Prof.	
8)	Prof. D. M. Ghonmode	Asst. Prof.	
9)	Prof. S. M. Sontakke	Asst. Prof.	
10)	Prof. N. N. Meshram	Asst. Prof.	
11)	Prof. Dr. C. D. Mungmode	Asst. Prof.	
12)	Prof. P. S. Meshram	Asst. Prof.	
13)	Prof. Dr. V. P. Gorade	Ass. Prof.	
14)	Prof. Dr. V. I. Kahalkar	Ass. Prof.	
15)	Prof. Dr. M. M. Thaore	Ass. Prof.	
16)	Prof. P. S. Ganvir	Ass. Prof.	
17)	Prof. Dr. V. H. Raiwatkar	Ass. Prof.	
18)	Prof. G. M. Kadhav	Asst. Prof.	
19)	Prof. Ku. S. K. Mohurle	Asst. Prof.	
20)	Prof. G. W. Borkar	Asst. Prof.	
21)	Prof. A. P. Raut	Asst. Prof.	
22)	Prof. N.D. Bansod	Asst. Prof.	
23)	Prof. Dr. S.S. Kola	Asst. Prof.	
24)	Prof. Miss. S.B. Kumre	Asst. Prof.	
25)	Prof. V.P. Padole	Asst. Prof.	
26)	Prof. N.A. Borode	Asst. Prof.	
27)	Prof. Dr. K. N. Wasurke	Librarian	
28)	Shri. R. J. Hemke	Jr. Clerk	
29)	Shri. M. G. Tagade	Jr. Clerk	
30)	Shri. P.N. Ganvir	Lab. Assi.	
31)	Shri. M. B. Korwate	Lab. Assi.	
32)	Shri. B. B. Shende	Lab. Att.	
33)	Shri. K. D. Ramteke	Lab. Att.	
34)	Shri. J. M. Bodele	Lab. Att.	
35)	Shri. P. L. Dadmal	Lab. Att.	
36)	Ku. S. P. Katukale	Lib. Att.	
37)	Shri. K. M. Kuthe	Peon	
38)	Smt. S. M. Ghodichore	Peon	
39)	Shri. S. G. Thakare	Peon	
40)	Kavita Khobragade	MIB	
41)	Diksha P. Wanjari	Geology	
42)	Nandini V. Gedam	Geology	
43)	V. K. Nakhale	H. Eco.	
44)	S. D. Chate	Chem	
45)	M. K. Keshave	Chem	

Signature

Principal

Program Coordinator

Constitution Day

Mahatma Gandhi Arts, Science and Late N. P. Commerce College
Armori, Dist- Gadchiroli
Report of the Activity- Indian Constitution Day
(Academic Year - 2023-24)

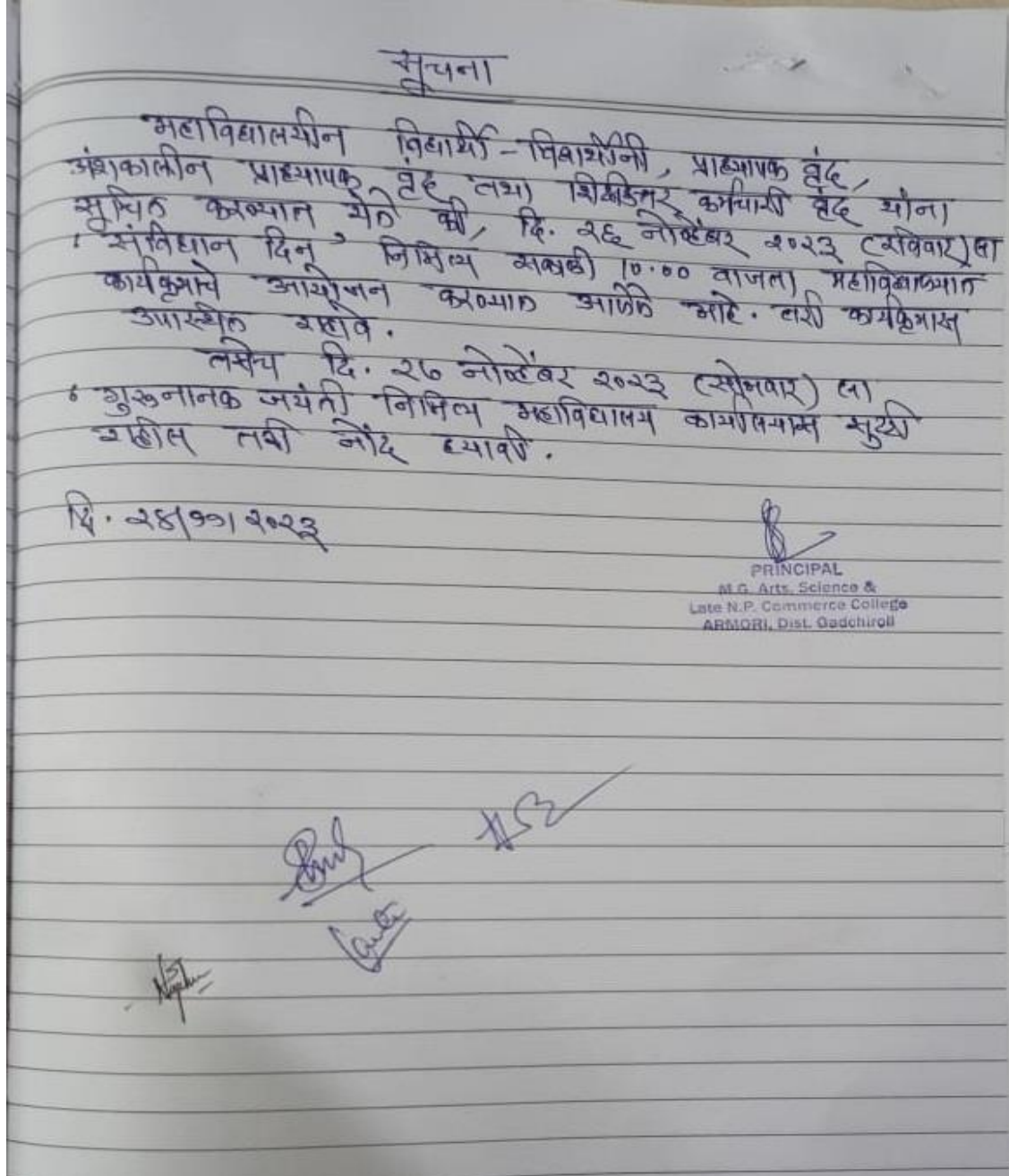
Name of Committee/Portfolios / Activity organized	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्ययन व संशोधन केंद्र
Title of activity	भारतीय संविधान दिन
Date of activity organized	२६ नोव्हेंबर २०२३
Name of the Coordinator of activity	प्रा. दिलीप घोनमोडे
Place of Activity organized	महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. न. पं. वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी
No. of students participated	३४
No. of faculty participated	२३
Name of sponsoring agency/collaborator (If Applicable)	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर अध्ययन व संशोधन केंद्र
Total Grants/Funds received in Rs. (If any)	Nil
Objective of the Activity :- १) भारतीय संविधानाचा परिचय करून देणे. २) भारतीय संविधानाचा प्रचार व प्रसार करणे.	
Brief Description :- या प्रसंगी महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य अध्यक्ष म्हणून उपस्थित होते. तर प्रमुख अतिथी म्हणून प्रा. गजानन बोरकर उपस्थित होते, कार्यक्रमाचे संचालन प्रा. दिलीप घोनमोडे यांनी केले, तर आभार प्रा. सतेंद्र सोनटक्के यांनी मानले. या प्रसंगी डॉ. विजय रैवतकर, डॉ. जयेश पापडकर, डॉ. प्रियदर्शन गणवीर, डॉ. विजय गोरडे तसेच सर्व प्राध्यापक वृंद व शिक्षकेतर कर्मचारी उपस्थित होते.	

Outcomes/impact of the Activity :-

१) संविधान आणि त्यातील कलमे आणि मूल्ये याविषयी विद्यार्थ्यांमध्ये जागृती निर्माण झाली.

➤ Notice :-

➤ **Geotagged Photographs :-**

➤ Newspaper Cutting :-

➤ Student attended / Participated Signature List :-

MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE & LATE NASURUDDINBHAI
PANJWANI COMMERCE COLLEGE, ARMORI

Name of Department: 1) Baburao Ambekar Study Hall Session: 23-24
Name of Activity: Indian Constitution day Class: C.A. II, A. I.

participated student

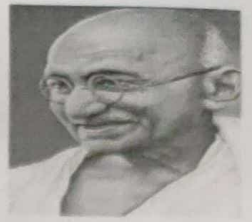
Sr.No.	Name of Student	Student Signature
1	Vitlesh R. Thakur	<u>Vitlesh</u>
2	Lakshu V. Nannawar	<u>Lakshu</u>
3	Shubham Shesham Kumbhare	<u>Shubham</u>
4	Yashu Vimal Nuthem	<u>Yashu</u>
5	Shubham Sankar Nuthem	<u>S.S. Nuthem</u>
6	Tejas Vinayak Bawale	<u>Tejas</u>
7	Nilesh Khushal Lathhe	<u>Nilesh</u>
8	Anagis Bandu Indurkar	<u>Anagis</u>
9	Rakesh Kewalram Ghanule	<u>Rakesh</u>
10	Ranay T. Kadam	<u>Ranay</u>
11	Anantraj P. Nakhate	<u>Anantraj</u>
12	Mayur B. Prahlad	<u>Mayur</u>
13	Ashay Shesham Ghabade	<u>Ashay</u>
14	Ashuka Deware Motghare	<u>Ashuka</u>
15	Dhagyashri Anil Kulkarni	<u>Dhagyashri</u>
16	Sanjana Sushen Ray	<u>Sanjana</u>
17	Achal Janardhan Mate	<u>Achal</u>
18	Preerona Yashwanth Meshram	<u>Preerona</u>
19	Reshita Ashok Chaudhari	<u>Reshita</u>
20	Nisha Ramesh Shinde	<u>Nisha</u>
21	Priya Shyambhar Mate	<u>Priya</u>
22	Pratyaksh Rajeshwar Khobragade	<u>Pratyaksh</u>
23	Ashwini Rushi Paul	<u>Ashwini</u>
24	Payal Rajendra Lathhe	<u>Payal</u>
25	Nirasha Anilkar Raut	<u>Nirasha</u>
26	Rufali Vishwanath Yeshu	<u>Rufali</u>
27	Sneha Dnyaneshwar Kheware	<u>Sneha</u>
28	Kamini Babhakar Kamble	<u>Kamini</u>
29	Pooja Jalindar Rohankar	<u>Pooja</u>
30	Savitai Sanjay Raut	<u>Savitai</u>
31	Payal Arun Shende	<u>Payal</u>
32	Gayatri Ramesh Nandodhare	<u>Gayatri</u>
33	Pallavi Rasendra Meshram	<u>Pallavi</u>
34	Krishna Ganesh Dule	<u>Krishna</u>

संस्थान 26/11/23
महामा गांधी कला, विज्ञान & लेट न. पी. कॉमर्स कॉलेज, अरमोरी जिल्हा गडचरोली

Sr. No.	Name of the Employees	Design.	Signature	Remarks
1	Dr. L. H. Khalsa	Principal	<u>L. H. Khalsa</u>	
2	Prof. M. K. Ramteke	ASO.Prof.	<u>M. K. Ramteke</u>	
3	Dr. C. P. Dorlikar	ASSI.Prof.	<u>C. P. Dorlikar</u>	
4	Dr. J. N. Papadkar	ASSI.Prof.	<u>J. N. Papadkar</u>	
5	Prof. S. B. Gedam	ASSI.Prof.	<u>S. B. Gedam</u>	
6	Dr. Ku. S. T. Nagdeve	ASSI.Prof.	<u>Ku. S. T. Nagdeve</u>	
7	Dr. D. V. Thakare	Phy. Edu. Di.	<u>D. V. Thakare</u>	
8	Prof. D. M. Ghonmode	ASSI.Prof.	<u>D. M. Ghonmode</u>	
9	Prof. S. M. Sontakke	ASSI.Prof.	<u>S. M. Sontakke</u>	
10	Dr. N. N. Meshram	ASO.Prof.	<u>N. N. Meshram</u>	
11	Dr. C. D. Mungmode	Prof.	<u>C. D. Mungmode</u>	
12	Prof. P. S. Meshram	ASSI.Prof.	<u>P. S. Meshram</u>	
13	Dr. V. P. Gorde	ASO.Prof.	<u>V. P. Gorde</u>	
14	Dr. V. I. Kahalkar	Assist.Prof.	<u>V. I. Kahalkar</u>	
15	Dr. M. M. Thare	Assist.Prof.	<u>M. M. Thare</u>	
16	Dr. P. S. Ganvir	Assist.Prof.	<u>P. S. Ganvir</u>	
17	Dr. V. H. Raiwatkar	Assist.Prof.	<u>V. H. Raiwatkar</u>	
18	Dr. G. M. Kadhav	Assist.Prof.	<u>G. M. Kadhav</u>	
19	Prof. Ku. S. Mohurie	Assist.Prof.	<u>Ku. S. Mohurie</u>	
20	Prof. G. W. Borkar	Assist.Prof.	<u>G. W. Borkar</u>	
21	Prof. A. P. Raut	Asst.Prof.	<u>A. P. Raut</u>	
22	Prof. V. P. Padole	Asst.Prof.	<u>V. P. Padole</u>	
23	Dr. N. D. Bansod	Assist.Prof.	<u>N. D. Bansod</u>	
24	Dr. S. S. Kola	Assist.Prof.	<u>S. S. Kola</u>	
25	Dr. S. B. Kumre	Assist.Prof.	<u>S. B. Kumre</u>	
26	Prof. N. A. Borode	Assist.Prof.	<u>N. A. Borode</u>	
27	Dr. K. N. Wasurke	Librarian	<u>K. N. Wasurke</u>	
28	Shri. M. G. Tagade	Jr. Clerk	<u>M. G. Tagade</u>	
29	Shri. P. N. Ganvir	Lab. Asst.	<u>P. N. Ganvir</u>	
30	Shri. M. B. Korwate	Lab. Asst.	<u>M. B. Korwate</u>	
31	Shri. K. D. Ramteke	Lab. Att.	<u>K. D. Ramteke</u>	
32	Shri. J. M. Bodele	Lab. Att.	<u>J. M. Bodele</u>	
33	Shri. P. L. Dadmal	Lab. Att.	<u>P. L. Dadmal</u>	
34	Ku. S. P. Katukale	Lib. Att.	<u>S. P. Katukale</u>	
35	Shri. K. M. Kuthe	Peon	<u>K. M. Kuthe</u>	
36	Smt. S. M. Ghodichore	Peon	<u>S. M. Ghodichore</u>	
37	Shri. S. G. Thakare	Peon	<u>S. G. Thakare</u>	
38	Shri. D. G. Nimgade	Lab. Att.	<u>D. G. Nimgade</u>	
39	Dr. K. D. Khobragade		<u>K. D. Khobragade</u>	

Signature
Program Coordinator

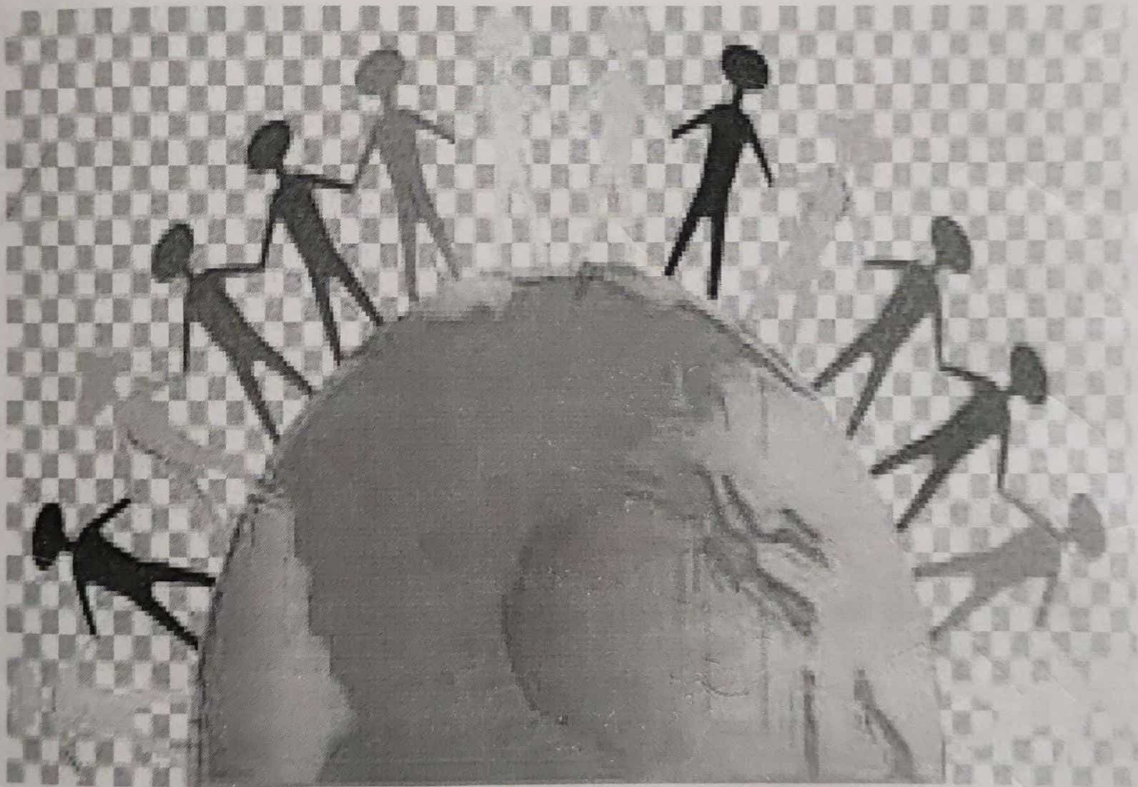
Certificate Course
Human rights report

MANOHARBHAI SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S
**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE & LATE N.P.
COMMERCE COLLEGE, ARMORI**

NAAC Re-accredited "A" Grade (CGPA 3.24)2022

Certificate Course in Human Rights

**DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE
SESSION 2023-24**

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE & LATE N.P.
COMMERCE COLLEGE, ARMORI**
NAAC Re-accredited "A" Grade (CGPA 3.24)2022

**CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS
SYLLABUS**

TITLE : CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

YEAR OF IMPLEMENTATION: Syllabus will be implemented from March 2024

DURATION : 35 Hours

MEDIUM OF INSTRUCTION : English / Marathi / Hindi

STRUCTURE OF COURSE

1. Theory paper
2. Internal Assessments

SCHEME OF EXAMINATION

A) THEORY;

Examination pattern is such that the exam will be consist of one paper that will be conducted in Online/offline mode. The objective-type questions that Candidates need to complete in duration 60 Min.

Total Marks:60

B) PRACTICAL;

Evaluation of the performance of the students in practical shall be on the basis of Human Rights Syllabus.

Total Marks:20

Standard of Passing:

As per the guidelines and rules for Certificate Course in Human right
Structure of the Course

Sr. No	Title	Theory /Practical	Marks (Total)	Distribution of Marks THEORY & PRACTICAL	
				Theory	I.A.
1	HUMAN RIGHTS AND DUTIES IN INDIAN CONSTITUTIONAL FRAMEWORK	Theory Paper-01	80	60	20
Grand total		80 Marks			

Intake Capacity: - 40

Teaching Faculty: -

1. Prof. Gajanan W. Borkar (M.A. Political Science (SET))

Evaluation system:

Percentages of Marks	Grade	Description of performance
0 to 34	D	Fail
35 to 44	C	Fair
45 to 54	B	Satisfactory
55 to 59	B ⁺	Good
60 to 69	A	Very Good
70 to 84	A ⁺	Excellent
85 to 100	O	Outstanding

SYLLABUS

PAPER-01:

HUMAN RIGHTS AND DUTIES IN INDIAN CONSTITUTIONAL FRAMEWORK

Total Marks – 80

Theory- 60

Internal- 20

UNIT-

Meaning, Definition, Characteristics and Perspectives of Human Rights.

UNIT-II

Basic Characteristics of the Indian Constitution.

Fundamental Rights, Duties and Directive Principal of State Policy.

UNIT-III

Protection & enforcement of human rights and duties.

(a) Police and Human Rights, Judiciary and Human Rights.

(b) National and State Human Rights Commission.

UNIT-IV

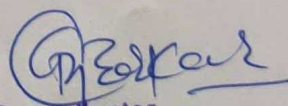
Emerging Trends:

(a) Human Rights and Terrorism.

(b) Human Rights and Environment

References and Text Books:

1. Basu, Durga Das, Human Rights in Constitutional law (New Delhi: Prentice Hall 1994)
2. Baxi, Upendra, Future of Human Rights (2002)
3. Bueren, Geraldine Van, International Law on the Rights of the Child (1995)
4. Caney, Simon and Jones, Peter (eds.), Human Rights and Global Diversity (2001)
5. Freeman, Michael, Human Rights: An Interdisciplinary Approach (2002)
6. Gogia, S.P., Law relating to Human Rights (2000)
7. Gupta D.N. and Singh, Chandrachur, Human Rights and Freedom of Conscience: Some suggestions for its Development and Application (2001)
8. Lyer, Venkat (ed.), Democracy, Human Rights and the Rule of Law: Essays in Honor of Nani Palkivala (2000)
9. Jhunjhunwala, Bharat (ed.) Governance and Human Rights (2002)
10. Nirmal, Chiranjivi J. (ed.), Human Rights in India: Historical, Social and Political Perspective (2002)
11. Peter, S.E., Human Rights: Perspective and Challenges (New Delhi: Lancers Books, 1994)

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Arment

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

STUDENTS ADMITTED LIST

Sr. No.	NAME OF STUDENTS	Gender
1	Bhavika K Garmale	Female
2	Asmita D Wagh	Female
3	Chetana K Naradelwar	Female
4	Devid R Kokode	Male
5	Divya M Kawale	Female
6	Dolly P Atlare	Female
7	Gayatri S Gurnaule	Female
8	Harsharani S Raut	Female
9	Himanshu D Bhoyar	Male
10	Kajal D Misar	Female
11	Kajal V Watgure	Female
12	Kairna S Watgure	Female
13	Kiran A Jambhule	Female
14	Laxmi D Mankar	Female
15	Lokesh D Parchari	Male
16	Maithili R Dadamal	Female
17	Mangalgaury H Jale	Female
18	Mayuri D Thakre	Female
19	Monali S Raut	Female
20	Monali M Dhothe	Female
21	Natasha K Hurre	Female
22	Nilkesh S Koreti	Male
23	Nirasha T Kolhatkar	Female
24	Pornima H Chaudhari	Female
25	Sneha G Donadkar	Female

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M. G. College, Amori

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

STUDENTS ATTENDANCE SHEET MONTH March

[illegible]

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHT

2023-24

STUDENTS ATTENDANCE SHEET MONTH.....March.....

SR. NO.	NAME OF STUDENTS	16/03/24	17/03/24	18/03/24	19/03/24	20/03/24	21/03/24	22/03/24	23/03/24	24/03/24	27/03/24	30/03/24
1	Bhavika K Garmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale	B.Karmale
2	Asmita D Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh	A.D. Wagh
3	Chetana K Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar	C.Naradelwar
4	Devid R Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode	D.R. Kokode
5	Divya M Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale	D.M. Kawale
6	Dolly P Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare	D.P. Atlare
7	Gayatri S Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule	G.S. Gurnaule
8	Harsharani S Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut	H.S. Raut
9	Himanshu D Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar	H.D. Bhojar
10	Kajal D Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar	K.D. Misar
11	Kajal V Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure	K.V. Watgure
12	Kairna S Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure	K.S. Watgure
13	Kiran A Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule	K.A. Jambhule
14	Laxmi D Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar	L.D. Mankar
15	Lokesh D Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari	L.D. Parchari
16	Maithili R Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal	M.R. Dadamal
17	Mangalauri H Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale	M.H. Jale
18	Mayuri D Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre	M.D. Thakre
19	Monali S Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut	M.S. Raut
20	Monali M Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe	M.M. Dhothe
21	Natasha K Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre	N.K. Hurre
22	Nilkesh S Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti	N.S. Koreti
23	Nirasha T Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar	N.T. Kolhatkar
24	Pornima H Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari	P.H. Chaudhari
25	Sneha G Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar	S.G. Donadkar

M.G. College, Anant

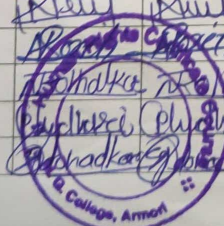

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHT

2023-24

STUDENTS ATTENDANCE SHEET MONTH April

SR. NO.	NAME OF STUDENTS	1/4/2024	2/4/2024	3/4/24	4/4/24	5/4/24	6/4/24	7/4/24	8/4/24	9/4/24	10/4/24	11/4/24	12/4/24
1	Bhavika K Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale	B. Garmale
2	Asmita D Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh	A. D. Wagh
3	Chetana K Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar	C. K. Naradelwar
4	Devid R Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode	D. R. Kokode
5	Divya M Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale	D. M. Kawale
6	Dolly P Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare	D. P. Atlare
7	Gayatri S Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule	G. S. Gurnaule
8	Harsharani S Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut	H. S. Raut
9	Himanshu D Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar	H. D. Bhojar
10	Kajal D Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar	K. D. Misar
11	Kajal V Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure	K. V. Watgure
12	Kairna S Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure	K. S. Watgure
13	Kiran A Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule	K. A. Jambhule
14	Laxmi D Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar	L. D. Mankar
15	Lokesh D Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari	L. D. Parchari
16	Maithili R Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal	M. R. Dadamal
17	Mangalgauri H Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale	M. H. Jale
18	Mayuri D Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre	M. D. Thakre
19	Monali S Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut	M. S. Raut
20	Monali M Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe	M. M. Dhothe
21	Natasha K Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre	N. K. Hurre
22	Nilkesh S Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti	N. S. Koreti
23	Nirasha T Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar	N. T. Kolhatkar
24	Pornima H Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari	P. H. Chaudhari
25	Sneha G Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar	S. G. Donadkar

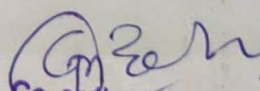
**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE & LATE N.P. COMMERCE
COLLEGE, ARMORI.**

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

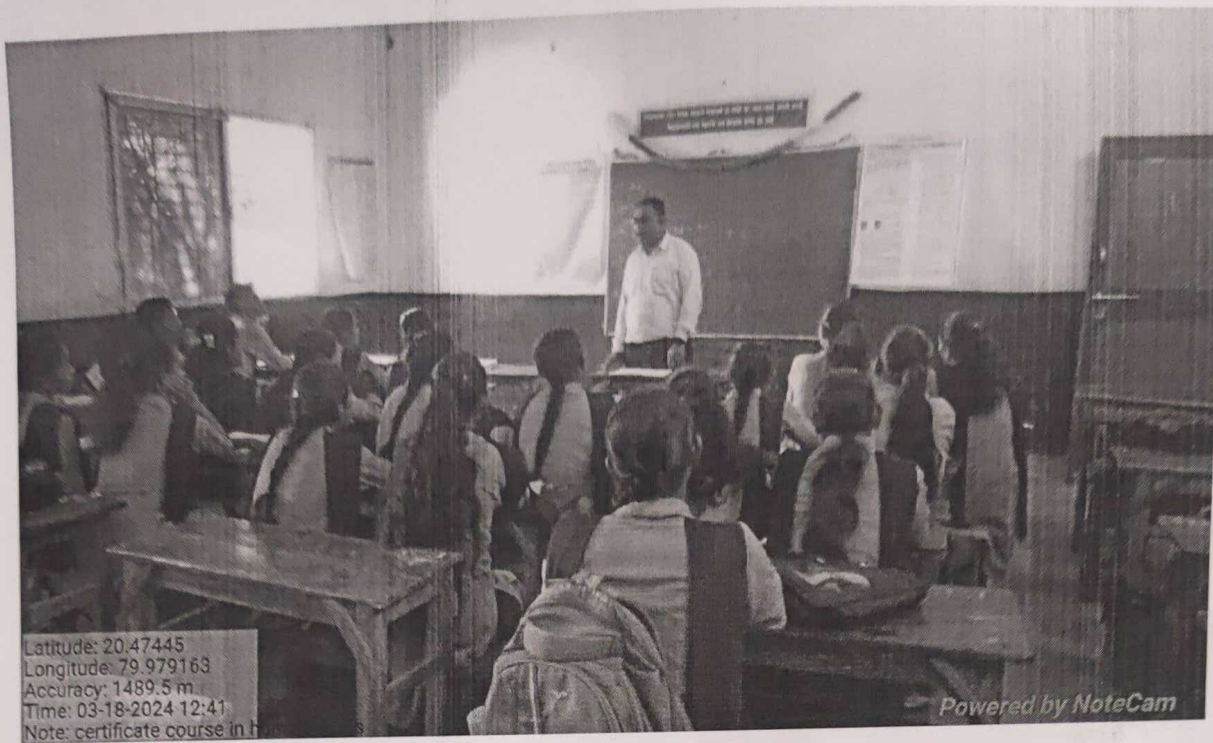
4st March to 12th April 2024

Photographs

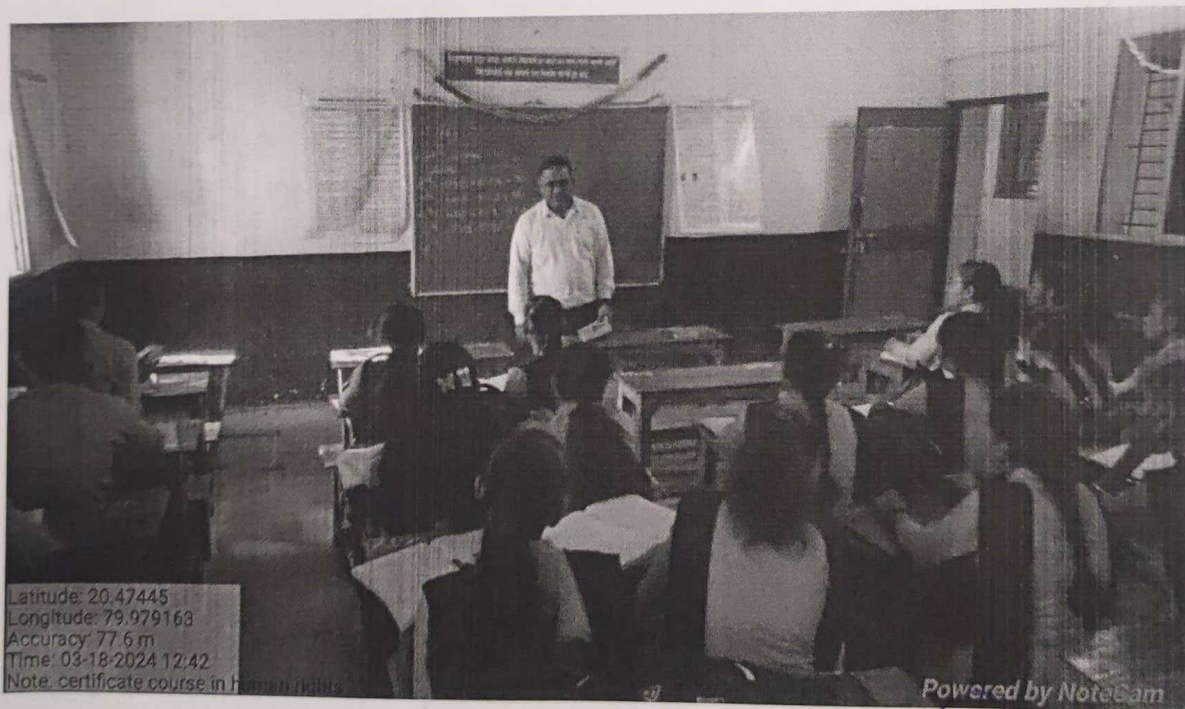

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M. G. College, Armeri

Latitude: 20.47445
Longitude: 79.979163
Accuracy: 1489.5 m
Time: 03-18-2024 12:41
Note: certificate course in h

Powered by NoteCam

Latitude: 20.47445
Longitude: 79.979163
Accuracy: 77.6 m
Time: 03-18-2024 12:42
Note: certificate course in human rights

Powered by NoteCam

Gm Zel
Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Armar

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

STUDENTS SHEET

Certificate JSUB2/05/2024

Sr NO	NAME OF STUDENTS	Gender	Signature
1	Bhavika K Garmale	Female	B. Garmale
2	Asmita D Wagh	Female	A. D. Wagh
3	Chetana K Naradelwar	Female	C. K. Naradelwar
4	Devid R Kokode	Male	D. R. Kokode
5	Divya M Kawale	Female	D. M. Kawale
6	Dolly P Atlare	Female	D. P. Atlare
7	Gayatri S Gurnaule	Female	G. S. Gurnaule
8	Harsharani S Raut	Female	H. S. Raut
9	Himanshu D Bhoyar	Male	H. D. Bhoyar
10	Kajal D Misar	Female	K. D. Misar
11	Kajal V Watgure	Female	K. V. Watgure
12	Kairna S Watgure	Female	K. S. Watgure
13	Kiran A Jambhule	Female	K. A. Jambhule
14	Laxmi D Mankar	Female	L. D. Mankar
15	Lokesh D Parchari	Male	L. D. Parchari
16	Maithili R Dadamal	Female	M. R. Dadamal
17	Mangalgaury H Jale	Female	M. H. Jale
18	Mayuri D Thakre	Female	M. D. Thakre
19	Monali S Raut	Female	M. S. Raut
20	Monali M Dhothe	Female	M. M. Dhothe
21	Natasha K Hurre	Female	N. K. Hurre
22	Nilkesh S Koreti	Male	N. S. Koreti
23	Nirasha T Kolhatkar	Female	N. T. Kolhatkar
24	Pornima H Chaudhari	Female	P. H. Chaudhari
25	Sneha G Donadkar	Female	S. G. Donadkar

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Armeri

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE & LATE N.P. COMMERCE COLLEGE,
ARMORI. DIST GADCHIROLI.**

REPORT OF

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Conducted from 04 March to 12 April 2024

Submitted By

Prof. Gajanan Borkar

(Co-Ordinator)

Submitted To

IQAC

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE & LATE N.P. COMMERCE COLLEGE,
ARMORI.**

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

4 MARCH TO 12 APRIL 2024

(35 hours)

Introduction:

This course has been designed to give students an insight of perspectives of Human Rights. The course will enhance their expertise over the subject and will be an important value addition to the CV. This course is designed by the people having expertise over the subject matter and every module is prepared in simple language. The study group comprise principal and subject expert from the college, particularly the faculty with specialization in human rights.

Human Rights are those rights which every human being enjoys on the basis of equality irrespective of caste, race, religion, place of birth, sex or any other economic and social status. These rights are guaranteed under the constitution of India in the form of Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy. Human rights are based on the principle of respect for the individual. Their fundamental assumption is that each person is a moral and rational being who deserves to be treated with dignity. They are called human rights because they are universal. Whereas nations or specialized groups enjoy specific rights that apply only to them, human rights are the rights to which everyone is entitled—no matter who they are or where they live—simply because they are alive. There is no question these are important rights, but the full scope of human rights is very broad. They mean choice and opportunity. They mean the freedom to obtain a job, adopt a career, select a partner of one's choice and raise children. They include the right to travel widely and the right to work gainfully without harassment, abuse and threat of arbitrary dismissal. They even embrace the right to leisure.

The main Aims and objectives of the 'Certificate Course in Human Rights' are as follows:

Aims & Objectives: -

1. To enhance Human Right knowledge among students.
2. To give information about the history of human rights and modern human rights as well.
3. To create awareness about moral, ethical, social and democratic values.
4. To cultivate social welfare from the awareness of Human right.
5. To spread information about Human Rights and Duties.
6. To inform the learner about Human Rights issues and develop basic understanding of Human Rights and their enforcement.

Course Details

A certificate course in Human Rights was conducted for the B.A. I year Students of Political Science. This course is designed to impart the knowledge of Human Rights. The course duration is 35 hours and one paper was taught; namely 'Human Rights and Duties in Indian Constitutional Frameworks'. After the completion of the syllabus, the examination in MCQ pattern was conducted, paper carried of 60 marks. Students were also assessed with oral exam and some marks were given on attendance as a part of the internal assessment.

Details:

- This course was conducted free of Cost
- Course Co-Ordinator: Prof. Gajanan W. Borkar
- No. of benefited students is 25.
- Duration of Course: 04/03/2024 to 12/04/2024

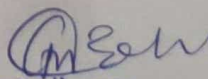
No. of Admitted Students

Year	No of Students Admitted		Total Students
	Male	Female	
2023-24	04	21	25

Course Outcomes: -

1. Students understood the concept and various Human Rights.
2. Students learnt the skills of management, creating reports, understanding reports. Networking.
3. Students acquired the knowledge on that basic they can serve the society.
4. Students learned about social services.
5. Students learned how they can help various people with the help of Human Rights.

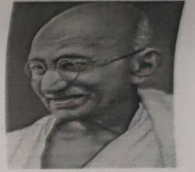

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
(Course Coordinator)
M.G. College, Amravati

MANOHARBHAI SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE,
ARMORI. DIST. GADCHIROLI**

NAAC Re-accredited 'A' Grade (3.024 CGPA)

**DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE
CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS**

CERTIFICATE

This is to certify that of Bhavika K. Garmale has successfully completed the "Certificate Course in Human Rights" conducted by Department of Political Science, Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College, Armori, Dist. Gadchiroli from 04th March. to 12th April 2024 and obtained Grade O

Prof. G. W. Borkar

Co Ordinator

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Armori

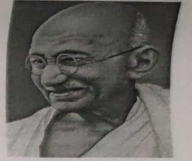
Dr. L. H. Khalsa

Principal

MANOHARBHAI SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE,
ARMORI. DIST. GADCHIROLI**

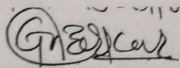
NAAC Re-accredited 'A' Grade (3.024 CGPA)

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE

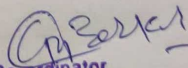
CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

CERTIFICATE

This is to certify that of Divya M. Kawale has successfully completed the "Certificate Course in Human Rights" conducted by Department of Political Science, Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College, Armori, Dist. Gadchiroli from 04st March. to 12th April 2024 and obtained Grade A+

Prof. G. W. Borkar
Co Ordinator

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Armori

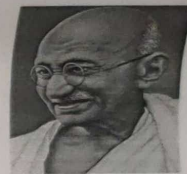

Dr. L. H. Khalsa
Principal

MANOHARBHAI SHIKSHAN PRASARAK MANDAL'S

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE,
ARMORI. DIST. GADCHIROLI**

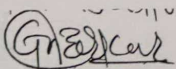
NAAC Re-accredited 'A' Grade (3.024 CGPA)

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE

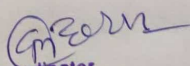
CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

CERTIFICATE

This is to certify that of Mayuri D. Thakare has successfully completed the "Certificate Course in Human Rights" conducted by Department of Political Science, Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College, Armori, Dist. Gadchiroli from 04st March. to 12th April 2024 and obtained Grade O

Prof. G. W. Borkar
Co Ordinator

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Armori

Dr. L. H. Khalsa
Principal

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE & LATE N.P. COMMERCE
COLLEGE, ARMORI.**

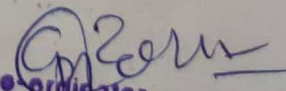
CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

04st March to 12th April 2024

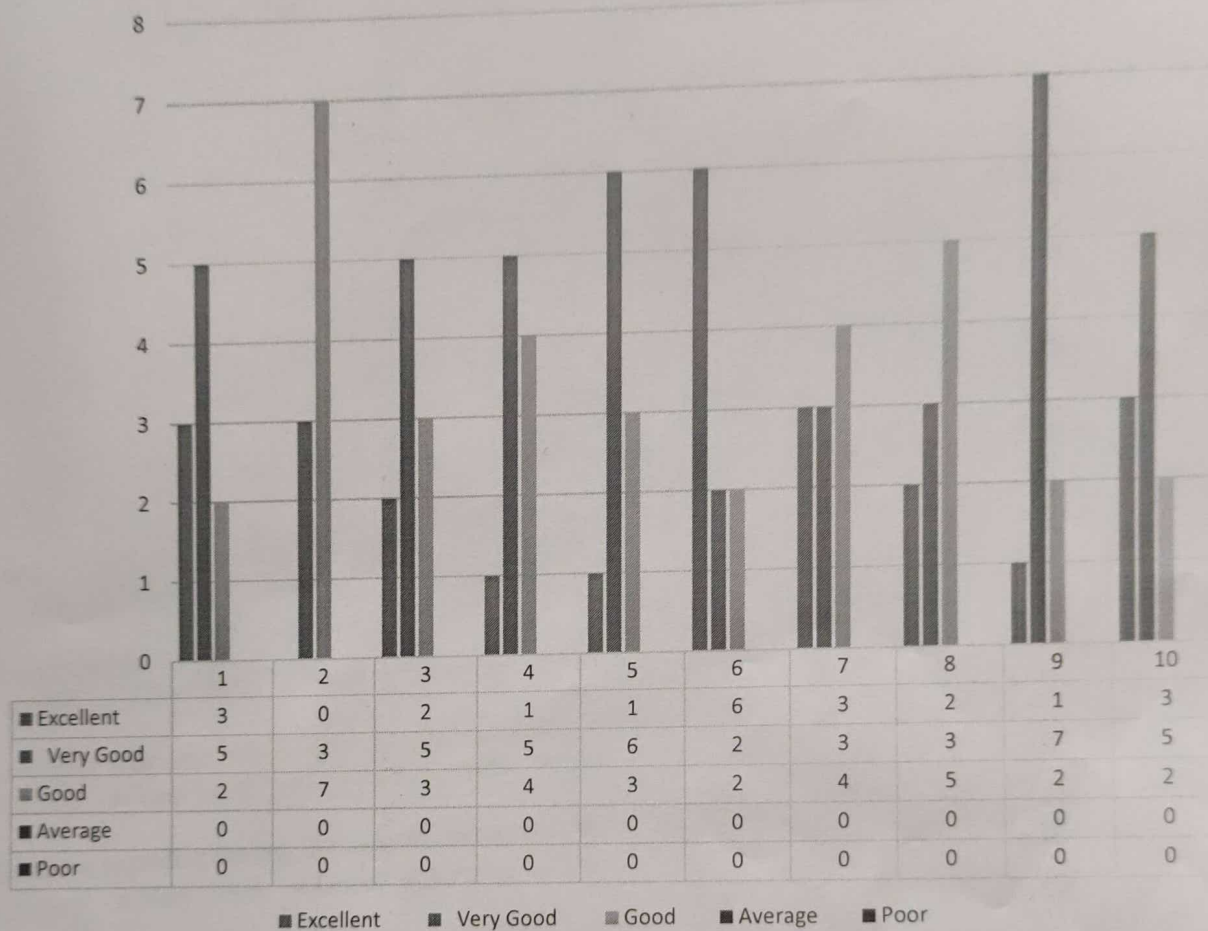
FEEDBACK ANALYSIS

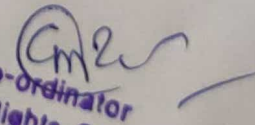
Sr No.	Parameters	Excellent	Very Good	Good	Average	Poor
1.	Teaching skills & techniques of instructors.	3	5	2	-	-
2.	Quality of study material provided.	-	3	7	-	-
3.	Development/Improvement after completion of this course	2	5	3	-	-
4.	Usefulness of this course.	1	5	4	-	-
5.	Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.	1	6	3	-	-
6.	Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.	6	2	2	-	-
7.	What is your opinion about the Level/Quality of this course?	3	3	4	-	-
8.	Confidence/ Motivation level after completion of this course.	2	3	5	-	-
9.	Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?	1	7	2	-	-
10.	Please give your overall rating to this course.	3	5	2	-	-

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
(Course Co-ordinator)
M.G. College, Armori

FEEDBACK ANALYSIS

 Co-ordinator
 Human Rights Certificate
 Course
 M.G. College, Warangal

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College,
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - Bhavika K. Gaemal Class: B.A I

Contact No. - _____ E-mail Id: - _____

1. Teaching skills & techniques of instructors.
☒ Excellent ☐ Very Good ☐ Good ☐ Average ☐ Poor
2. Quality of study material provided.
☐ Excellent ☐ Very Good ☒ Good ☐ Average ☐ Poor
3. Development/Improvement after completion of this course.
☐ Excellent ☒ Very Good ☐ Good ☐ Average ☐ Poor
4. Usefulness of this course.
☐ Excellent ☐ Very Good ☒ Good ☐ Average ☐ Poor
5. Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
☐ Excellent ☒ Very Good ☐ Good ☐ Average ☐ Poor
6. Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
☒ Excellent ☐ Very Good ☐ Good ☐ Average ☐ Poor
7. What is your opinion about the Level/Quality of this course?
☐ Excellent ☐ Very Good ☒ Good ☐ Average ☐ Poor
8. Confidence/ Motivation level after completion of this course.
☒ Excellent ☐ Very Good ☐ Good ☐ Average ☐ Poor
9. Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
☐ Excellent ☒ Very Good ☐ Good ☐ Average ☐ Poor
10. Please give your overall rating to this course.
A- Excellent   B- Very Good   C- Good   D- Average   E- Poor
11. Suggestions for this course (If any)

Bhavika
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - LOKESH D. PARCHARI Class: B.A. I

Contact No. - 9834198050

E-mail Id: - Lokeshporchari@gmail.com

1. Teaching skills & techniques of instructors.
•Excellent • ☒ Very Good • Good • Average • Poor
2. Quality of study material provided.
•Excellent • Very Good • ☒ Good • Average • Poor
3. Development/Improvement after completion of this course.
•Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
4. Usefulness of this course.
•Excellent • ☒ Very Good • Good • Average • Poor
5. Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
•Excellent • ☒ Very Good • Good • Average • Poor
6. Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
• ☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
7. What is your opinion about the Level/Quality of this course?
•Excellent • Very Good • ☒ Good • Average • Poor
8. Confidence/ Motivation level after completion of this course.
•Excellent • ☒ Very Good • Good • Average • Poor
9. Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
• ☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
10. Please give your overall rating to this course.
A- Excellent   B- Very Good   C- Good   D- Average   E- Poor
11. Suggestions for this course (If any)

Lokesh
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College,
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - NILKESH S. KORETI Class: B.A. I

Contact No. - 7823050267

E-mail Id: - nilykoreti11@gmail.com

- Teaching skills & techniques of instructors.
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
- Quality of study material provided.
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
- Development/Improvement after completion of this course.
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
- Usefulness of this course.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
- Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
- Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
- What is your opinion about the Level/Quality of this course?
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
- Confidence/ Motivation level after completion of this course.
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
- Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
- Please give your overall rating to this course.
A- Excellent B- Very Good C- Good D- Average E- Poor
- Suggestions for this course (If any)

N. Koreti
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College,
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - Chetana K. Naradelwar Class: B.A. I

Contact No. - _____ E-mail Id: - _____

1. Teaching skills & techniques of instructors.
•Excellent • ☒Very Good • Good • Average • Poor
2. Quality of study material provided.
•Excellent • Very Good • ☒Good • Average • Poor
3. Development/Improvement after completion of this course.
•Excellent • Very Good • ☒Good • Average • Poor
4. Usefulness of this course.
•Excellent • ☒Very Good • Good • Average • Poor
5. Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
•Excellent • Very Good • ☒Good • Average • Poor
6. Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
•Excellent • ☒Very Good • Good • Average • Poor
7. What is your opinion about the Level/Quality of this course?
•☒Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
8. Confidence/ Motivation level after completion of this course.
•Excellent • Very Good • ☒Good • Average • Poor
9. Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
•Excellent • ☒Very Good • Good • Average • Poor
10. Please give your overall rating to this course.
A- Excellent   ☒B- Very Good   C- Good   D- Average   E- Poor
11. Suggestions for this course (If any)

Naradelwar
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - Devid R Kokode

Class: B.A-I

Contact No. - 7264963340

E-mail Id: - Devidkokode@gmail.com

1. Teaching skills & techniques of instructors.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
2. Quality of study material provided.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
3. Development/Improvement after completion of this course.
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
4. Usefulness of this course.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
5. Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
6. Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
7. What is your opinion about the Level/Quality of this course?
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
8. Confidence/ Motivation level after completion of this course.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
9. Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
10. Please give your overall rating to this course.
A- Excellent   B- Very Good   ☒ C- Good   D- Average   E- Poor
11. Suggestions for this course (If any)

Devid R Kokode
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College,
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - Divya M Kawale Class: B.A.I.

Contact No. - _____ E-mail Id: - _____

- Teaching skills & techniques of instructors.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
- Quality of study material provided.
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
- Development/Improvement after completion of this course.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
- Usefulness of this course.
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
- Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
- Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
- What is your opinion about the Level/Quality of this course?
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
- Confidence/ Motivation level after completion of this course.
•Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
- Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
•Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
- Please give your overall rating to this course.
☒ A- Excellent   B- Very Good   C- Good   D- Average   E- Poor
- Suggestions for this course (If any)

Divya M Kawale
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College,
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - Dolly P Atlare Class: B.A.I

Contact No. - 8208618209 E-mail Id: - deelyatlare@gmail.com

1. Teaching skills & techniques of instructors.
☒ Excellent • ☐ Very Good • ☐ Good • ☐ Average • ☐ Poor
2. Quality of study material provided.
☐ Excellent • ☒ Very Good • ☐ Good • ☐ Average • ☐ Poor
3. Development/Improvement after completion of this course.
☐ Excellent • ☐ Very Good • ☒ Good • ☐ Average • ☐ Poor
4. Usefulness of this course.
☐ Excellent • ☒ Very Good • ☐ Good • ☐ Average • ☐ Poor
5. Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
☐ Excellent • ☒ Very Good • ☐ Good • ☐ Average • ☐ Poor
6. Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
☐ Excellent • ☐ Very Good • ☒ Good • ☐ Average • ☐ Poor
7. What is your opinion about the Level/Quality of this course?
☐ Excellent • ☒ Very Good • ☐ Good • ☐ Average • ☐ Poor
8. Confidence/ Motivation level after completion of this course.
☐ Excellent • ☐ Very Good • ☒ Good • ☐ Average • ☐ Poor
9. Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
☐ Excellent • ☒ Very Good • ☐ Good • ☐ Average • ☐ Poor
10. Please give your overall rating to this course.
☒ A- Excellent   B- Very Good   C- Good   D- Average   E- Poor
11. Suggestions for this course (If any)

Dolly
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - Hareshwari S Raut Class: B. A. I

Contact No. - _____

E-mail Id: - _____

1. Teaching skills & techniques of instructors.
•Excellent • ☒ Very Good • Good • Average • Poor
2. Quality of study material provided.
•Excellent • Very Good • ☒ Good • Average • Poor
3. Development/Improvement after completion of this course.
•Excellent • ☒ Very Good • Good • Average • Poor
4. Usefulness of this course.
•Excellent • ☒ Very Good • Good • Average • Poor
5. Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
•Excellent • Very Good • ☒ Good • Average • Poor
6. Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
7. What is your opinion about the Level/Quality of this course?
•Excellent • Very Good • ☒ Good • Average • Poor
8. Confidence/ Motivation level after completion of this course.
•Excellent • ☒ Very Good • Good • Average • Poor
9. Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
•Excellent • Very Good • ☒ Good • Average • Poor
10. Please give your overall rating to this course.
A- Excellent   B- Very Good   ☒ C- Good   D- Average   E- Poor
11. Suggestions for this course (If any)

Baut
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

Session: - 2023-24

Name: - Gayatri S. Guenale Class: B.A-I

Contact No. - _____ E-mail Id: - _____

1. Teaching skills & techniques of instructors.
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
2. Quality of study material provided.
☐ Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
3. Development/Improvement after completion of this course.
☐ Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
4. Usefulness of this course.
☐ Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
5. Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
☐ Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
6. Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
☒ Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
7. What is your opinion about the Level/Quality of this course?
☐ Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
8. Confidence/ Motivation level after completion of this course.
☐ Excellent ☒ Very Good • Good • Average • Poor
9. Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
☐ Excellent • Very Good ☒ Good • Average • Poor
10. Please give your overall rating to this course.
A- Excellent ☒ B- Very Good C- Good D- Average E- Poor
11. Suggestions for this course (If any)

Guenale
Signature

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College,
Armori.

Feedback Form

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

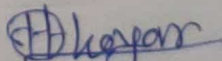

Session: - 2023-24

Name: - Himanshu D. Bhoyar Class: B.A.I.

Contact No. - _____ E-mail Id: - _____

1. Teaching skills & techniques of instructors.
•Excellent • ☒Very Good • Good • Average • Poor
2. Quality of study material provided.
•Excellent • Very Good • ☒Good • Average • Poor
3. Development/Improvement after completion of this course.
•Excellent • ☒Very Good • Good • Average • Poor
4. Usefulness of this course.
• ☒Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
5. Ability to do your own SWOT analysis after completion of this course.
•Excellent • Very Good • ☒Good • Average • Poor
6. Satisfaction regarding timing, duration & contents/design of the course.
•Excellent • ☒Very Good • Good • Average • Poor
7. What is your opinion about the Level/Quality of this course?
• ☒Excellent • Very Good • Good • Average • Poor
8. Confidence/ Motivation level after completion of this course.
•Excellent • Very Good • ☒Good • Average • Poor
9. Will you recommend this course to your classmates/friends /juniors etc.?
•Excellent • ☒Very Good • Good • Average • Poor
10. Please give your overall rating to this course.
A- Excellent • ☒B- Very Good • C- Good • D- Average • E- Poor
11. Suggestions for this course (If any)

Signature

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

Exam Evolution Report

Sr. No.	Name of students	Paper Theory	Practical Internal Assessment (Attendance) (Oral Test)		Total Marks	Grade
1	Bhavika K Garmale	54	10	08	72	O
2	Asmita D Wagh	56	10	04	70	O
3	Chetana K Naradelwar	56	10	06	72	O
4	Devid R Kokode	56	10	08	74	O
5	Divya M Kawale	50	08	06	64	A+
6	Dolly P Atlare	54	10	08	72	O
7	Gayatri S Gurnaule	56	10	04	70	O
8	Harsharani S Raut	54	10	06	70	O
9	Himanshu D Bhoyar	54	08	08	70	O
10	Kajal D Misar	54	10	08	72	O
11	Kajal V Watgure	56	10	08	74	O
12	Kairna S Watgure	56	08	08	70	O
13	Kiran A Jambhule	54	10	06	70	O
14	Laxmi D Mankar	54	10	08	72	O
15	Lokesh D Parchari	56	10	08	74	O
16	Maithili R Dadamal	54	10	06	70	O
17	Mangalgaury H Jale	54	08	08	70	O
18	Mayuri D Thakre	56	10	04	70	O
19	Monali S Raut	54	10	04	68	O
20	Monali M Dhothe	56	10	06	72	O
21	Natasha K Hurre	54	08	06	68	O
22	Nilkesh S Koreti	56	10	08	74	O
23	Nirasha T Kolhatkar	54	10	04	68	O
24	Pornima H Chaudhari	56	10	08	74	O
25	Sneha G Donadkar	54	10	08	72	O

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Arneri

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

Internal Assessments Sheet

Sr. No.	Name of students	Practical Internal Assessment	
		(Attendance)	(Oral Test)
1	Bhavika K Garmale	10	08
2	Asmita D Wagh	10	04
3	Chetana K Naradelwar	10	06
4	Devid R Kokode	10	08
5	Divya M Kawale	08	08
6	Dolly P Atlare	10	08
7	Gayatri S Gurnaule	10	04
8	Harsharani S Raut	10	06
9	Himanshu D Bhoyar	08	04
10	Kajal D Misar	10	08
11	Kajal V Watgure	10	08
12	Kairna S Watgure	08	04
13	Kiran A Jambhule	10	04
14	Laxmi D Mankar	10	08
15	Lokesh D Parchari	10	08
16	Maithili R Dadamal	10	04
17	Mangalgaury H Jale	08	06
18	Mayuri D Thakre	10	04
19	Monali S Raut	10	04
20	Monali M Dhothe	10	06
21	Natasha K Hurre	08	06
22	Nilkesh S Koreti	10	08
23	Nirasha T Kolhatkar	10	04
24	Pornima H Chaudhari	10	08
25	Sneha G Donadkar	10	08

[Signature]
Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Arment

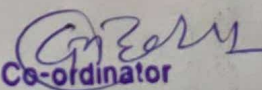
CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

ATTENDANCE PERCENTAGE

Sr. No.	NAME OF STUDENTS	ATTENDENCE PERCENTAGE
1	Bhavika K Garmale	100
2	Asmita D Wagh	100
3	Chetana K Naradelwar	100
4	Devid R Kokode	100
5	Divya M Kawale	93.33
6	Dolly P Atlare	100
7	Gayatri S Gurnaule	100
8	Harsharani S Raut	100
9	Himanshu D Bhoyar	93.33
10	Kajal D Misar	100
11	Kajal V Watgure	100
12	Kairna S Watgure	100
13	Kiran A Jambhule	93.33
14	Laxmi D Mankar	100
15	Lokesh D Parchari	100
16	Maithili R Dadamal	100
17	Mangalgaury H Jale	93.33
18	Mayuri D Thakre	100
19	Monali S Raut	100
20	Monali M Dhothe	100
21	Natasha K Hurre	93.66
22	Nilkesh S Koreti	100
23	Nirasha T Kolhatkar	100
24	Pornima H Chaudhari	100
25	Sneha G Donadkar	100

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Amroli

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

STUDENTS SHEET

05/04/2024 23/09/2024

Sr NO	NAME OF STUDENTS	Gender	Signature
1	Bhavika K Garmale	Female	B. Garmale
2	Asmita D Wagh	Female	A. D. Wagh
3	Chetana K Naradelwar	Female	C. K. Naradelwar
4	Devid R Kokode	Male	D. R. Kokode
5	Divya M Kawale	Female	D. M. Kawale
6	Dolly P Atlare	Female	D. P. Atlare
7	Gayatri S Gurnaule	Female	G. S. Gurnaule
8	Harsharani S Raut	Female	H. S. Raut
9	Himanshu D Bhoyar	Male	H. D. Bhoyar
10	Kajal D Misar	Female	K. D. Misar
11	Kajal V Watgure	Female	K. V. Watgure
12	Kairna S Watgure	Female	K. S. Watgure
13	Kiran A Jambhule	Female	K. A. Jambhule
14	Laxmi D Mankar	Female	L. D. Mankar
15	Lokesh D Parchari	Male	L. D. Parchari
16	Maithili R Dadamal	Female	M. R. Dadamal
17	Mangalgaury H Jale	Female	M. H. Jale
18	Mayuri D Thakre	Female	M. D. Thakre
19	Monali S Raut	Female	M. S. Raut
20	Monali M Dhothe	Female	M. M. Dhothe
21	Natasha K Hurre	Female	N. K. Hurre
22	Nilkesh S Koreti	Male	N. S. Koreti
23	Nirasha T Kolhatkar	Female	N. T. Kolhatkar
24	Pornima H Chaudhari	Female	P. H. Chaudhari
25	Sneha G Donadkar	Female	S. G. Donadkar

Co-ordinator
 Human Rights Certificate
 Course
 M.G. College, Amroli

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

STUDENTS SHEET

Paper 1 Theory - 28/09/24

Sr NO	NAME OF STUDENTS	Gender	Signature
1	Bhavika K Garmale	Female	B. Garmale
2	Asmita D Wagh	Female	A. Wagh
3	Chetana K Naradelwar	Female	C. Naradelwar
4	Devid R Kokode	Male	D. Kokode
5	Divya M Kawale	Female	D. M. Kawale
6	Dolly P Atlare	Female	D. Atlare
7	Gayatri S Gurnaule	Female	G. Surnaule
8	Harsharani S Raut	Female	H. S. Raut
9	Himanshu D Bhoyar	Male	H. D. Bhoyar
10	Kajal D Misar	Female	K. D. Misar
11	Kajal V Watgure	Female	K. V. Watgure
12	Kairna S Watgure	Female	K. S. Watgure
13	Kiran A Jambhule	Female	K. A. Jambhule
14	Laxmi D Mankar	Female	L. D. Mankar
15	Lokesh D Parchari	Male	L. D. Parchari
16	Maithili R Dadamal	Female	M. R. Dadamal
17	Mangalgauri H Jale	Female	M. H. Jale
18	Mayuri D Thakre	Female	M. D. Thakre
19	Monali S Raut	Female	M. S. Raut
20	Monali M Dhothe	Female	M. M. Dhothe
21	Natasha K Hurre	Female	N. K. Hurre
22	Nilkesh S Koreti	Male	N. S. Koreti
23	Nirasha T Kolhatkar	Female	N. T. Kolhatkar
24	Pornima H Chaudhari	Female	P. H. Chaudhari
25	Sneha G Donadkar	Female	S. G. Donadkar

Coordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Armori

टीप :-

१ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२ प्रत्येक प्रश्नाला ०२ गुण आहेत.

Asmita D. Wagh

१. .... यांनी संघर्ष केल्यामुळे अमेरिकेत निग्रोंना समान अधिकार मिळाले.
१) अब्रहम लिंकन २) बराक ओबामा ३) फ्रँकलिन रूझवेल्ट ४) मार्टिन लुथर किंग
२. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील ..... असते ज्याची शासकीय अधिकाऱ्यांना आंतरराष्ट्रीय कायद्यातील प्रचलीत नियम पाळण्याविषयी पाठपुरावा करण्यात मदत होते.
१) नैतिक आणि राजकीय वजन २) राजकीय व आर्थिक वजन
३) सामाजिक व नैतिक वजन ४) आर्थिक व नैतिक वजन
३. मानवी हक्क भंगाची तक्रार एखाद्या ..... च्या विरुद्ध केली जाते.
१) व्यक्तीविरुद्ध २) शासनाच्या विरुद्ध ३) सेवाभागी संस्थेविरुद्ध ४) राजकीय पक्षाविरुद्ध
४. गरिबांच्या अनेक कारणांपैकी सर्वात मोठे कारण ..... हे आहे.
१) निरक्षरता २) अज्ञान ३) मानवी हक्क नाकारले जाणे ४) यापैकी नाही
५. मानवी हक्कांच्या वाढत्या तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी ..... रोजी एका नवीन युरोपीयन मानवी हक्क न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली.
१) १ नोव्हेंबर १९९८ २) १ मार्च १९९९
३) १० डिसेंबर १९९७ ४) २६ जानेवारी २०००
६. आत्मनिर्घाराचा अधिकार ..... चा मानव अधिकार आहे.
१) पहिल्या पिढी २) दुसऱ्या पिढी ३) तिसऱ्या पिढी ४) वरीलपैकी कुठलाही नाही
७. नागरी व राजकीय अधिकारांच्या आंतरराष्ट्रीय करारनाम्यांचे ६ वे कलम ..... च्या प्रश्नांशी निगडित आहे.
१) सशस्त्र संघर्ष २) ओलीस ठेवणे ३) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद ४) देहांत शिक्षा
८. च्या आमसभेने १४ डिसेंबर, १९६० रोजी शिक्षणातील अन्यायाविरुद्धचा ठराव स्वीकारला.
१) एफ ए ओ २) आय एल ओ ३) डब्ल्यू एच ओ ४) युनेस्को
९. यु एन एस सी आर ..... ना सुरक्षा व सहायता प्रदान करते.
१) निर्वासित २) स्थानांतरीत व्यक्ती ३) कोणत्याही राज्यांचे नसलेले व्यक्ती ४) वरील सर्व
१०. १९४९ च्या तिसऱ्या जिनेव्हा करारातील ४ था अनुच्छेद ..... या वर्गात येणाऱ्या व्यक्तीबद्दल सांगतो.
१) लढाईत बळी पडलेले व्यक्ती २) सशस्त्र लढाईत रणांगणावरील जखमी व आजारी व्यक्ती
३) नागरिक ४) युद्ध कैदी
११. पुढीलपैकी कोणता विचारवंत सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कर्ता होता.
१) थॉमस हॉब्स २) जान लॉक ३) रूसो ४) वरील सर्व बरोबर
१२. .... राजक्रांतीमुळे जागतिक मानवी हक्कांना अधिक महत्व प्राप्त झाले.
१) अमेरिकन स्वातंत्र्ययुद्ध २) रशियन राज्यक्रांती ३) फ्रेंच राज्यक्रांती ४) चीन राज्यक्रांती
१३. पुढीलपैकी कोणते विचार बरोबर नाही.
१) जगण्याचा हक्क हा नैसर्गिक हक्क आहे.
२) सन्मानपूर्वक जीवन जगणे हा मूलभूत हक्क आहे.
३) समता व प्रतिष्ठा ही मानवी हक्कांची मूलभूत तत्वे आहेत.
४) आपल्या मूल्य व्यवस्थेची पातळी ही मानवी हक्कांच्या तत्वांच्या अंमलबजावणीशी थेट जोडलेली नसतात.
१४. मानवी हक्क म्हणजे ..... होय.
१) असे हक्क जे सर्व माणसांना असतात आणि त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत.
२) असे हक्क फक्त मानवी मूल्ये जतन करता येतात.
३) राजकीय हक्कांचा उपभोग घेता येतो असे हक्क होय.
४) फक्त सामाजिक हक्कांचा उपभोग घेता येतो.
१५. मानवी हक्कांचे संरक्षण करणे ही राष्ट्रीय ..... आंतरराष्ट्रीय व आंतरदेशीय संस्थांची जबाबदारी आहे.
१) सरकार २) धार्मिक संस्था ३) स्थानिक सरकार ४) यापैकी नाही
१६. पुढीलपैकी आरोग्य विधान ओळखा.
१) मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्याच्या भूमिकेत मानवी हक्क म्हणजे अविभाज्य, परंपरेने प्राप्त आणि वैश्विक हक्क होय.
२) मानवी हक्क हे जन्मसिद्ध हक्क असतात ते सर्व मनुष्यप्राण्यांना माणूस म्हणून जन्मतःच प्राप्त होत

- असतात ते त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत म्हणून त्यांना अविभाज्य हक्क असे म्हणतात.
- ३) मानवी हक्कांच्या वैश्विकता ही लिंग, रंग, सामाजिक दर्जा यासारख्या आधारावर होणाऱ्या भेदभावास प्रतिबंध करते.
- ४) १० डिसेंबर १९४५ रोजी युनो ने मानवी हक्काचा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला.
१७. मानवी हक्कांचे वर्गीकरण पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात करता येईल?
- १) सकारात्मक आणि नकारात्मक हक्क
२) नागरी आणि राजकीय हक्क
३) आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्क
४) वैयक्तिक आणि सामुदायिक हक्क
- १) १ व २ बरोबर २) १, २, ३ बरोबर ३) वरील सर्व बरोबर ४) फक्त १ बरोबर
१८. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील कलम ..... अन्वये व्यक्तीला मत व विचार स्वातंत्र्याचा हक्क आहे.
- १) कलम १९ २) कलम १७ ३) कलम १८ ४) कलम १९
१९. मानवी हक्कांच्या शारीरिक गरजांमध्ये पुढीलपैकी कोणत्या घटकांचा समावेश होईल?
- १) पिण्याचे शुद्धपाणी २) प्रदूषण मुक्त वातावरण
३) वैद्यकीय सुविधा ४) वरील सर्व बरोबर
२०. जागतिक मानवी हक्कांच्या जाहीरनाम्यामध्ये पुढीलपैकी कोणत्या मानवी हक्कांचा समावेश करण्यात आला आहे?
- १) प्रत्येक व्यक्ती जन्मताचा स्वतंत्र असते.
२) प्रतिष्ठा व हक्क याबाबत सर्व व्यक्ती समान असतात.
३) प्रत्येक व्यक्तीला जीवितत्वाचा, स्वातंत्र्याचा, सुरक्षिततेचा अधिकार आहे.
४) प्रत्येक शासनाने या हक्कांना संरक्षण द्यावे
- १) १ व २ बरोबर २) वरील सर्व बरोबर ३) फक्त २ बरोबर ४) फक्त ३ बरोबर
२१. मानवी अधिकारांचे संरक्षण अधिक चांगल्या पद्धतीने व्हावे यासाठी भारतीय संसदेने मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या अंतर्गत ..... ची स्थापना केली आहे.
- १) राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग २) राज्य मानव अधिकार आयोग
३) मानव अधिकार न्यायालय ४) वरील सर्व
२२. राज्य मानव अधिकार आयोगाच्या अध्यक्षपदी अशी व्यक्ती आरूढ होऊ शकते जी ने ..... पदी काम केलेले आहे.
- १) उच्च न्यायालयातील न्यायाधीश २) त्या संबंधित राज्यातील न्यायाधीश
३) उच्च न्यायालयातील मुख्य न्यायाधीश ४) सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश
२३. मानव अधिकाराच्या हननामुळे निर्माण झालेल्या गुन्ह्यांचा त्वरित निपटारा करण्यासाठी राज्य शासन प्रत्येक जिल्ह्यातील ..... त्या त्या गुन्ह्यांचा निवाडा करण्यासाठी मानव अधिकार न्यायालय म्हणून नामनिर्देश करू शकते.
- १) न्याय चौकशी न्यायालय २) सत्र न्यायालय
३) विशेष न्यायालय ४) वरीलपैकी कोणतेही नाही
२४. भारताने नागरी व राजकीय हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय प्रसविदा १९६६ ला केव्हा मंजूरी दिली?
- १) २७ मार्च १९७९ २) २७ एप्रिल १९७८
३) २७ एप्रिल १९८० ४) २७ मार्च १९७८
२५. मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३ कलम 2(d) अन्वये मानवी हक्काच्या परिभाषेत खालीलपैकी कोणत्या हक्कांना समावेशित केले आहे?
- १) सर्व मूलभूत अधिकार २) निवडक मूलभूत अधिकार
३) सर्व मूलभूत व वैधानिक अधिकार ४) सर्व वैधानिक अधिकार
२६. राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग आपला वार्षिक अहवाल कुणाकडे दाखल करतात?
- १) केंद्र सरकार २) संबंधित राज्य सरकार
३) वरील १ व २ दोन्ही ४) वरीलपैकी काहीही नाही
२७. मानवी हक्क संरक्षण कायदा हा केव्हापासून अस्तित्वात आला?
- १) १५ ऑगस्ट १९९३ २) २८ सप्टेंबर १९९३
३) १५ ऑक्टोबर १९९३ ४) २८ डिसेंबर १९९३
२८. मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये राष्ट्रीय आयोगातील सदस्यांना काढून टाकता येतो?
२९. राष्ट्रीय मानवाधिकार म्हणजे मानव अधिकार कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये गतीत करण्यात आलेले आयोग.
- १) २ २) ३ ३) ४ ४) ५
३०. रिकामी जागा योग्य पर्यायाने भरा.
- मानव अधिकार संरक्षण कायदा १९९३ द्वारे अध्यक्ष म्हणून निवड झालेली व्यक्ती तीन कार्यकालात पदे स्वीकारल्या पासून पाच वर्षे अथवा वयाचे ..... वर्षे जो काळ आधी असेल तोपर्यंत राहू शकेल.
- १) ५८ २) ६० ३) ७० ४) ७५

टीप :-

१ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२ प्रत्येक प्रश्नाला ०२ गुण आहेत.

२०२३-२४

१. .... यांनी संघर्ष केल्यामुळे अमेरिकेत निग्रोंना समान अधिकार मिळाले.
१) अब्रहम लिंकन २) बराक ओबामा ३) फ्रँकलिन रूझवेल्ट ४) मार्टिन लुथर किंग
२. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील ..... असते ज्याची शासकीय अधिकाऱ्यांना आंतरराष्ट्रीय कार्यवाहीतील प्रचलित नियम पाळण्याविषयी पाठपुरावा करण्यात मदत होते.
१) नैतिक आणि राजकीय वजन २) राजकीय व आर्थिक वजन
३) सामाजिक व नैतिक वजन ४) आर्थिक व नैतिक वजन
३. मानवी हक्क भंगाची तक्रार एखाद्या ..... च्या विरुद्ध केली जाते.
१) व्यक्तीविरुद्ध २) शासनाच्या विरुद्ध ३) सेवाभागी संस्थेविरुद्ध ४) राजकीय पक्षाविरुद्ध
४. गरिबांच्या अनेक कारणांपैकी सर्वात मोठे कारण ..... हे आहे.
१) निरक्षरता २) अज्ञान ३) मानवी हक्क नाकारले जाणे ४) यापैकी नाही
५. मानवी हक्कांच्या वाढत्या तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी ..... रोजी एका नवीन युरोपीयन मानवी हक्क न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली.
१) १ नोव्हेंबर १९९८ २) १ मार्च १९९९
३) १० डिसेंबर १९९७ ४) २६ जानेवारी २०००
६. आत्मनिर्धारचा अधिकार ..... चा मानव अधिकार आहे.
१) पहिल्या पिढी २) दुसऱ्या पिढी ३) तिसऱ्या पिढी ४) वरीलपैकी कुठलाही नाही
७. नागरी व राजकीय अधिकारांच्या आंतरराष्ट्रीय करारनाम्याचे ६ वे कलम ..... च्या प्रश्नांशी निगडित आहे.
१) सशस्त्र संघर्ष २) ओलोस ठेवणे ३) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद ४) देहांत शिक्षा
८. च्या आमसभेने १४ डिसेंबर, १९६० रोजी शिक्षणातील अन्यायाविरुद्धचा ठराव स्वीकारला.
१) एफ ए ओ २) आय एल ओ ३) डब्ल्यू एच ओ ४) युनेस्को
९. यु एन एस सी आर ..... ना सुरक्षा व सहायता प्रदान करते.
१) निर्वासित २) स्थानांतरीत व्यक्ती ३) कोणत्याही राज्यांचे नसलेले व्यक्ती ४) वरील सर्व
१०. १९४९ च्या तिसऱ्या जिनेव्हा करारातील ४ था अनुच्छेद ..... या वर्गात येणाऱ्या व्यक्तीबद्दल सांगतो.
१) लढाईत बळी पडलेले व्यक्ती २) सशस्त्र लढाईत रणांगणावरील जखमी व आजारी व्यक्ती
३) नागरिक ४) युद्ध कैदी
११. पुढीलपैकी कोणता विचारवंत सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कर्ता होता.
१) थॉमस हॉब्स २) जान लॉक ३) रूसो ४) वरील सर्व बरोबर
१२. .... राजक्रांतीमुळे जागतिक मानवी हक्कांना अधिक महत्त्व प्राप्त झाले.
१) अमेरिकन स्वातंत्र्ययुद्ध २) रशियन राज्यक्रांती ३) फ्रेंच राज्यक्रांती ४) चीन राज्यक्रांती
१३. पुढीलपैकी कोणते विचार बरोबर नाही.
१) जगण्याचा हक्क हा नैसर्गिक हक्क आहे.
२) सन्मानपूर्वक जीवन जगणे हा मूलभूत हक्क आहे.
३) समता व प्रतिष्ठा ही मानवी हक्कांची मूलभूत तत्त्वे आहेत.
४) आपल्या मूल्य व्यवस्थेची पातळी ही मानवी हक्कांच्या तत्त्वांच्या अंमलबजावणीशी थेट जोडलेली नसतात.
१४. मानवी हक्क म्हणजे ..... होय.
१) असे हक्क जे सर्व माणसांना असतात आणि त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत.
२) असे हक्क फक्त मानवी मूल्ये जतन करता येतात.
३) राजकीय हक्कांचा उपभोग घेता येतो असे हक्क होय.
४) फक्त सामाजिक हक्कांचा उपभोग घेता येतो.
१५. मानवी हक्कांचे संरक्षण करणे ही राष्ट्रीय ..... आंतरराष्ट्रीय व आंतरदेशीय संस्थांची जबाबदारी आहे.
१) सरकार २) धार्मिक संस्था ३) स्थानिक सरकार ४) यापैकी नाही
१६. पुढीलपैकी आरोग्य विधान ओळखा.
१) मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्याच्या भूमिकेत मानवी हक्क म्हणजे अविभाज्य, परंपरेने प्राप्त आणि वैश्विक हक्क होय.
२) मानवी हक्क हे जन्मसिद्ध हक्क असतात ते सर्व मनुष्यप्राण्यांना माणूस म्हणून जन्मतःच प्राप्त होत

- असतात ते त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत म्हणून त्यांना अविभाज्य हक्क असे म्हणतात.
- ३) मानवी हक्कांच्या वैश्विकता ही लिंग, रंग, सामाजिक दर्जा यासारख्या आधारावर होणाऱ्या भेदभावास प्रतिबंध करते.
- १० डिसेंबर १९४५ रोजी युनो ने मानवी हक्काचा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला.
१७. मानवी हक्कांचे वर्गीकरण पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात करता येईल?
- १) सकारात्मक आणि नकारात्मक हक्क
२) नागरी आणि राजकीय हक्क
३) आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्क
४) वैयक्तिक आणि सामुदायिक हक्क
१८. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील कलम ..... अन्वये व्यक्तीला मत व विचार स्वातंत्र्याचा हक्क आहे.
- १) १ व २ बरोबर २) १, २, ३ बरोबर ३) वरील सर्व बरोबर ४) फक्त १ बरोबर
१९. मानवी हक्कांच्या शारीरिक गरजांमध्ये पुढीलपैकी कोणत्या घटकांचा समावेश होईल?
- १) पिण्याचे शुद्धपाणी २) प्रदूषण मुक्त वातावरण
३) वैद्यकीय सुविधा ४) वरील सर्व बरोबर
२०. जागतिक मानवी हक्कांच्या जाहीरनाम्यामध्ये पुढीलपैकी कोणत्या मानवी हक्कांचा समावेश करण्यात आला आहे?
- १) प्रत्येक व्यक्ती जन्मताचा स्वतंत्र असते.
२) प्रतिष्ठा व हक्क याबाबत सर्व व्यक्ती समान असतात.
३) प्रत्येक व्यक्तीला जीवितत्वाचा, स्वातंत्र्याचा, सुरक्षिततेचा अधिकार आहे.
४) प्रत्येक शासनाने या हक्कांना संरक्षण द्यावे
- १) १ व २ बरोबर २) वरील सर्व बरोबर ३) फक्त २ बरोबर ४) फक्त ३ बरोबर
२१. मानवी अधिकारांचे संरक्षण अधिक चांगल्या पद्धतीने व्हावे यासाठी भारतीय संसदेने मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या अंतर्गत ..... ची स्थापना केली आहे.
- १) राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग २) राज्य मानव अधिकार आयोग
३) मानव अधिकार न्यायालय ४) वरील सर्व
२२. राज्य मानव अधिकार आयोगाच्या अध्यक्षपदी अशी व्यक्ती आरूढ होऊ शकते जी ने ..... पदी काम केलेले आहे.
- १) उच्च न्यायालयातील न्यायाधीश २) त्या संबंधित राज्यातील न्यायाधीश
३) उच्च न्यायालयातील मुख्य न्यायाधीश ४) सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश
२३. मानव अधिकाराच्या हननामुळे निर्माण झालेल्या गुन्ह्यांचा त्वरित निपटारा करण्यासाठी राज्य शासन प्रत्येक जिल्ह्यातील ..... त्या त्या गुन्ह्यांचा निवाडा करण्यासाठी मानव अधिकार न्यायालय म्हणून नामनिर्देश करू शकते.
- १) न्याय चौकशी न्यायालय २) सत्र न्यायालय
३) विशेष न्यायालय ४) वरीलपैकी कोणतेही नाही
२४. भारताने नागरी व राजकीय हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय प्रसविदा १९६६ ला केव्हा मंजूरी दिली?
- १) २७ मार्च १९७९ २) २७ एप्रिल १९७८
३) २७ एप्रिल १९८० ४) २७ मार्च १९७८
२५. मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३ कलम 2(d) अन्वये मानवी हक्काच्या परिभाषेत खालीलपैकी कोणत्या हक्कांना समावेशित केले आहे?
- १) सर्व मूलभूत अधिकार २) निवडक मूलभूत अधिकार
३) सर्व मूलभूत व वैधानिक अधिकार ४) सर्व वैधानिक अधिकार
२६. राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग आपला वार्षिक अहवाल कुणाकडे दाखल करतात?
- १) केंद्र सरकार २) संबंधित राज्य सरकार
३) वरील १ व २ दोन्ही ४) वरीलपैकी काहीही नाही
२७. मानवी हक्क संरक्षण कायदा हा केव्हापासून अस्तित्वात आला?
- १) १५ ऑगस्ट १९९३ २) २८ सप्टेंबर १९९३
३) १५ ऑक्टोबर १९९३ ४) २८ डिसेंबर १९९३
२८. मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये राष्ट्रीय आयोगातील सदस्यांना काढून टाकता येतो?
२९. राष्ट्रीय मानवाधिकार म्हणजे मानव अधिकार कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये गठीत करण्यात आलेले आयोग.
- १) २ २) ३ ३) ४ ४) ५
३०. रिकामी जागा योग्य पर्यायाने भरा.
- मानव अधिकार संरक्षण कायदा १९९३ द्वारे अध्यक्ष म्हणून निवड झालेली व्यक्ती तीन कार्यकालात पदे स्वीकारल्या पासून पाच वर्षे अथवा वयाचे ..... वर्षे जो काळ आधी असेल तोपर्यंत राहू शकेल.
- १) ५८ २) ६० ३) ७० ४) ७५

टीप :-

Lexima D. Munkar

१ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२ प्रत्येक प्रश्नाला ०२ गुण आहेत.

१. .... यांनी संघर्ष केल्यामुळे अमेरिकेत निग्रोंना समान अधिकार मिळाले.
  - १) अब्रहम लिंकन
  - २) बराक ओबामा
  - ३) फ्रँकलिन रूझवेल्ट
  - ४) मार्टिन लुथर किंग
२. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील ..... असते ज्याची शासकीय अधिकार्यांना आंतरराष्ट्रीय कायद्यातील प्रचलित नियम पाळण्याविषयी पाठपुरावा करण्यात मदत होते.
  - १) नैतिक आणि राजकीय वजन
  - २) राजकीय व आर्थिक वजन
  - ३) सामाजिक व नैतिक वजन
  - ४) आर्थिक व नैतिक वजन
३. मानवी हक्क भंगाची तक्रार ..... च्या विरुद्ध केली जाते.
  - १) व्यक्तीविरुद्ध
  - २) शासनाच्या विरुद्ध
  - ३) सेवाभागी संस्थेविरुद्ध
  - ४) राजकीय पक्षाविरुद्ध
४. गरिबांच्या अनेक कारणांपैकी सर्वात मोठे कारण ..... हे आहे.
  - १) निरक्षरता
  - २) अज्ञान
  - ३) मानवी हक्क नाकारले जाणे
  - ४) यापैकी नाही
५. मानवी हक्कांच्या वाढत्या तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी ..... रोजी एका नवीन युरोपीयन मानवी हक्क न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली.
  - १) १ नोव्हेंबर १९९८
  - २) १ मार्च १९९९
  - ३) १० डिसेंबर १९९७
  - ४) २६ जानेवारी २०००
६. आत्मनिर्वासाचा अधिकार ..... चा मानव अधिकार आहे.
  - १) पहिल्या पिढी
  - २) दुसऱ्या पिढी
  - ३) तिसऱ्या पिढी
  - ४) वरीलपैकी कुठलाही नाही
७. नागरी व राजकीय अधिकारांच्या आंतरराष्ट्रीय करारनाम्यांचे ६ वे कलम ..... च्या प्रश्नांशी निगडित आहे.
  - १) सशस्त्र संघर्ष
  - २) ओलीस ठेवणे
  - ३) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद
  - ४) देहांत शिक्षा
८. च्या आमसभेने १४ डिसेंबर, १९६० रोजी शिक्षणातील अन्यायाविरुद्धचा ठराव स्वीकारला.
  - १) एफ ए ओ
  - २) आय एल ओ
  - ३) डब्ल्यू एच ओ
  - ४) युनेस्को
९. यु एन एस सी आर ..... ना सुरक्षा व सहायता प्रदान करते.
  - १) निर्वासित
  - २) स्थानांतरीत व्यक्ती
  - ३) कोणत्याही राज्यांचे नसलेले व्यक्ती
  - ४) वरील सर्व
१०. १९४९ च्या तिसऱ्या जिनेव्हा करारातील ४ था अनुच्छेद ..... या वर्गात येणाऱ्या व्यक्तीबद्दल सांगतो.
  - १) लढाईत बळी पडलेले व्यक्ती
  - २) सशस्त्र लढाईत रणांगणावरील जखमी व आजारी व्यक्ती
  - ३) नागरिक
  - ४) युद्ध कैदी
११. पुढीलपैकी कोणता विचारवंत सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कर्ता होता.
  - १) थॉमस हॉब्स
  - २) जान लॉक
  - ३) रूसो
  - ४) वरील सर्व बरोबर
१२. .... राजक्रांतीमुळे जागतिक मानवी हक्कांना अधिक महत्व प्राप्त झाले.
  - १) अमेरिकन स्वातंत्र्ययुद्ध
  - २) रशियन राज्यक्रांती
  - ३) फ्रेंच राज्यक्रांती
  - ४) चीन राज्यक्रांती
१३. पुढीलपैकी कोणते विचार बरोबर नाही.
  - १) जगण्याचा हक्क हा नैसर्गिक हक्क आहे.
  - २) सन्मानपूर्वक जीवन जगणे हा मूलभूत हक्क आहे.
  - ३) समता व प्रतिष्ठा ही मानवी हक्कांची मूलभूत तत्वे आहेत.
  - ४) आपल्या मूल्य व्यवस्थेची पातळी ही मानवी हक्कांच्या तत्वांच्या अंमलबजावणीशी थेट जोडलेली नसतात.
१४. मानवी हक्क म्हणजे ..... होय.
  - १) असे हक्क जे सर्व माणसांना असतात आणि त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत.
  - २) असे हक्क फक्त मानवी मूल्ये जतन करता येतात.
  - ३) राजकीय हक्कांचा उपभोग घेता येतो असे हक्क होय.
  - ४) फक्त सामाजिक हक्कांचा उपभोग घेता येतो.
१५. मानवी हक्कांचे संरक्षण करणे ही राष्ट्रीय ..... आंतरराष्ट्रीय व आंतरदेशीय संस्थांची जबाबदारी आहे.
  - १) सरकार
  - २) धार्मिक संस्था
  - ३) स्थानिक सरकार
  - ४) यापैकी नाही
१६. पुढीलपैकी असंरक्षित विधान ओळखा.
  - १) मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्याच्या भूमिकेत मानवी हक्क म्हणजे अविभाज्य, परंपरेने प्राप्त आणि वैश्विक हक्क होय.
  - २) मानवी हक्क हे जन्मसिद्ध हक्क असतात ते सर्व मनुष्यप्राण्यांना माणूस म्हणून जन्मतःच प्राप्त होत

- असतात ते त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत म्हणून त्यांना अविभाज्य हक्क असे म्हणतात.
- ३) मानवी हक्कांच्या वैश्विकता ही लिंग, रंग, सामाजिक दर्जा यासारख्या आधारावर होणाऱ्या भेदभावास प्रतिबंध करते.
- ४) १० डिसेंबर १९४५ रोजी युनो ने मानवी हक्काचा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला.
१७. मानवी हक्कांचे वर्गीकरण पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात करता येईल?
- १) सकारात्मक आणि नकारात्मक हक्क
२) नागरी आणि राजकीय हक्क
३) आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्क
४) वैयक्तिक आणि सामुदायिक हक्क
- १) १ व २ बरोबर २) १, २, ३ बरोबर ३) वरील सर्व बरोबर ४) फक्त १ बरोबर
१८. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील कलम ..... अन्वये व्यक्तीला मत व विचार स्वातंत्र्याचा हक्क आहे.
- १) कलम १९ २) कलम १७ ३) कलम १८ ४) कलम १९
१९. मानवी हक्कांच्या शारीरिक गरजांमध्ये पुढीलपैकी कोणत्या घटकांचा समावेश होईल?
- १) पिण्याचे शुद्धपाणी २) प्रदूषण मुक्त वातावरण
३) वैद्यकीय सुविधा ४) वरील सर्व बरोबर
२०. जागतिक मानवी हक्कांच्या जाहीरनाम्यामध्ये पुढीलपैकी कोणत्या मानवी हक्कांचा समावेश करण्यात आला आहे?
- १) प्रत्येक व्यक्ती जन्मताचा स्वतंत्र असते.
२) प्रतिष्ठा व हक्क याबाबत सर्व व्यक्ती समान असतात.
३) प्रत्येक व्यक्तीला जीवितत्वाचा, स्वातंत्र्याचा, सुरक्षिततेचा अधिकार आहे.
४) प्रत्येक शासनाने या हक्कांना संरक्षण द्यावे
- १) १ व २ बरोबर २) वरील सर्व बरोबर ३) फक्त २ बरोबर ४) फक्त ३ बरोबर
२१. मानवी अधिकारांचे संरक्षण अधिक चांगल्या पद्धतीने व्हावे यासाठी भारतीय संसदेने मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या अंतर्गत ..... ची स्थापना केली आहे.
- १) राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग २) राज्य मानव अधिकार आयोग
३) मानव अधिकार न्यायालय ४) वरील सर्व
२२. राज्य मानव अधिकार आयोगाच्या अध्यक्षपदी अशी व्यक्ती आरूढ होऊ शकते जी ने ..... पदी काम केलेले आहे.
- १) उच्च न्यायालयातील न्यायाधीश २) त्या संबंधित राज्यातील न्यायाधीश
३) उच्च न्यायालयातील मुख्य न्यायाधीश ४) सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश
२३. मानव अधिकाराच्या हननामुळे निर्माण झालेल्या गुन्ह्यांचा त्वरित निपटारा करण्यासाठी राज्य शासन प्रत्येक जिल्ह्यातील ..... त्या त्या गुन्ह्यांचा निवाडा करण्यासाठी मानव अधिकार न्यायालय म्हणून नामनिर्देश करू शकते.
- १) न्याय चौकशी न्यायालय २) सत्र न्यायालय
३) विशेष न्यायालय ४) वरीलपैकी कोणतेही नाही
२४. भारताने नागरी व राजकीय हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय प्रसविदा १९६६ ला केव्हा मंजूरी दिली?
- १) २७ मार्च १९७९ २) २७ एप्रिल १९७८
३) २७ एप्रिल १९८० ४) २७ मार्च १९७८
२५. मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३ कलम 2(d) अन्वये मानवी हक्काच्या परिभाषेत खालीलपैकी कोणत्या हक्कांना समावेशित केले आहे?
- १) सर्व मूलभूत अधिकार २) निवडक मूलभूत अधिकार
३) सर्व मूलभूत व वैधानिक अधिकार ४) सर्व वैधानिक अधिकार
२६. राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग आपला वार्षिक अहवाल कुणाकडे दाखल करतात?
- १) केंद्र सरकार २) संबंधित राज्य सरकार
३) वरील १ व २ दोन्ही ४) वरीलपैकी काहीही नाही
२७. मानवी हक्क संरक्षण कायदा हा केव्हापासून अस्तित्वात आला?
- १) १५ ऑगस्ट १९९३ २) २८ सप्टेंबर १९९३
३) १५ ऑक्टोबर १९९३ ४) २८ डिसेंबर १९९३
२८. मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये राष्ट्रीय आयोगातील सदस्यांना काढून टाकता येतो?
२९. राष्ट्रीय मानवाधिकार म्हणजे मानव अधिकार कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये गठीत करण्यात आलेले आयोग.
- १) २ २) ३ ३) ४ ४) ५
३०. रिकामी जागा योग्य पर्यायाने भरा.
- मानव अधिकार संरक्षण कायदा १९९३ द्वारे अध्यक्ष म्हणून निवड झालेली व्यक्ती तीन कार्यकालात पदे स्वीकारल्या पासून पाच वर्षे अथवा वयाचे ..... वर्षे जो काळ आधी असेल तोपर्यंत राहू शकेल.
- १) ५८ २) ६० ३) ७० ४) ७५

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. न. प. वाणिज्य महाविद्यालय

आरमोरी, जि. गडचिरोली
मानवाधिकार प्रमाणपत्र परीक्षा

सत्र २०२३-२४

वेळ - ६० मिनिट

एकूण गुण - ६०

59/60

टीप :-

१ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२ प्रत्येक प्रश्नाला ०२ गुण आहेत.

बताळा २९

१. .... यांनी संघर्ष केल्यामुळे अमेरिकेत निग्रोंना समान अधिकार मिळाले.
१) अब्रहम लिंकन २) बराक ओबामा ३) फ्रँकलिन रूझवेल्ट ४) मार्टिन लुथर किंग
२. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील ..... असते ज्याची शासकीय अधिकाऱ्यांना आंतरराष्ट्रीय कायद्यातील प्रचलीत नियम पाळण्याविषयी पाठपुरावा करण्यात मदत होते.
१) नैतिक आणि राजकीय वजन २) राजकीय व आर्थिक वजन
३) सामाजिक व नैतिक वजन ४) आर्थिक व नैतिक वजन
३. मानवी हक्क भंगाची तक्रार एखाद्या ..... च्या विरुद्ध केली जाते.
१) व्यक्तीविरुद्ध २) शासनाच्या विरुद्ध ३) सेवाभागी संस्थेविरुद्ध ४) राजकीय पक्षाविरुद्ध
४. गरिबांच्या अनेक कारणांपैकी सर्वात मोठे कारण ..... हे आहे.
१) निरक्षरता २) अज्ञान ३) मानवी हक्क नाकारले जाणे ४) यापैकी नाही
५. मानवी हक्कांच्या वाढत्या तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी ..... रोजी एका नवीन युरोपीयन मानवी हक्क न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली.
१) १ नोव्हेंबर १९९८ २) १ मार्च १९९९
३) १० डिसेंबर १९९७ ४) २६ जानेवारी २०००
६. आत्मनिर्धारचा अधिकार ..... चा मानव अधिकार आहे.
१) पहिल्या पिढी २) दुसऱ्या पिढी ३) तिसऱ्या पिढी ४) वरीलपैकी कुठलाही नाही
७. नागरी व राजकीय अधिकारांच्या आंतरराष्ट्रीय करारनाम्याचे ६ वे कलम ..... च्या प्रश्नांशी निगडित आहे.
१) सशस्त्र संघर्ष २) ओलीस ठेवणे ३) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद ४) देहांत शिक्षा
८. च्या आमसभेने १४ डिसेंबर, १९६० रोजी शिक्षणातील अन्यायाविरुद्धचा ठराव स्वीकारला.
१) एफ् ए ओ २) आय एल ओ ३) डब्ल्यू एच ओ ४) युनेस्को
९. यु एन् एस सी आर् ..... ना सुरक्षा व सहायता प्रदान करते.
१) निर्वासित २) स्थानांतरीत व्यक्ती ३) कोणत्याही राज्यांचे नसलेले व्यक्ती ४) वरील सर्व
१०. १९४९ च्या तिसऱ्या जिनेव्हा करारातील ४ था अनुच्छेद ..... या वर्गात येणाऱ्या व्यक्तीबद्दल सांगतो.
१) लढाईत बळी पडलेले व्यक्ती २) सशस्त्र लढाईत रणांगणावरील जखमी व आजारी व्यक्ती
३) नागरिक ४) युद्ध कैदी
११. पुढीलपैकी कोणता विचारवंत सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कर्ता होता.
१) थॉमस हॉब्स २) जान लॉक ३) रूसो ४) वरील सर्व बरोबर
१२. .... राजक्रांतीमुळे जागतिक मानवी हक्कांना अधिक महत्व प्राप्त झाले.
१) अमेरिकन स्वातंत्र्ययुद्ध २) रशियन राज्यक्रांती ३) फ्रेंच राज्यक्रांती ४) चीन राज्यक्रांती
१३. पुढीलपैकी कोणते विचार बरोबर नाही.
१) जगण्याचा हक्क हा नैसर्गिक हक्क आहे.
२) सन्मानपूर्वक जीवन जगणे हा मूलभूत हक्क आहे.
३) समता व प्रतिष्ठा ही मानवी हक्कांची मूलभूत तत्त्वे आहेत.
४) आपल्या मूल्य व्यवस्थेची पातळी ही मानवी हक्कांच्या तत्त्वांच्या अंमलबजावणीशी थेट जोडलेली नसतात.
१४. मानवी हक्क म्हणजे ..... होय.
१) असे हक्क जे सर्व माणसांना असतात आणि त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत.
२) असे हक्क फक्त मानवी मूल्ये जतन करता येतात.
३) राजकीय हक्कांचा उपभोग घेता येतो असे हक्क होय.
४) फक्त सामाजिक हक्कांचा उपभोग घेता येतो.
१५. मानवी हक्कांचे संरक्षण करणे ही राष्ट्रीय ..... आंतरराष्ट्रीय व आंतरदेशीय संस्थांची जबाबदारी आहे.
१) सरकार २) धार्मिक संस्था ३) स्थानिक सरकार ४) यापैकी नाही
१६. पुढीलपैकी आरोग्य विधान ओळखा.
१) मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्याच्या भूमिकेत मानवी हक्क म्हणजे अविभाज्य, परंपरेने प्राप्त आणि वैश्विक हक्क होय.
२) मानवी हक्क हे जन्मसिद्ध हक्क असतात ते सर्व मनुष्यप्राण्यांना माणूस म्हणून जन्मतःच प्राप्त होत

असतात ते त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत म्हणून त्यांना अविभाज्य हक्क असे म्हणतात.

३) मानवी हक्कांच्या वैश्विकता ही लिंग, रंग, सामाजिक दर्जा यासारख्या आधारावर होणाऱ्या भेदभावास प्रतिबंध करते.

४) १० डिसेंबर १९४५ रोजी युनो ने मानवी हक्कांचा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला.

१७. मानवी हक्कांचे वर्गीकरण पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात करता येईल?

१) सकारात्मक आणि नकारात्मक हक्क

२) नागरी आणि राजकीय हक्क

३) आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्क

४) वैयक्तिक आणि सामुदायिक हक्क

१) १ व २ बरोबर

२) १, २, ३ बरोबर

३) वरील सर्व बरोबर

४) फक्त १ बरोबर

१८. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील कलम ..... अन्वये व्यक्तीला मत व विचार स्वातंत्र्याचा हक्क आहे.

१) कलम १९

२) कलम १७

३) कलम १८

४) कलम १९

१९. मानवी हक्कांच्या शारीरिक गरजांमध्ये पुढीलपैकी कोणत्या घटकांचा समावेश होईल?

१) पिण्याचे शुद्धपाणी

२) प्रदूषण मुक्त वातावरण

३) वैद्यकीय सुविधा

४) वरील सर्व बरोबर

२०. जागतिक मानवी हक्कांच्या जाहीरनाम्यामध्ये पुढीलपैकी कोणत्या मानवी हक्कांचा समावेश करण्यात आला आहे?

१) प्रत्येक व्यक्ती जन्मताचा स्वतंत्र असते.

२) प्रतिष्ठा व हक्क याबाबत सर्व व्यक्ती समान असतात.

३) प्रत्येक व्यक्तीला जीवितत्वाचा, स्वातंत्र्याचा, सुरक्षिततेचा अधिकार आहे.

४) प्रत्येक शासनाने या हक्कांना संरक्षण द्यावे

१) १ व २ बरोबर

२) वरील सर्व बरोबर

३) फक्त २ बरोबर

४) फक्त ३ बरोबर

२१. मानवी अधिकारांचे संरक्षण अधिक चांगल्या पद्धतीने व्हावे यासाठी भारतीय संसदेने मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या अंतर्गत ..... ची स्थापना केली आहे.

१) राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग

२) राज्य मानव अधिकार आयोग

३) मानव अधिकार न्यायालय

४) वरील सर्व

२२. राज्य मानव अधिकार आयोगाच्या अध्यक्षपदी अशी व्यक्ती आरूढ होऊ शकते जी ने ..... पदी काम केलेले आहे.

१) उच्च न्यायालयातील न्यायाधीश

२) त्या संबंधित राज्यातील न्यायाधीश

३) उच्च न्यायालयातील मुख्य न्यायाधीश

४) सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश

२३. मानव अधिकाराच्या हननामुळे निर्माण झालेल्या गुन्ह्यांचा त्वरित निपटारा करण्यासाठी राज्य शासन प्रत्येक जिल्ह्यातील ..... त्या त्या गुन्ह्यांचा निवाडा करण्यासाठी मानव अधिकार न्यायालय म्हणून नामनिर्देश करू शकते.

१) न्याय चौकशी न्यायालय

२) सत्र न्यायालय

३) विशेष न्यायालय

४) वरीलपैकी कोणतेही नाही

२४. भारताने नागरी व राजकीय हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय प्रसविदा १९६६ ला केव्हा मंजूरी दिली?

१) २७ मार्च १९७९

२) २७ एप्रिल १९७८

३) २७ एप्रिल १९८०

४) २७ मार्च १९७८

२५. मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३ कलम 2(d) अन्वये मानवी हक्कांच्या परिभाषेत खालीलपैकी कोणत्या हक्कांना समावेशित केले आहे?

१) सर्व मूलभूत अधिकार

२) निवडक मूलभूत अधिकार

३) सर्व मूलभूत व वैधानिक अधिकार

४) सर्व वैधानिक अधिकार

२६. राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग आपला वार्षिक अहवाल कुणाकडे दाखल करतात?

१) केंद्र सरकार

२) संबंधित राज्य सरकार

३) वरील १ व २ दोन्ही

४) वरीलपैकी काहीही नाही

२७. मानवी हक्क संरक्षण कायदा हा केव्हापासून अस्तित्वात आला?

१) १५ ऑगस्ट १९९३

२) २८ सप्टेंबर १९९३

३) १५ ऑक्टोबर १९९३

४) २८ डिसेंबर १९९३

२८. मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये राष्ट्रीय आयोगातील सदस्यांना काढून टाकता येतो?

२९. राष्ट्रीय मानवाधिकार म्हणजे मानव अधिकार कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये गठीत करण्यात आलेले आयोग.

१) २

२) ३

३) ४

४) ५

३०. रिकामी जागा योग्य पर्यायाने भरा.

मानव अधिकार संरक्षण कायदा १९९३ द्वारे अध्यक्ष म्हणून निवड झालेली व्यक्ती तीन कार्यकालात पदे स्वीकारल्या पासून पाच वर्षे अथवा वयाचे ..... वर्षे जो काळ आधी असेल तोपर्यंत राहू शकेल.

१) ५८

२) ६०

३) ७०

४) ७५

टीप :-

१ सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२ प्रत्येक प्रश्नाला ०२ गुण आहेत.

monali Patel

१. .... यांनी संघर्ष केल्यामुळे अमेरिकेत निग्रोंना समान अधिकार मिळाले.
१) अब्राहम लिंकन २) बराक ओबामा ३) फ्रँकलिन रूझवेल्ट ४) मार्टिन लुथर किंग
२. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील ..... असते ज्याची शासकीय अधिकाऱ्यांना आंतरराष्ट्रीय कायद्यातील प्रचलित नियम पाळण्याविषयी पाठपुरावा करण्यात मदत होते.
१) नैतिक आणि राजकीय वजन २) राजकीय व आर्थिक वजन
३) सामाजिक व नैतिक वजन ४) आर्थिक व नैतिक वजन
३. मानवी हक्क भंगाची तक्रार एखाद्या ..... च्या विरुद्ध केली जाते.
१) व्यक्तीविरुद्ध २) शासनाच्या विरुद्ध ३) सेवाभागी संस्थेविरुद्ध ४) राजकीय पक्षाविरुद्ध
४. गरिबांच्या अनेक कारणांपैकी सर्वात मोठे कारण ..... हे आहे.
१) निरक्षरता २) अज्ञान ३) मानवी हक्क नाकारले जाणे ४) यापैकी नाही
५. मानवी हक्कांच्या वाढत्या तक्रारीचे निवारण करण्यासाठी ..... रोजी एका नवीन युरोपीयन मानवी हक्क न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली.
१) १ नोव्हेंबर १९९८ २) १ मार्च १९९९
३) १० डिसेंबर १९९७ ४) २६ जानेवारी २०००
६. आत्मनिर्घाराचा अधिकार ..... चा मानव अधिकार आहे.
१) पहिल्या पिढी २) दुसऱ्या पिढी ३) तिसऱ्या पिढी ४) वरीलपैकी कुठलाही नाही
७. नागरी व राजकीय अधिकारांच्या आंतरराष्ट्रीय करारनाम्यांचे ६ वे कलम ..... च्या प्रश्नांशी निगडित आहे.
१) सशस्त्र संघर्ष २) ओलीस ठेवणे ३) आंतरराष्ट्रीय दहशतवाद ४) देहांत शिक्षा
८. च्या आमसभेने १४ डिसेंबर, १९६० रोजी शिक्षणातील अन्यायाविरुद्धचा ठराव स्वीकारला.
१) एफ् ए ओ २) आय एल ओ ३) डब्ल्यू एच ओ ४) युनेस्को
९. यु एन् एस सी आर् ..... ना सुरक्षा व सहायता प्रदान करते.
१) निर्वासित २) स्थानांतरीत व्यक्ती ३) कोणत्याही राज्यांचे नसलेले व्यक्ती ४) वरील सर्व
१०. १९४९ च्या तिसऱ्या जिनेव्हा करारातील ४ था अनुच्छेद ..... या वर्गात येणाऱ्या व्यक्तीबद्दल सांगतो.
१) लढाईत बळी पडलेले व्यक्ती २) सशस्त्र लढाईत रणांगणावरील जखमी व आजारी व्यक्ती
३) नागरिक ४) युद्ध कैदी
११. पुढीलपैकी कोणता विचारवंत सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कर्ता होता.
१) थॉमस हॉब्स २) जान लॉक ३) रूसो ४) वरील सर्व बरोबर
१२. .... राजक्रांतीमुळे जागतिक मानवी हक्कांना अधिक महत्व प्राप्त झाले.
१) अमेरिकन स्वातंत्र्ययुद्ध २) रशियन राज्यक्रांती ३) फ्रेंच राज्यक्रांती ४) चीन राज्यक्रांती
१३. पुढीलपैकी कोणते विचार बरोबर नाही.
१) जगण्याचा हक्क हा नैसर्गिक हक्क आहे.
२) सन्मानपूर्वक जीवन जगणे हा मूलभूत हक्क आहे.
३) समता व प्रतिष्ठा ही मानवी हक्कांची मूलभूत तत्वे आहेत.
४) आपल्या मूल्य व्यवस्थेची पातळी ही मानवी हक्कांच्या तत्वांच्या अंमलबजावणीशी थेट जोडलेली नसतात.
१४. मानवी हक्क म्हणजे ..... होय.
१) असे हक्क जे सर्व माणसांना असतात आणि त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत.
२) असे हक्क फक्त मानवी मूल्ये जतन करता येतात.
३) राजकीय हक्कांचा उपभोग घेता येतो असे हक्क होय.
४) फक्त सामाजिक हक्कांचा उपभोग घेता येतो.
१५. मानवी हक्कांचे संरक्षण करणे ही राष्ट्रीय ..... आंतरराष्ट्रीय व आंतरदेशीय संस्थांची जबाबदारी आहे.
१) सरकार २) धार्मिक संस्था ३) स्थानिक सरकार ४) यापैकी नाही
१६. पुढीलपैकी आरोग्य विधान ओळखा.
१) मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्याच्या भूमिकेत मानवी हक्क म्हणजे अविभाज्य, परंपरेने प्राप्त आणि वैश्विक हक्क होय.
२) मानवी हक्क हे जन्मसिद्ध हक्क असतात ते सर्व मनुष्यप्राण्यांना माणूस म्हणून जन्मतःच प्राप्त होत

- असतात ते त्यांच्यापासून वेगळे करता येत नाहीत म्हणून त्यांना अविभाज्य हक्क असे म्हणतात.
- ३) मानवी हक्कांच्या वैश्विकता ही लिंग, रंग, सामाजिक दर्जा यासारख्या आधारावर होणाऱ्या भेदभावास प्रतिबंध करते.
- ४) १० डिसेंबर १९४५ रोजी युनो ने मानवी हक्काचा जाहीरनामा प्रसिद्ध केला.
१७. मानवी हक्कांचे वर्गीकरण पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात करता येईल?
- १) सकारात्मक आणि नकारात्मक हक्क
२) नागरी आणि राजकीय हक्क
३) आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्क
४) वैयक्तिक आणि सामुदायिक हक्क
- १) १ व २ बरोबर २) १, २, ३ बरोबर ३) वरील सर्व बरोबर ४) फक्त १ बरोबर
१८. मानवी हक्कांच्या जागतिक जाहीरनाम्यातील कलम ..... अन्वये व्यक्तीला मत व विचार स्वातंत्र्याचा हक्क आहे.
- १) कलम १९ २) कलम १७ ३) कलम १८ ४) कलम १९
१९. मानवी हक्कांच्या शारीरिक गरजांमध्ये पुढीलपैकी कोणत्या घटकांचा समावेश होईल?
- १) पिण्याचे शुद्धपाणी २) प्रदूषण मुक्त वातावरण
३) वैद्यकीय सुविधा ४) वरील सर्व बरोबर
२०. जागतिक मानवी हक्कांच्या जाहीरनाम्यामध्ये पुढीलपैकी कोणत्या मानवी हक्कांचा समावेश करण्यात आला आहे?
- १) प्रत्येक व्यक्ती जन्मताचा स्वतंत्र असते.
२) प्रतिष्ठा व हक्क याबाबत सर्व व्यक्ती समान असतात.
३) प्रत्येक व्यक्तीला जीवीताचा, स्वातंत्र्याचा, सुरक्षिततेचा अधिकार आहे.
४) प्रत्येक शासनाने या हक्कांना संरक्षण द्यावे
- १) १ व २ बरोबर २) वरील सर्व बरोबर ३) फक्त २ बरोबर ४) फक्त ३ बरोबर
२१. मानवी अधिकारांचे संरक्षण अधिक चांगल्या पद्धतीने व्हावे यासाठी भारतीय संसदेने मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या अंतर्गत ..... ची स्थापना केली आहे.
- १) राष्ट्रीय मानव अधिकार आयोग २) राज्य मानव अधिकार आयोग
३) मानव अधिकार न्यायालय ४) वरील सर्व
२२. राज्य मानव अधिकार आयोगाच्या अध्यक्षपदी अशी व्यक्ती आरूढ होऊ शकते जी ने ..... पदी काम केलेले आहे.
- १) उच्च न्यायालयातील न्यायाधीश २) त्या संबंधित राज्यातील न्यायाधीश
३) उच्च न्यायालयातील मुख्य न्यायाधीश ४) सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीश
२३. मानव अधिकाराच्या हननामुळे निर्माण झालेल्या गुन्ह्यांचा त्वरित निपटारा करण्यासाठी राज्य शासन प्रत्येक जिल्ह्यातील ..... त्या त्या गुन्ह्यांचा निवाडा करण्यासाठी मानव अधिकार न्यायालय म्हणून नामनिर्देश करू शकते.
- १) न्याय चौकशी न्यायालय २) सत्र न्यायालय
३) विशेष न्यायालय ४) वरीलपैकी कोणतेही नाही
२४. भारताने नागरी व राजकीय हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय प्रसविदा १९६६ ला केव्हा मंजूरी दिली?
- १) २७ मार्च १९७९ २) २७ एप्रिल १९७८
३) २७ एप्रिल १९८० ४) २७ मार्च १९७८
२५. मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३ कलम २(d) अन्वये मानवी हक्कांच्या परिभाषेत खालीलपैकी कोणत्या हक्कांना समावेशित केले आहे?
- १) सर्व मूलभूत अधिकार २) निवडक मूलभूत अधिकार
३) सर्व मूलभूत व वैधानिक अधिकार ४) सर्व वैधानिक अधिकार
२६. राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग आपला वार्षिक अहवाल कुणाकडे दाखल करतात?
- १) केंद्र सरकार २) संबंधित राज्य सरकार
३) वरील १ व २ दोन्ही ४) वरीलपैकी काहीही नाही
२७. मानवी हक्क संरक्षण कायदा हा केव्हापासून अस्तित्वात आला?
- १) १५ ऑगस्ट १९९३ २) २८ सप्टेंबर १९९३
३) १५ ऑक्टोबर १९९३ ४) २८ डिसेंबर १९९३
२८. मानव अधिकार संरक्षण कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये राष्ट्रीय आयोगातील सदस्यांना काढून टाकता येतो?
२९. राष्ट्रीय मानवाधिकार म्हणजे मानव अधिकार कायदा, १९९३ च्या कोणत्या कलमान्वये गठीत करण्यात आलेले आयोग.
- १) २ २) ३ ३) ४ ४) ५
३०. रिकामी जागा योग्य पर्यायाने भरा.
- मानव अधिकार संरक्षण कायदा १९९३ द्वारे अध्यक्ष म्हणून निवड झालेली व्यक्ती तीन कार्यकालात पदे स्वीकारल्या पासून पाच वर्षे अथवा वयाचे ..... वर्षे जो काळ आधी असेल तोपर्यंत राहू शकेल.
- १) ५८ २) ६० ३) ७० ४) ७५

सूचना- 4

महाविद्यालयाच्या बी.ए. प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभागातर्फे Certificate Course In Human Right या कोर्समध्ये ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला आहे. अशा प्रवेशित विद्यार्थ्यांची परीक्षा दि. 28 एप्रिल 2024 ला आहे. तरी यांची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

10/03/2024

Co-Ordinator

Human Rights Certificate
Certificate Course in Human Right
M.G. College, Amari

टीप:

१ पेपर 28 एप्रिल 2024 स. १२:०० वा.

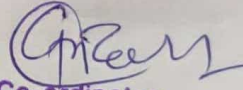

सूचना - 3

महाविद्यालयाच्या बी.ए. प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभागातर्फे Certificate Course In Human Right या तीन महिन्यांच्या certificate कोर्स मध्ये ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला आहे. अशा प्रवेशित विद्यार्थ्यांची Oral test दि. २३ एप्रिल २०२४ ला स. ११:०० वा. आहे. करिता सदर विद्यार्थ्यांनी राज्यशास्त्र विभागात उपस्थित राहावे.

१५/४/२०२४

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course

certificate Course in Human Right

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

2023-24

STUDENTS SHEET

meeting - 31/03/2024

Sr NO	NAME OF STUDENTS	Gender	Signature
1	Bhavika K Garmale	Female	B. Garmale
2	Asmita D Wagh	Female	Asmita D. Wagh
3	Chetana K Naradelwar	Female	Chetana K. Naradelwar
4	Devid R Kokode	Male	Devid R. Kokode
5	Divya M Kawale	Female	Divya M. Kawale
6	Dolly P Atlare	Female	Dolly P. Atlare
7	Gayatri S Gurnaule	Female	Gayatri S. Gurnaule
8	Harsharani S Raut	Female	Harsharani S. Raut
9	Himanshu D Bhojar	Male	Himanshu D. Bhojar
10	Kajal D Misar	Female	Kajal D. Misar
11	Kajal V Watgure	Female	Kajal V. Watgure
12	Kairna S Watgure	Female	Kairna S. Watgure
13	Kiran A Jambhule	Female	Kiran A. Jambhule
14	Laxmi D Mankar	Female	Laxmi D. Mankar
15	Lokesh D Parchari	Male	Lokesh D. Parchari
16	Maithili R Dadamal	Female	Maithili R. Dadamal
17	Mangalgaury H Jale	Female	Mangalgaury H. Jale
18	Mayuri D Thakre	Female	Mayuri D. Thakre
19	Monali S Raut	Female	Monali S. Raut
20	Monali M Dhothe	Female	Monali M. Dhothe
21	Natasha K Hurre	Female	Natasha K. Hurre
22	Nilkesh S Koreti	Male	Nilkesh S. Koreti
23	Nirasha T Kolhatkar	Female	Nirasha T. Kolhatkar
24	Pornima H Chaudhari	Female	Pornima H. Chaudhari
25	Sneha G Donadkar	Female	Sneha G. Donadkar

Co-ordinator
Human Rights Certificate
Course
M.G. College, Armeri

CERTIFICATE COURSE IN HUMAN RIGHTS

TIME TABLE 2023-24

DAY/TIME	12:00 TO 1:30
Monday	Paper 01
Thursday	Paper 01
Wednesday	Paper 01
Thursday	Paper 01
Friday	Paper 01
Saturday	Paper 01

Co-ordinator
Human Rights Certificate

certificate Course in Human Right
M.G. College, Armeri

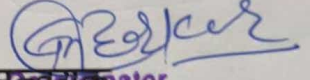
दि. ०५ मार्च २०२४ पाठ्यन मानवाधिकार प्रमाणपत्र कोर्स
समाप्त दिनांक ०५ मार्च २०२४

सूचना - २

महाविद्यालयाच्या बी.ए. प्रथम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभागातर्फे आयोजित Certificate Course In Human Right या कोर्स मध्ये ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला आहे. अशा प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी दि. ०३/०३/२०२४ दु. १२:०० वा. राज्यशास्त्र विभागात उपस्थित राहावे. तसेच या कोर्स चे वर्ग ०४ मार्च २०२४ पासून सुरु होत आहेत तरी यांची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

०१/०३/२०२४

समन्वयक

Human Rights Certificate

certificate Course in Human Right
M.G. College, Armer

टीप:

१ वरील कोर्सचा वेळापत्रक विभागाच्या सूचना फलकावर लावलेला आहे .

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE**
ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
CAREER ORIENTED COURSES (COP)
ADMISSION FORM (2023-24)

Course Admitted to: **Certificate Course in Human Rights**

Course level: - 35 Hours

Admission Date: - 22 02 2024

1. Personal information

Name of the Student: - MONALI-M-DHOTE

Father Name: - MANOHAR

Mother Name: - MONORTHA

Date of Birth: - 27 02 2005

Gender: - Female

2. Contact Details

Address: - AT. PO-SHIVNI TA-ARMORI
DI-GADCHIROLI

Phone No: - 7264073902 Mob. No. 7264073902

E-mail: - Wateadesh1@gmail.com

3. Reservation Information

Category: - OBC

Caste: - Kumbhi

4. Declaration by Student: -

I, hereby, promise to abide by the admissible rules and regulations, concerning discipline, attendance, etc. of the Institute and also to follow the Code of Conduct prescribed for the Students of the Institute, as in force from time to time and subsequent changes/modifications/amendment made thereto. I acknowledge that, the Institute has the authority for taking punitive actions against me for violation and/or non-compliance of the same. I understand that, 75% attendance in classes is compulsory and I commit myself to adhere to the same. I also understand, in case my attendance falls short, for any reason, the competent authority of the Institute may take such punitive action against me, as may be deemed fit and proper.

Place: - ARMORI
Date: - 22/02/2024

Signature of the Students

MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE

ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
CAREER ORIENTED COURSES (COP)
ADMISSION FORM (2023-24)

Course Admitted to: **Certificate Course in Human Rights**

Course level: - 35 Hours

Admission Date: - 21 02 2024

1. Personal information

Name of the Student: - PORNIMA AMOL CHAUDHARI

Father Name: - AMOL

Mother Name: - SHARDA

Date of Birth: - 23 06 2005

Gender: - FEMALE

2. Contact Details

Address: - AT. PURADI PO. URADI
TA. KURKHEDA DI. GADCHIROLI

Phone No: - 9370812889 Mob. No.

E-mail: - pornimachaudhari236@gmail.com

3. Reservation Information

Category: - ST

Caste: - MANA

4. Declaration by Student: -

I, hereby, promise to abide by the admissible rules and regulations, concerning discipline, attendance, etc. of the Institute and also to follow the Code of Conduct prescribed for the Students of the Institute, as in force from time to time and subsequent changes/modifications/amendment made thereto. I acknowledge that, the Institute has the authority for taking punitive actions against me for violation and/or non-compliance of the same. I understand that, 75% attendance in classes is compulsory and I commit myself to adhere to the same. I also understand, in case my attendance falls short, for any reason, the competent authority of the Institute may take such punitive action against me, as may be deemed fit and proper.

Place: - ARMORI
Date: - 21/02/2024

Pornima Chaudhari
Signature of the Students

MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE
ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
CAREER ORIENTED COURSES (COP)
ADMISSION FORM (2023-24)

Course Admitted to: **Certificate Course in Human Rights**

Course level: - **35 Hours**

Admission Date: - **22 02 2024**

1. **Personal information**

Name of the Student: - **LOKESH D. PARCHARI**

Father Name: - **DUKHDAS**

Mother Name: - **MALTI**

Date of Birth: - **22 09 2005**

Gender: - **MALE**

2. **Contact Details**

Address: - **AT: DAWANDI PO. BEDGAON**
T.A. KORCHI DI: GADCHIROLI

Phone No: - **9834198050** Mob. No.

E-mail: - **lokeshparchari@gmail.com**

3. **Reservation Information**

Category: - **ST**

Caste: - **KAWAR**

4. **Declaration by Student: -**

I, hereby, promise to abide by the admissible rules and regulations, concerning discipline, attendance, etc. of the Institute and also to follow the Code of Conduct prescribed for the Students of the Institute, as in force from time to time and subsequent changes/modifications/amendment made thereto. I acknowledge that, the Institute has the authority for taking punitive actions against me for violation and/or non-compliance of the same. I understand that, 75% attendance in classes is compulsory and I commit myself to adhere to the same. I also understand, in case my attendance falls short, for any reason, the competent authority of the Institute may take such punitive action against me, as may be deemed fit and proper.

Place: - **Armori**
Date: - **22/02/2024**

Lokesh
Signature of the Students

**MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE**
ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
CAREER ORIENTED COURSES (COP)
ADMISSION FORM (2023-24)

Course Admitted to: **Certificate Course in Human Rights**

Course level: - **35 Hours**

Admission Date: - **22 02 2024**

1. Personal information

Name of the Student: - **DEVJD . R . KOKODE**

Father Name: - **RAVINDRA**

Mother Name: - **MINA**

Date of Birth: - **02 09 2005**

Gender: - **MALE**

2. Contact Details

Address: - **AT . KARADI . PO - SAWALKHEDA
TA . KURKHEDA - DI - GADCHIROLI**

Phone No: - **7264968340** Mob. No.

E-mail: - **DEVIDKOKODE91@gmail.com**

3. Reservation Information

Category: - **ST**

Caste: - **Gond**

4. Declaration by Student: -

I, hereby, promise to abide by the admissible rules and regulations, concerning discipline, attendance, etc. of the Institute and also to follow the Code of Conduct prescribed for the Students of the Institute, as in force from time to time and subsequent changes/modifications/amendment made thereto. I acknowledge that, the Institute has the authority for taking punitive actions against me for violation and/or non-compliance of the same. I understand that, 75% attendance in classes is compulsory and I commit myself to adhere to the same. I also understand, in case my attendance falls short, for any reason, the competent authority of the Institute may take such punitive action against me, as may be deemed fit and proper.

Place: - **ARMORI**
Date: - **22/02/2024**

Dokode
Signature of the Students

MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &

LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE

ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208

CAREER ORIENTED COURSES (COP)

ADMISSION FORM (2023-24)

Course Admitted to: **Certificate Course in Human Rights**

Course level: - 35 Hours

Admission Date: - 21 02 2024

1. Personal information

Name of the Student: - NILKESH S. KORETI

Father Name: - SANKU

Mother Name: - AMROTI

Date of Birth: - 10 03 2004

Gender: - MALE

2. Contact Details

Address: - AT: TUTEKANHAR PO: BEDGAON
TA: KORCHI DI: GADCHIROLI

Phone No: - 78 23 05 02 67 Mob. No.

E-mail: - nilyashkoreti11@gmail.com

3. Reservation Information

Category: - ST

Caste: - GOND

4. Declaration by Student: -

I, hereby, promise to abide by the admissible rules and regulations, concerning discipline, attendance, etc. of the Institute and also to follow the Code of Conduct prescribed for the Students of the Institute, as in force from time to time and subsequent changes/modifications/amendment made thereto. I acknowledge that, the Institute has the authority for taking punitive actions against me for violation and/or non-compliance of the same. I understand that, 75% attendance in classes is compulsory and I commit myself to adhere to the same. I also understand, in case my attendance falls short, for any reason, the competent authority of the Institute may take such punitive action against me, as may be deemed fit and proper.

Place: - Armori
Date: - 21/02/2024

Signature of the Students

MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE

ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
CAREER ORIENTED COURSES (COP)
ADMISSION FORM (2023-24)

Course Admitted to: **Certificate Course in Human Rights**

Course level: - 35 Hours

Admission Date: - 23 02 2024

1. Personal information

Name of the Student: - NATASHA.K. HURRE

Father Name: - KASANTH

Mother Name: - SANGITA

Date of Birth: - 01 05 2005

Gender: - FEMALE

2. Contact Details

Address: - AT. NANGARWAHI PO.:-DELANWADI
TA. ARMORI DI: GADCHIROLI

Phone No: - Mob. No. 9403736058

E-mail: - Natashahurre38@gmail.com

3. Reservation Information

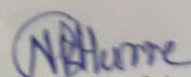
Category: - ST

Caste: - GOND

4. Declaration by Student: -

I, hereby, promise to abide by the admissible rules and regulations, concerning discipline, attendance, etc. of the Institute and also to follow the Code of Conduct prescribed for the Students of the Institute, as in force from time to time and subsequent changes/modifications/amendment made thereto. I acknowledge that, the Institute has the authority for taking punitive actions against me for violation and/or non-compliance of the same. I understand that, 75% attendance in classes is compulsory and I commit myself to adhere to the same. I also understand, in case my attendance falls short, for any reason, the competent authority of the Institute may take such punitive action against me, as may be deemed fit and proper.

Place: - Armori
Date: - 23/02/2024

Signature of the Students

MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE &
LATE NASARUDDINBHAI PANJWANI COMMERCE COLLEGE

ARMORI Dist. Gadchiroli (M.S.) 441 208
CAREER ORIENTED COURSES (COP)
ADMISSION FORM (2023-24)

Course Admitted to: **Certificate Course in Human Rights**

Course level: - 35 Hours

Admission Date: - 25 02 2024

1. Personal information

Name of the Student: - DOLY PRADIP ATLARE

Father Name: - PRADIP

Mother Name: - SUNETA

Date of Birth: - 04 11 2004

Gender: - FEMALE

2. Contact Details

Address: - AT: SALMARA PO: JOGISAKHRA
TA: ARMORI DI: GADCHIROLI

Phone No: - Mob. No. 8208618209

E-mail: - Dolyatlare@gmail.com

3. Reservation Information

Category: - OBC

Caste: - KUNABJI

4. Declaration by Student: -

I, hereby, promise to abide by the admissible rules and regulations, concerning discipline, attendance, etc. of the Institute and also to follow the Code of Conduct prescribed for the Students of the Institute, as in force from time to time and subsequent changes/modifications/amendment made thereto. I acknowledge that, the Institute has the authority for taking punitive actions against me for violation and/or non-compliance of the same. I understand that, 75% attendance in classes is compulsory and I commit myself to adhere to the same. I also understand, in case my attendance falls short, for any reason, the competent authority of the Institute may take such punitive action against me, as may be deemed fit and proper.

Place: - Amori

Date: - 28/02/24

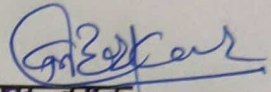
Signature of the Students

सूचना -1

महाविद्यालयाच्या बी.ए. प्रथम वर्षाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की, आपल्या महाविद्यालयातील राज्यशास्त्र विभागातर्फे certificate Course In Human Right या कोर्स चे आयोजन मार्च-एप्रिल 2024 या कालावधीत करण्यात येईल तरी इच्छुक विद्यार्थ्यांनी आपले नाव प्रा. गजानन बोरकर यांच्याकडे 25 फेब्रुवारी.2024 पर्यंत द्यावीत.

15/01/2024

सहसंचालक
Human Rights Certificate
Course
certificate Course in Human Right
M.G. College, Armeri

National Voters Day

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N.P. Commerce College, Armori

**Electoral Club
Report of the Activity
(Academic Year 2023-24)**

Name of Committee/Portfolios / Activity organized	Electoral Club
Title of activity	National Voters Day
Date of activity organized	25/01/2024
Name of the Coordinator of activity	Prof. Mohanlal K. Ramteke
Place of Activity organized	College
No. of students participated	36
No. of faculty participated	All faculty
Name of sponsoring agency/collaborator (If Applicable)	--
Total Grants/Funds received in Rs. (If any)	--
Objective of the Activity: The main purpose of the National Voters Day celebration is to encourage, facilitate and maximize enrolment, especially for the new voters.	
Brief Description: The National Voters' Day has been celebrated on January 25 every year since 2011, all across the country to mark the foundation day of Election Commission of India, i.e. 25th January 1950. Theme for this year's National Voters Day is 'Making Elections Inclusive, Accessible and Participative' The main purpose of the National Voters Day celebration is to encourage, facilitate and maximize enrolment, especially for the new voters. Dedicated to the voters of the country, the day is utilized to spread awareness among voters and for promoting informed participation in the electoral process.	
Outcomes/impact of the event: Students understood power of votes for the development of country.	
Geotagged Photographs	

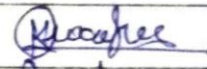
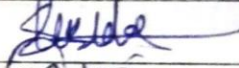
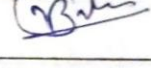
News

Student attended / Participated Signature List

राष्ट्रीय मतदार दिवस शपथ ग्रहण सोहळा 25 जाने 2024		
क्र.सं.	नांव	हस्ताक्षरी
1.	विमलेश इवा भायूर	
2.	वैजेश कुंडलिक गुरुकुले	
3.	संकीर्त सविष बिरामे	
4.	मीहीत पिवाकर मेघाम	
5.	सौरव राजेद पिपरे	
6.	केशव मनिराम नरोटे	
7.	विष्णू गोरेश गुरुकुल ग	
8.	रेवडा बनेश मेघाम	
9.	डॉ. जयेश. एन. पापडकर	
10.	डॉ. वि. ड. जावारे	
11.	कारिश्मा रमेश मडावी	
12.	सुष्मिता गोविंद ठुपरी	
13.	दर्शना विनायक निकुरे	
14.	Kiran Ramchandra Dodake	
15.	पंकज राजोराम दिवको	
16.	प्रणाली मिलक मेघाम	
17.	सिमरन डाकराम साहारे	
18.	शकुली झावण घुर्वे	
19.	प्रांजली बिराम लोपा	
20.	चेतना देवरात हारगुळे	
21.	कपिल गोपाल पट्टाण	
22.	संजना नरेश हलामी	
23.	रोहिणी रमेश चापले	
24.	जयश्री भाडकर उपरीकर	
25.	मनिषा ईश्वर वेळने	

26	कमल प्रगुली नारनवर	
27	मजदवीनी दिवेंद्र पुराम	
28	निखटा रुधाकर मांभुळे.	N.S. Jambhale
29	नेमादवीनी पुधराम पेंद्यते	
30	हंपुल्या राजेश किरगे	G. R. Kirane
31	तिलम रेमासंग टकाम	Takam
32	वैशाली दिनेकर दिवेंद्र	Dikale
33	लक्ष्मी धनराज मानकर	Mankar
34	करीना शामराव वाडगुरे	
35	वायत्री सुकरन मुरनूमे	
36	विशाल बंडु बेहाग	

Prof. M. K. Ramteke

Program Coordinator

Electoral Club

Good Governance Day

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N.P. Commerce College, Armori
Report of the Activity
Good Governance Day
 (Birth Anniversary of Atalbihari Wajpeyee).

25 Dec . 2023

Name of Activity	Good Governance Day (Birth Anniversary of Atalbihari Wajpeyee).
Date of Activity	25 Dec . 2023
Name of coordinator	Prof. S. B. Gedam, Dr. Vijay Raivatkar, Dr. G.M. Kadhav
No. of students participated	NIL
No. Faculty participated	14
Objective of activity	To pay homage to Atalbihari wajpeyi and to understand his views on goog governance .
Brief Description	On occasion a wreath was laid at the photo of Atalbihari Bajpeyee . Prof. Shashikant Gedam introduced the life work of Atalbihari Wajpeyi.
Outcome of activity	Tribute was paid to Atalbihari Wajpeyi for his work on good governance.

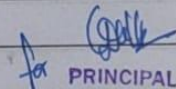

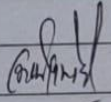

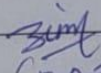
सूचना

महाविद्यालयीन विद्यार्थी-विद्यार्थिनी, प्राध्यापक वृंद, अंकाजीन प्राध्यापक वृंद, शिक्षितार कर्मचारी वृंद यांना सुपिन करण्यात येत की, दि. २५ डिसेंबर २०२३ (सोमवार) ला सकाळी १०:०० वाजता माजी पंतप्रधान मा. अटल बिहारी वाजपेयी यांच्या जन्मदिवस हा शुभासन दिन म्हणून साजरा करण्यात येत आहे तरी सर्वांनी कार्यक्रमास उपास्थित राहवे. तसेच दि. २५ डिसेंबर २०२३ (सोमवार) ला 'श्विसर्स' निमित्ताने महाविद्यालयमास सुरुची राहिल तरी नोंद घ्यावी.

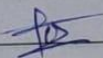
दि. २३/१२/२०२३

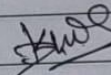

PRINCIPAL
M.G. Arts, Science &
Late N.P. Commerce College
ARMORI, Dist. Gadchiroli

B.A. II Eco

(B.A. II Eng)

B.Sc. I 2000

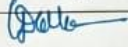
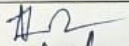
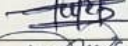
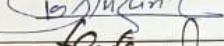

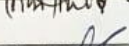
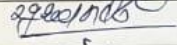

B.A. II (Sec)

B.A. II MIB

"सुशासन दिन"

आज दि 25 डिसेंबर 2023 ला महविद्यालयात भारताचे माजी पंतप्रधान "स्व. अटल बिहारी वाजपेयी" यांचा जयंती 'सुशासन दिन' म्हणून साजरा करण्यात आला.

कार्यक्रमात उपस्थित प्राध्यापक आणि कर्मचारी

- 1) प्रा. डॉ. चंद्रकांत डोळकर
- 2) शशिकांत गेजम
- 3) प्रा. गुणेश एम. कव्हा
- 4) प्रा. डॉ. विजय देवतकर
- 5) किशोर कुंभ
- 6) प्रा. एम. के. रामरेड्डी
- 7) डॉ. डी. रामरेड्डी
- 8) प्रा. अनिल पी. राहुत
- 9) प्रदीप दामल
- 10) R. J. Hemme
- 11) P. N. Aamir
- 12) R. K. Bhatnagar
- 13) J. M. Bodelle
- 14) S. G. Thakare

Idol Inspires Students and Faculties

Idol Inspires Students and Faculties

**Mahatma Gandhi, Rastrasant Tukdoji Maharaj, Founder of M.S.P.M.
Late Wamanraoji Wanmali idol in college premises percolates values,
thoughts and inspiration to college students and faculties.**

Republic Day
(26 January 2024)

Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N.P. Commerce College, Armori

PHYSICAL EDUCATION GAMES & SPORTS COMMITTEE

Report of the Activity -26th January Republic Day

(Academic Year - 2023-24)

Name of Committee/Portfolios / Activity organized	Physical Education Games & Sports Department & NSS Department
Title of activity	26th January Republic Day
Date of activity organized	26.01.2024
Name of the Coordinator of activity	Prof. Dnyaneshwar Thakre Prof. Satendra Sontakke
Place of Activity organized	M. G. College Armori Ground
No. of students participated	365
No. of faculty participated	All Faculties
Name of sponsoring agency/collaborator (If Applicable)	Physical Education Games & Sports Department & NSS Department
Total Grants/Funds received in Rs. (If any)	-

Brief Description:

२६ जानेवारी, २०२४ प्रजासत्ताक दिन कार्यक्रम

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. न. पं. वाणिज्य महाविद्यालयाच्या प्रांगणात भारतीय प्रजासत्ताक दिनाच्या ७२ व्या वर्धापन दिनाच्या औचित्याने ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम दि. २६ जानेवारी, २०२४ ला सकाळी ८.१५ वाजता आयोजित करण्यात आला. सर्व प्रथम महात्मा गांधीजी, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज व स्व. वामनरावजी वनमाळी यांच्या पुतळ्यांचे पूजन व माल्यार्पण मान्यवरांच्या हस्ते करण्यात आले. तसेच स्व. किशोरभाऊ वनमाळी यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण व अभिवादन करण्यात आले. मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडळाचे सचिव मा. मनोजभाऊ वनमाळी यांचे हस्ते ध्वजारोहण

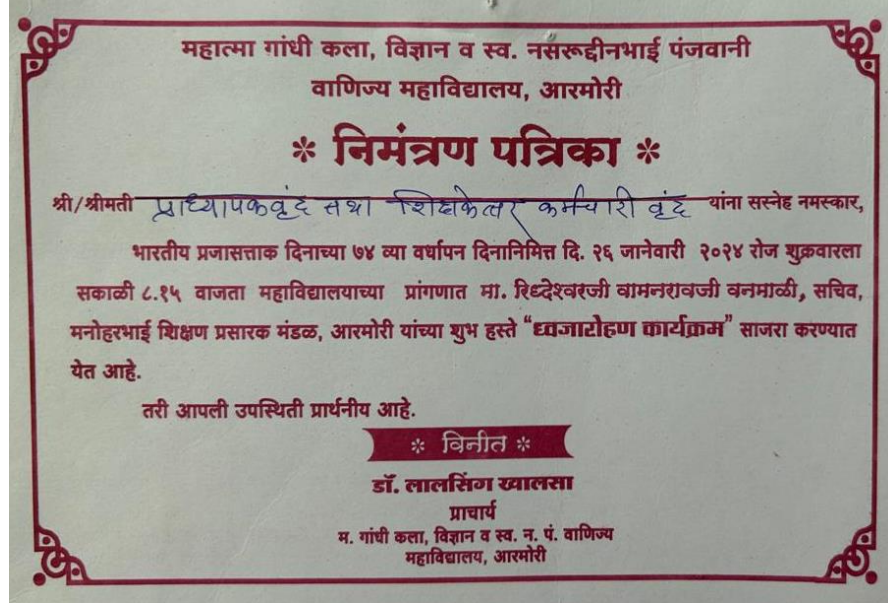

झाल्यानंतर त्यांनी उपस्थित विद्यार्थी, कर्मचाऱ्यांना उद्बोधित करून प्रजासत्ताक दिनाच्या शुभेच्छा दिल्या. ध्वजारोहण कार्यमाचे संचालन प्रा. ज्ञानेश्वर ठाकरे व प्रा. डॉ. विजय रैवतकर यांनी केले

Outcomes/impact of the Activity:

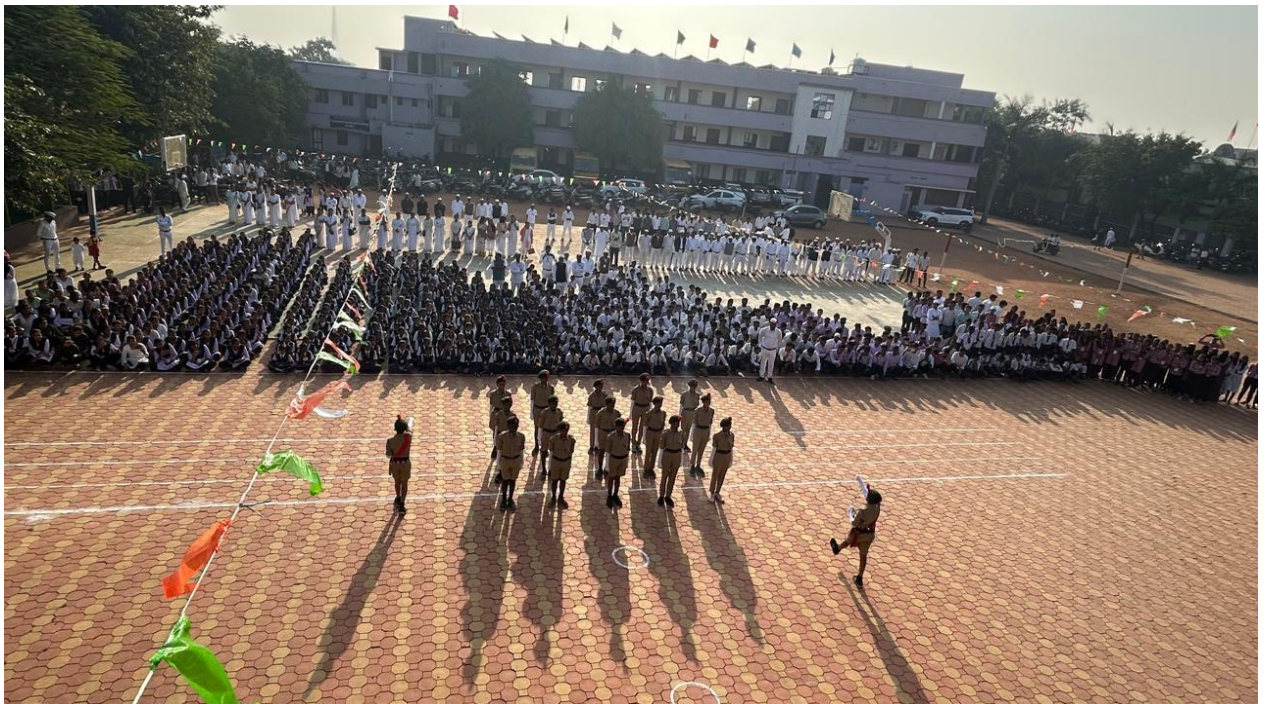
Participants understood the importance Republic Day

Notice

दैनिक भास्कर - 29/01/24

महात्मा गांधी महाविद्यालय आरमोरी

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व.न.पं.वाणिज्य महाविद्यालय के प्रांगण में गणतंत्र दिवस के अवसर पर शुक्रवार, 26 जनवरी को तिरंगा ध्वज लहराया गया। इस समय मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडल के सचिव रिधेश्वर वनमाली के हाथों ध्वजारोहण किया गया। इस समय महाविद्यालय के प्रांगण में स्थित महात्मा गांधी, राष्ट्रसंत तुकड़ोजी महाराज व स्व.वामनराव वनमाली के पुतलों का पूजन के साथ पुष्पहार अर्पित कर अभिवादन किया गया। इस समय मंच पर उपस्थित अतिथियों ने

गणतंत्र दिवस के महत्व के बारे में समायोजित मार्गदर्शन किया गया। एनसीसी पथक द्वारा पथसंचलन कर राष्ट्रीय तिरंगा ध्वज को सलामी दी गई। कार्यक्रम का आयोजन महाविद्यालय के राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग, शारीरिक शिक्षण, खेल व क्रीड़ा विभाग के संयुक्त तत्वावधान में किया गया। कार्यक्रम में मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडल के उपाध्यक्ष नूरअल्ली पंजवानी, संस्था पदाधिकारी दीपक वनमाली, दीपक बेहरे, नामदेवराव सोरते, निशांत वनमाली, उपप्राचार्य डा.चंद्रकांत डोर्लीकर, प्राचार्य साईनाथ अहलवार, मुख्याध्यापक पंधरे, प्राचार्य नितीन कासार, सभी पदाधिकारी, प्रतिष्ठित नागरिक, सभी विद्याशाखा के प्राध्यापक, शिक्षक, शिक्षकतर कर्मचारी व विद्यार्थी बड़ी संख्या में उपस्थित थे।

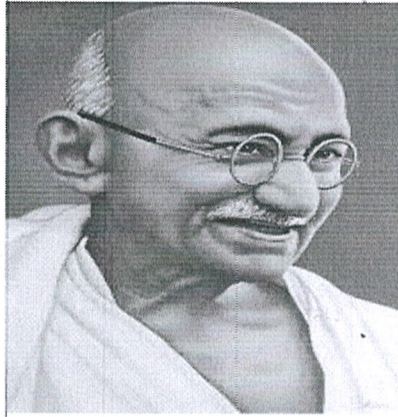
Signature

Program Coordinator

Gandhi Vichar Sanskar Exam Report

**Mahatma Gandhi Arts, Science & Late N. P. Commerce College,
Armori Dist. Gadchiroli**

Mahatma Gandhi Study and Research Centre

Gandhi Vichar Sanskar Pariksha Report

(2023-2024)

Submitted by

Pundlik M. Vyahadkar

(Coordinator, Mahatma Gandhi Study and Research Centre Department)

Report of the Activity
(Academic Year - 2023-2024)

Name of Activity Organized	EXAMINATION
STitle of Activity	GANDHI VICHAR SANSKAR PARIKSHA - 2018
Date of Activity Organized	13 JANUARY 2024
Name of the Co-ordinator of Activity	ASST. PROF. PUNDLIK M. VYAHADKAR
Place of Activity Organized	MAHATMA GANDHI ARTS, SCIENCE & LATE N.P. COMMERCE COLLEGE, ARMORI DIST GADCHIROLI
No. of Students Participated	154
No. of Faculty Participated	05
Name of Sponsoring Agency/ Collaborator	GANDHI RESEARCH FOUNDATION JALGAON
Nature of Sponsorship/ Collaboration (Total Grants Received in Rs. If any)	NA
Objective of the Activity	राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांनी संपूर्ण मानवजातीला दिलेल्या जीवनमुल्यांची माहिती विद्यार्थ्यांना व्हावी या हेतूने परीक्षेचे आयोजन करण्यात आले.
Brief Description	महात्मा गांधी यांच्या जीवनकार्याविषयी तसेच त्यांनी जगाला दिलेल्या सत्य, अहिंसा, शांतता आणि करुणा या मानवी मुल्यांची माहिती विद्यार्थ्यांना झाली.
Outcome/Impact of the Activity	सध्या जगात, देशात व समाजात वाढीस लागलेली हिंसा, लालसा व क्रूरता यावरील उत्तर महात्मा गांधी यांच्या विचारातच आहे. महात्मा गांधीजींच्या विचारांचा प्रचार-प्रसार होऊन सत्य, अहिंसा, शांती व करुण ही मानवी मुल्ये विकसित व्हावी या हेतूने या परीक्षेचे आयोजन करण्यात आले. या परीक्षेकरिता बी.ए. बी.कॉम आणि बी. एससी. च्या प्रथम, द्वितीय व तृतीय वर्षाच्या एकूण 154 विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला होता.

	<p>प्रथम वर्षाकरिता मोहन ते महात्मा, द्वितीय वर्षाकरिता सत्याग्रही बापू आणि तृतीय वर्षाकरिता हिंद स्वराज्य हे पुस्तक गांधी विचार संस्कार परीक्षेच्या अभ्यासक्रमाला होते. या ग्रंथांच्या माध्यमातून महात्मा गांधीजींचा मोहन ते महात्मा बणण्यापर्यंतचा प्रवास, ब्रिटीश सरकारने भारतीयांवर लादलेली अन्यायकारक कायदे, बंधने यातून भारतीयांची मुक्तता करण्यासाठी तसेच न्याय मिळवून देण्यासाठी त्यांनी 'सत्याग्रह' या साधनाचा वापर चंपारण्य, दांडीयात्रा, वायकोम सत्याग्रहात केलेला दिसून येतो. महात्मा गांधींनी केवळ शारीरिकच नव्हे तर मानसिक हिंसा देखील त्याज्य मानली. 'हिंद स्वराज्य' हे पुस्तक प्रेम- धर्माची शिकवण देते. हिंसेच्या ऐवजी आत्मबलीदानाची प्रेरणा देते. पाशवी बलाचा सामना करण्यासाठी आत्मबळ उभे करते. एकूणच महात्मा गांधीजींचे विचार, कार्य आणि जीवन संदेश याची प्रचिती विद्यार्थ्यांना गांधी विचार संस्कार परीक्षेच्या माध्यमातून होईल.</p>
Photos of the Activity (with Geotagging)	
News Published (If any)	

Signature
Coordinator

Principal
Seal
PRINCIPAL
M.G. Arts, Science &
Late N.P. Commerce College
ARMORI, Dist. Gadchiroli

गांधी विचार संस्कार परीक्षा- २०२३ पदक व प्रमाणपत्र वितरण

गडचिरोली जिल्ह्यातून पदवीच्या तृतीय वर्षातून प्रथम क्रमांक मोहित शारंगधर बदकवार सुवर्ण पदक व प्रमाणपत्र मान्यवरांच्या हस्ते स्वीकारतांना

गडचिरोली जिल्ह्यातून पदव्युत्तर पदवीच्या प्रथम वर्षातून प्रथम क्रमांक लखन उमाजी नन्नावरे कांस्यपदक व प्रमाणपत्र मान्यवरांच्या हस्ते स्वीकारतांना

PRINCIPAL

Dr. Lalsingh H. Khalsa

M. Sc., Ph. D.

Mob. 9422153197

E-mail: lalsinghkhalsa@yahoo.com

S.T.D.: 07137

Office: 266558/266043

Web: mgcollegearmori.ac.in

E-mail: mgcollege.armori@gmail.com

Letter No. _MGC/ 36 / 2024

Date 16 / 01 / 2024

प्रति,

मा. संचालक

गांधी रिसर्च फाऊंडेशन,

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, शिरसोली रोड,

जळगाव, जि. जळगाव

विषय :- 'गांधी विचार संस्कार परीक्षा' २०२३ चे निकाल पाठविण्याबाबत.

महोदय,

आपणास कळविण्यात येते की, आपल्या पत्रानुसार आमच्या महाविद्यालयातील १५४ विद्यार्थी 'गांधी विचार संस्कार परीक्षा' ला बसले होते. दि. १३ जानेवारी २०२४ ला महाविद्यालयात 'गांधी विचार संस्कार परीक्षा' आयोजित करण्यात आली. एकूण १५४ विद्यार्थी व विद्यार्थिनी या परीक्षेला उपस्थित होते.

प्रत्येक इयत्तेतील प्रथम तीन क्रमांकांने उत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या उत्तरपत्रिका सर्व उपस्थित विद्यार्थ्यांची गुण यादी (प्रपत्र क प्रमाणे), विद्यार्थ्यांचा परीक्षा देतानाचा फोटो व पेपर कात्रण सोबत पाठवित आहोत.

आपला विश्वासू,

PRINCIPAL

M.G. Arts, Science &

Late N.P. Commerce College

ARMORI, Dist. Gadchiroli

सहपत्र:- प्रपत्र क, फोटो व पेपर कात्रण

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन
गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र :

(टिप: सदरचे प्रपत्र परीक्षेनंतर निकाला सोबत पाठवावे.)

प्रपत्र - क

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३ मधील गुणानुक्रमे यशस्वी विद्यार्थ्यांची (इयत्ता अनुसार) यादी खालील प्रमाणे आहे.

वर्ग	५वी	६वी	७वी	८वी	९वी	१०वी	११वी	१२वी	प्रथम वर्ष	द्वितीय वर्ष	तृतीय वर्ष	चतुर्थ वर्ष / पी.जी./ डी.एड./ बी.एड.-१	पी.जी./ डी.एड./ बी.एड.-२	शिक्षक/ प्राध्यापक
उपस्थित विद्यार्थ्यांची संख्या									१९९	४७	४७	०९		

इयत्ता ५ वी			इयत्ता ६ वी			इयत्ता ७ वी		
क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण
१			१			१		
२			२			२		
३			३			३		

इयत्ता ८ वी			इयत्ता ९ वी			इयत्ता १० वी		
क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण
१			१			१		
२			२			२		
३			३			३		

इयत्ता ११ वी			इयत्ता १२ वी			प्रथम वर्ष		
क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण
१			१			१	वैष्णोवी मुखर नेवारे	४४
२			२			२	शुभम ईश्वर देशमुख	४३
३			३			३	करण कुंडलिक दिवारे	४३

द्वितीय वर्ष			तृतीय वर्ष			चतुर्थ वर्ष		
क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण
१	अजित शामराव कुडकार	४२	१	मोहित भारगधर बडकार	४७	१		
२	दिव्या मानिक दोरे	३७	२	लोकेश कैलाश कौशिक	४९	२		
३	दिव्यानी रामदास दहिकर	३५	३	भाग्यश्री विलास चव्हे	३७	३		

पी.जी./डी.एड./बी.एड.-१			पी.जी./डी.एड./बी.एड.-२			शिक्षक/प्राध्यापक		
क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव	प्राप्त गुण	क्र.	परीक्षार्थीचे नांव	प्राप्त गुण
१	सखन उमाजी नन्नावरे	३७	१			१		
२			२			२		
३			३			३		

- शाळा/महाविद्यालयाचे नांव : महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. न. पं. वाणिज्य महाविद्यालय आबमोरी जि. गडचिरोली
- शाळा/महाविद्यालयाचा पत्ता : वडसा रोड आबमोरी, जिल्हा- गडचिरोली
- गांधी विचार संस्कार परीक्षेला बसलेल्या एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या : ५५४
- गांधी विचार संस्कार परीक्षेला उपस्थित असलेल्या एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या : ५५४
- एकूण समन्वयक : ०५

समन्वयकाचे नांव व सही
आ. पुंडरिक एम. व्यासकर

मुख्याध्यापक/प्राध्यापक
PRINCIPAL
M.C. Arts, Science &
Late N.P. Commerce College
ARMORI, Dist. Gadchiroli

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

शाळा / महाविद्यालयाचे नांव: महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व.न.पं. वाणिज्य महाविद्यालय, कासोरी

विद्यार्थ्यांनी प्राप्त केलेल्या गुणांची यादी:

(द्वितीय वर्ष)

(टिप: सदरचे पत्र परीक्षेनंतर निकालासोबत पाठवावे.)

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	प्राप्त गुण
१	येवले लोकेश राजेंद्र	द्वितीय वर्ष	२६
२	कुंकडकार अजित शामराव	-५	४२
३	नारनवरे कोमल पंचुजी	-५	३९
४	मडावी प्रगत सुखदेव	-५	२९
५	काटेगे बाली सुश्रुतम	-५	२९
६	मेध्याम निखिता धनपती	-५	३३
७	डोलेकर प्रगती विलास	-५	२९
८	लोके मनिषा प्रकाश	-५	३३
९	उपरीकर जयश्री भास्कर	-५	२८
१०	कोल्ह्या नागेश्वरी जंगलू	-५	२४
११	नैताम दामिनी रामनाथ	-५	२८
१२	दुमनवार आचल विलास	-५	३०
१३	मेध्याम प्रतिभा मुखरु	-५	३९
१४	पत्रे वैष्णवी राजेश	-५	३०
१५	धांडे पुजा दिगंबर	-५	२५
१६	निखारे साहिल रामदास	-५	३५
१७	मलोडे सुहानी निमकुंड	-५	३०
१८	दहिकर दिव्यानी रामदास	-५	३५
१९	तुंबडे पूर्वा विलास	-५	३३
२०	ढोई दिव्या मानिक	-५	३६
२१	ओयर अंकिता विलास	-५	३९
२२	मंगारे वैष्णवी कालीदास	-५	२९
२३	भडके अनुश्री हविषा	-५	३०
२४	गोडाम हिना देवानंद	-५	२२
२५	बावणे दिव्या व्ही.	-५	२५
२६	समर्थ कुमलेश्वर लख.	-५	२३
२७	केरामी अभित सुखदेव	-५	३६
२८	झोडगे वैष्णवी अरविंद	-५	२९
२९	ठाकरे मनिषा मारोती	-५	३०
३०	अधोगंडे आचल भास्कर	-५	३९

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	प्राप्त गुण
३१	सातपुते श्रुतिका गोकुलदास	द्वितीय वर्ष	२६
३२	नक्षवं मयुरी गंगाधर	-५	२०
३३	कोसरे रामलखन मणिषे	-५	३५
३४	धकाते पुनम ओमप्रकाश	-५	२९
३५	प्रधान कपिल गोपाल	-५	३९
३६	सुरी रुपेश रंजु	-५	२९
३७	निकुरे दर्शना विनायक	-५	२६
३८	मारवते रानी भास्कराव	-५	२३
३९	ऊईके प्राची दशरथ	-५	२८
४०	करसी प्रमिला सदेराम	-५	२६
४१	ठाकरे अचर दिवाकर	-५	२९
४२	मडावी भूषण दिनेश	-५	३०
४३	वडे सुनिल लालसू	-५	२९
४४	डोडके किश्वर रामचंद्र	-५	२९
४५	तोफा प्रांजली किशन	-५	२२
४६	सहार सिमरन डाकराम	-५	३२
४७	तुळावी आचल सुखदेव	-५	३०
४८			
४९			
५०			
५१			
५२			
५३			
५४			
५५			
५६			
५७			
५८			
५९			
६०			

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

२) विद्यार्थ्यांची नावे प्रमाणपत्रावर छापून हवी असल्यास वरील नमुन्याप्रमाणे यादी Excel (Arial Unicode font) मध्ये टाईप करून ई-मेल करावी.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

शाळा / महाविद्यालयाचे नांव: महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. न. पं. वाणिज्य महाविद्यालय आरमोरी

विद्यार्थ्यांनी प्राप्त केलेल्या गुणांची यादी: (तृतीय वर्ष)

(टिप: सदरचे पत्र परीक्षेनंतर निकालासोबत पाठवावे.)

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	प्राप्त गुण
१	चन्ने आग्र्यशी विलास	तृतीय वर्ष	२७
२	काशिल लोकेश कुलाश	-५	४१
३	बुराडे सिद्धेदर सहदेव	-५	२०
४	खळहा आग्र्यशी मोहित	-५	३६
५	नन्नावर कुंभदेव आडव	-५	२५
६	गोडाम बावली देवानंद	-५	२६
७	आनारकर प्रवाली सुरेंद्र	-५	१२
८	कुडकर आचल येनुनाथ	-५	३०
९	थाट तेजास्विनी बेहराम	-५	२४
१०	कुमरे पाचल दुर्गासिंग	-५	३०
११	वाकडे मंजुषा हिकाराम	-५	२३
१२	आडव शाशिकला गंगाराम	-५	२८
१३	बदकवार मोहित शारंगधर	-५	४७
१४	करमंगे बाली विमल	-५	२३
१५	धारणे पल्लवी हिकाराम	-५	३९
१६	गोडाम आचल प्रकाश	-५	३०
१७	सोमनकर प्रतिक्षा जितेंद्र	-५	३०
१८	चन्ने तेजास्विनी संजय	-५	९९
१९	कुमाने पाचल रविंद्र	-५	३०
२०	वाढई शेनेश्वरी महन	-५	२४
२१	खोब्रागडे दिक्षा अनिल	-५	२३
२२	श्रीवामे निडिता उमाजी	-५	२४
२३	कैजारी साक्षी मनोज	-५	२७
२४	भुरगे अनिकेत मनोहर	-५	२७
२५	वाकडे रोहित लोभेश	-५	३२
२६	शर्मा अर्धा अजय	-५	२०
२७	खान शिफा एम.	-५	१४
२८	शेख सुभेश एस.	-५	२६
२९	खान कनिष्ठा साय.	-५	२३
३०	चावर विकास दिमलाल	-५	२०

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	प्राप्त गुण
३१	हुपुंडी मुकेश गोहडी	तृतीय वर्ष	२९
३२	नरोटे अमिताभ कुमार	-५	२८
३३	कुवारे सोनाली दिवाकर	-५	३०
३४	दिवटे वैष्णवी मुरलीधर	-५	३९
३५	चौधरी आग्र्यशी अंतराम	-५	२६
३६	आप्पाम संजना इरपा	-५	२३
३७	गावळे अमिताभ चमतराव	-५	२०
३८	मैद अंबुश लालजी	-५	९९
३९	बारकर रुचिक जगदीश	-५	२९
४०	काटेगे विकास श्यासिंग	-५	१५
४१	मडावी पंकज विश्वनाथ	-५	३०
४२	कुमोटी रोहिदास देविदास	-५	२०
४३	चांधरी दिक्षा देविदास	-५	२३
४४	कुंजलवार डिकल लीलाधर	-५	२६
४५	टोरे दिनकरराव रविंद्र	-५	२९
४६	ढोंगे पवन संजय	-५	२७
४७	लाकडे उषा दिदिराम	-५	२६
४८			
४९			
५०			
५१			
५२			
५३			
५४			
५५			
५६			
५७			
५८			
५९			
६०			

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

२) विद्यार्थ्यांची नावे प्रमाणपत्रावर छापून हवी असल्यास वरील नमुन्याप्रमाणे यादी Excel (Arial Unicode font) मध्ये टाईप करून ई-मेल करावी.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

शाळा / महाविद्यालयाचे नांव: महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व.न.पं. बाणज्या महाविद्यालय
विद्यार्थ्यांनी प्राप्त केलेल्या गुणांची यादी: आरमोरी

प्रथम वर्ष (PG)

(टिप: सदरचे पत्र परीक्षेनंतर निकालासोबत पाठवावे.)

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	प्राप्त गुण
१	जन्नावई लखन उमाजी	प्रथम	५७
२		पी.जी.	
३			
४			
५			
६			
७			
८			
९			
१०			
११			
१२			
१३			
१४			
१५			
१६			
१७			
१८			
१९			
२०			
२१			
२२			
२३			
२४			
२५			
२६			
२७			
२८			
२९			
३०			

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	प्राप्त गुण
३१			
३२			
३३			
३४			
३५			
३६			
३७			
३८			
३९			
४०			
४१			
४२			
४३			
४४			
४५			
४६			
४७			
४८			
४९			
५०			
५१			
५२			
५३			
५४			
५५			
५६			
५७			
५८			
५९			
६०			

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

२) विद्यार्थ्यांची नावे प्रमाणपत्रावर छापून हवी असल्यास वरील नमुन्याप्रमाणे यादी Excel (Arial Unicode font) मध्ये टाईप करून ई-मेल करावी.

GANDHI VICHAR SANSKAR PARIKSHA-2023

EXAM DATE: 13/01/2024

EAXM PHOTOS:

Latitude: 20.474211
Longitude: 79.979636
Elevation: 240.37±12 m
Accuracy: 12.2 m
Time: 13-01-2024 10:17
Note: गांधी विचार संस्कार परीक्षा-2023

Powered by NoteCam

आरमोरी येथे गांधी विचार संस्कार परीक्षा

■ आरमोरी (ता. प्र.). स्थानिक महात्मा गांधी कला, विज्ञान व न. पं. वाणिज्य महाविद्यालयात प्राचार्य डॉ. लालसिंग खालसा यांच्या मार्गदर्शनाखाली महात्मा गांधी अभ्यास व संशोधन केंद्राच्यावतीने 'मोहन ते महात्मा, सत्याग्रही बापू, हिंद स्वराज व हमारे गांव का पुनर्निर्माण' या विषयावर "गांधी विचार संस्कार परीक्षा 2023" पार पडली.

अहिंसा, सत्य व शांततेचे पुजारी राष्ट्रपिता महात्मा गांधीजींनी दिलेल्या जीवन मुल्यांचा प्रसार करून भावी पिढ्यांना संस्कारित करणे व महात्मा गांधीजींच्या रचनात्मक कार्यक्रमाद्वारे अहिंसक समाज निर्मितीच्या कार्यात तरुणांची सक्रियता वाढविणे तसेच शांतता,

Latitude: 20.474243
Longitude: 79.979671
Elevation: 239.91±13 m
Accuracy: 16.9 m
Time: 13-01-2024 10:17
Note: गांधी विचार संस्कार परीक्षा-2023

प्रेम, बंधुता, सत्य, अहिंसा, सामंजस्य व स्वदेशी आदींची शिकवण देऊन एक आदर्श नागरिक व्हावेत, या हेतूने या परीक्षेचे आयोजन करण्यात आले होते. गांधी विचार संस्कार परीक्षा महाविद्यालयाचे उपप्राचार्य डॉ. चंद्रकांत

डोलीकर यांच्या देखरेखीखाली पार पडली. परीक्षेच्या यशस्वीतेसाठी प्रा. पुंडलिक व्याहाडकर, प्रा. गजानन बोरकर, प्रा. रवी बारस्कर यांनी सहकार्य केले. या परीक्षेत महाविद्यालयातील 154 विद्यार्थी व विद्यार्थिनी सहभागी झाले होते.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जळगांव.

3567

44

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPM02313)

इयत्ता : प्रथम वर्ष

माध्यम : मराठी

गुण : ६०

वेळ : १ तास

पुस्तक : मोहन ते महात्मा

दि. 13/1/२०२३

विद्यार्थ्याचे पूर्ण नांव :

वेणोवी मुखर्जी नेवार

शाळेचे नांव, तालुका, जिल्हा:

महात्मा गांधी विद्यालय बारबोरी

प्र. १ ला. खालील प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(गुण-२०)

१) गांधीजी स्वतःला सत्य अहिंसेचे पुजारी मानत असत. [देव, पुजारी, निर्माता]

२) सत्याची शिंदोरी गाठीशी बांधून गांधीजी या जीवनयात्रेची सुरुवात करतात. [सत्याची, परमार्थाची, राजकारणाची]

३) पच्छातापाच्या भावनेविना जर चूक मान्य केली गेली असेल तर त्याठायी एक दांभिकता असते. [दुःखाच्या, पच्छातापाच्या, वेदनेच्या]

४) जोहान्सबर्ग स्टेशनवर फर्स्ट क्लासचे तिकीट असतानासुद्धा त्यांना धक्का मारून खाली उतरवून देण्यात आले. [नाताळ, जोहान्सबर्ग, सेंट पिट्सबर्ग]

५) गांधीजी इंग्लंडमध्ये बॅरिस्टरी चे शिक्षण घेण्यासाठी गेले. [डॉक्टरी, बॅरिस्टरी, जिल्हाधिकारी]

६) गांधीजींना महाभारता तील युद्ध साणसाच्या अंतःकरणात अखंडपणे चालणाऱ्या देवासुर संग्रामाचे प्रतीक वाटायचे. [रामायणा, भगवद्गीते, महाभारता]

७) लक्ष्य म्हणजे साध्य वा सिद्धी आणि ज्या मार्गाने चालायचे आहे तो मार्ग म्हणजे साधन होय. [साधन, शुचिता, पथ]

८) आज जगावरील सर्वात मोठे संकट पर्यावरण विषयक आहे. [धर्मविषयक, समाज विषयक, पर्यावरण विषयक]

९) सारेच हरिश्चंद्र का बनू शकत नाही. [राम, कृष्ण, हरिश्चंद्र]

१०) महात्मा हा शब्द गांधीजींसाठी सर्वप्रथम वापरला तो काठियावाडतल्या जेतपुरच्या एका नागरिकाने. [राष्ट्रपिता, महात्मा, संत]

प्र. २. रा. खालील दिलेली विधाने चुक की बरोबर ते लिहा.

(गुण-२०)

- स्वाभाविकपणे तर बालक सत्यच बोलतो, पण भीतीमुळे असत्य बोलायला शिकतो.
- सत्याचा उपासक सत्य साधनेचा पाठ शिकतो. अशा साधकाने गाफील राहता कामा नये.
- जे एका व्यक्तीला करणे शक्य आहे. ते इतरांनाही करणे शक्य नाही अशी गांधीजींची मान्यता होती.
- फलप्राप्ती ऐवजी त्यांना शुध्द साधनांच्या द्वारे केलेल्या प्रयत्नावर अधिक आस्था होती.
- गरिबांच्या प्रश्नावर सभा गाजविणारे अनेक नेते आपल्या वैयक्तिक जीवनात गरिबी पत्करू शकले नव्हते.
- गांधीजी सत्यशोधक आणि प्रयोगवीर नव्हते.
- गांधीजी आपल्या कामात निष्ठेसोबत दक्षतेचीही जोड देत.
- अहिंसेविना जर स्वराज्य मिळत असेल, तर ते त्या स्वराज्यावर पाणी सोडायला तयार होते.
- गांधीजींना एका अहिंसक समाजाची रचना करायची होती.
- प्रत्येक बाबतीत सरकारकडे तोंड वासून बघणे हे अनिष्ट होय.

- बरोबर ✓
- बरोबर ✓
- बरोबर ✓
- बरोबर ✓
- बरोबर ✓
- बरोबर ✓
- बरोबर ✓
- बरोबर ✓
- बरोबर ✓
- चुकीचे ✓

14

प्र. ३ रा. 'ब' गटातून योग्य तो पर्याय निवडून 'अ' गटातील शब्दासमोर लिहा.

(गुण-१०)

'अ' गट

'ब' गट

१) सत्याचे प्रयोग	(क ✓)	अ) अहिंसा दिन
२) शामलदास महाविद्यालय	(फ ✓)	ब) देशबंधू
३) तीन कठीया पद्धती	(ह ✓)	क) गांधीजींचे आत्मचरित्र
४) दादा अब्दुल्ला	(इ ✓)	ड) हरिजन पत्राचे संपादक
५) चित्तरंजन दास	(ख ✓)	इ) चंपारण्य
६) जॉन रस्कीन	(म ✓)	ई) दक्षिण आफ्रिका
७) किशोरलाल मश्रुवाला	(ड ✓)	फ) भावनगर
८) शुमाकर	(च ✓)	ग) अन् टू धिस लास्ट
९) गांधी जयंती	(अ ✓)	घ) शांती निकेतन
१०) रविंद्रनाथ टागोर	(ब ✓)	च) इंग्लंडचे अर्थशास्त्रज्ञ

प्र. ४. था. खालील प्रश्नांची चार ते पाच ओळीत उत्तरे लिहा.

(गुण-१०)

- वर्तमान परिस्थितीत गांधीजींची प्रासंगिकता आपल्या शब्दात स्पष्ट करा.
- गांधीजींचे साध्य व साधना संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.

१) गांधीजींच्या साध्य व साधना संबंधीचे विचार अशाप्रकारचे आहे की, साध्य व साधनांच्या संबंधात एक आडव वीज प्रकारचा आहे. साध्य हे वीज तर साधन साध्याप्रमाणे आहे. त्याच्या मते आपले लक्ष हे साध्य आहे व लक्षप्राप्तीचे मार्ग हे साधन आहे. गांधीजींच्या मनोव्यानुसार आपले साधन हे शुद्ध सत्याचे असेल तर साध्य हे चांगले व सुंदर प्राप्त होते.

गांधीजींच्या विचार अहिंसेकडे व सत्याचे आहे. आपल्या साधनेन शुद्ध प्रकारचे असेल तर त्यात अस्वयं यत्नात व साध्य प्राप्तिला किंवा होतो पण ते प्राप्त होते.

२) वर्तमान परिस्थितीत गांधीजींची प्रासंगिकता हे कळानुसार असते. वर्तमानात प्रासंगिकता हे सत्याचे व शांतीचे असणे शक्य आहे. एक व्यक्ती गांधीजींप्रमाणे सत्याचे, अहिंसेचे मार्गावर चालतो तर तेव्हा गांधीजींची प्रासंगिकता निर्माण होते. पण वर्तमान काळात हे शक्य करणारे व्यक्ती असणे हे अवघड वाटते. अशा

कूप कारणांमुळे गांधीजींची वर्तमान परिस्थितीत प्रासंगिकता आहे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जळगांव.

3545

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPM02313)

इयत्ता : प्रथम वर्ष

माध्यम : मराठी

गुण : ६०

वेळ : १ तास

पुस्तक : मोहन ते महात्मा

दि. 12/01/2023 28

विद्यार्थ्याचे पूर्ण नांव :

शुभम ईश्वर देशमुख

शाळेचे नांव, तालुका, जिल्हा :

महात्मा गांधी महाविद्यालय आरमोरी जि. गडचिरोली

प्र. १ ला. खालील प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(गुण-२०)

१) गांधीजी स्वतःला सत्य अहिंसेचे पुजारी मानत असत. [देव, पुजारी, निर्माता]

२) सत्याची शिंदोरी गाठीशी बांधून गांधीजी या जीवनयात्रेची सुरुवात करतात. [सत्याची, परमार्थाची, राजकारणाची]

३) पच्छातापाच्या भावनेविना जर चूक मान्य केली गेली असेल तर त्याठायी एक दांभिकता असते. [दुःखाच्या, पच्छातापाच्या, वेदनेच्या]

४) सेंट पिट्सबर्ग स्टेशनवर फर्स्ट क्लासचे तिकीट असतानासुद्धा त्यांना धक्का मारून खाली उतरवून देण्यात आले. [नाताळ, जोहान्सबर्ग, सेंट पिट्सबर्ग]

५) गांधीजी इंग्लंडमध्ये बॅरिस्टरी चे शिक्षण घेण्यासाठी गेले. [डॉक्टरी, बॅरिस्टरी, जिल्हाधिकारी]

६) गांधीजींना महाभारता तील युद्ध माणसाच्या अंतःकरणात अखंडपणे चालणाऱ्या देवासुर संग्रामाचे प्रतीक वाटायचे. [रामायणा, भगवद्गीते, महाभारता]

७) लक्ष्य म्हणजे साध्य-चा सिद्धी आणि ज्या मार्गाने चालायचे आहे तो मार्ग म्हणजे साधन होय. [साधन, शुचिता, पथ]

८) आज जगावरील सर्वात मोठे संकट धर्मविषयक आहे. [धर्मविषयक, समाज विषयक, पर्यावरण विषयक]

९) सारेच हस्तिना का बनू शकत नाही. [राम, कृष्ण, हरिश्चंद्र]

१०) राष्ट्रपिता हा शब्द गांधीजीसाठी सर्वप्रथम वापरला तो काठियावाडतल्या जेतपुरच्या एका नागरिकाने. [राष्ट्रपिता, महात्मा, संत]

प्र. २. रा. खालील दिलेली विधाने चुक की बरोबर ते लिहा.

(गुण-२०)

१) स्वाभाविकपणे तर बालक सत्यच बोलतो, पण भीतीमुळे असत्य बोलायला शिकतो.

२) सत्याचा उपासक सत्य साधनेचा पाठ शिकतो. अशा साधकाने गाफील राहता कामा नये.

३) जे एका व्यक्तीला करणे शक्य आहे. ते इतरांनाही करणे शक्य नाही अशी गांधीजींची मान्यता होती.

४) फलप्राप्ती ऐवजी त्यांना शुद्ध साधनांच्या द्वारे केलेल्या प्रयत्नावर अधिक आस्था होती.

५) गरिबांच्या प्रश्नावर सभा गाजविणारे अनेक नेते आपल्या वैयक्तिक जीवनात गरिबी पत्करू शकले नव्हते.

६) गांधीजी सत्यशोधक आणि प्रयोगवीर नव्हते.

७) गांधीजी आपल्या कामात निष्ठेसोबत दक्षतेचीही जोड देत.

८) अहिंसेविना जर स्वराज्य मिळत असेल, तर ते त्या स्वराज्यावर पाणी सोडायला तयार होते.

९) गांधीजींना एका अहिंसक समाजाची रचना करायची होती.

१०) प्रत्येक बाबतीत सरकारकडे तोंड वासून बघणे हे अनिष्ट होय.

बरोबर
बरोबर
चुक
बरोबर
बरोबर
बरोबर
चुक
बरोबर
बरोबर
बरोबर
बरोबर

प्र. ३ रा. 'ब' गटातून योग्य तो पर्याय निवडून 'अ' गटातील शब्दासमोर लिहा.

(गुण-१०)

'अ' गट		'ब' गट
१) सत्याचे प्रयोग	(<u>उ</u>)	अ) अहिंसा दिन
२) शामलदास महाविद्यालय	(<u>फ</u>)	ब) देशबंधू
३) तीन कठीया पद्धती	(<u>इ</u>)	क) गांधीजींचे आत्मचरित्र
४) दादा अब्दुल्ला	(<u>च</u>)	ड) हरिजन पत्राचे संपादक
५) चित्तरंजन दास	(<u>ब</u>)	इ) चंपारण्य
६) जॉन रस्कीन	(<u>ग</u>)	ई) दक्षिण आफ्रिका
७) किशोरलाल मश्रुवाला	(<u>उ</u>)	फ) भावनगर
८) शुमाकर	(<u>क</u>)	ग) अन् टू धिस लास्ट
९) गांधी जयंती	(<u>अ</u>)	घ) शांती निकेतन
१०) रविंद्रनाथ टागोर	(<u>घ</u>)	च) इंग्लंडचे अर्थशास्त्रज्ञ

प्र. ४. था. खालील प्रश्नांची चार ते पाच ओळीत उत्तरे लिहा.

(गुण-१०)

- १) वर्तमान परिस्थितीत गांधीजींची प्रासंगिकता आपल्या शब्दात स्पष्ट करा.
- २) गांधीजींचे साध्य व साधना संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.

उत्तर क्र १) :-

वर्तमान परिस्थितीत महात्मा गांधीजींची प्रासंगिकता - आजच्या परिस्थितीत महात्मा असत तट सर्वप्रथम त्यांनी जगूत जे काही शुद्ध असत आहेत त्या सर्व बाबींची दक्षता घेऊन त्यांच्याविरुद्ध उठाव, आंदोलने केली असती. त्यांचे शिक्षण त्यांचे अहिंसप्रती आदर / भावना आजच्या तरुण पिढीला पहायला मिळाली असती तट आज आपल्या देशातील नव्यांचे शंभर टक्के गरीबी नष्ट झाली असती.

उत्तर क्र २) :-

साध्य - कोणतेही कार्य साध्य करायचे असेल तर अहिंसेने करू अथवा अहिंसेने स्वराज्यशुद्धा गांधीजींना मान्य नव्हता. साधन - फलप्राप्तीची पण न करता महात्मांची अहिंसक आंगणे शुद्ध साधनांवर आदर आस्था होती.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जळगांव.

3548

43
60

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPM02313)

इयत्ता : प्रथम वर्ष

माध्यम : मराठी

गुण : ६०

वेळ : १ तास

पुस्तक : मोहन ते महात्मा

दि. 13/01/२०२४

विद्यार्थ्याचे पूर्ण नांव

: कस्तुरी कुंडलिक दिवोरे

शाळेचे नांव, तालुका, जिल्हा:

महात्मा गांधी कनिष्ठ तारील महाविद्यालय भास्मोरी

प्र. १ ला. खालील प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(गुण-२०)

१) गांधीजी स्वतःला सत्य अहिंसेचे पुजारी मानत असत. [देव, पुजारी, निर्माता]

२) सत्याची शिदोरी गाठीशी बांधून गांधीजी या जीवनयात्रेची सुरुवात करतात. [सत्याची, परमार्थाची, राजकारणाची]

३) दुःखाच्या, वेदनेच्या भावनेविना जर चूक मान्य केली गेली असेल तर त्याठायी एक दांभिकता असते. [दुःखाच्या, पच्छातापाच्या, वेदनेच्या]

४) सेंट पिट्सबर्ग स्टेशनवर फर्स्ट क्लासचे तिकीट असताना सुद्धा त्यांना धक्का मारून खाली उतरवून देण्यात आले. [नाताळ, जोहान्सबर्ग, सेंट, पिट्सबर्ग]

५) गांधीजी इंग्लंडमध्ये वॉरिस्टरी चे शिक्षण घेण्यासाठी गेले. [डॉक्टरी, बॅरिस्टरी, जिल्हाधिकारी]

६) गांधीजींना महाभारता तील युद्ध माणसाच्या अंतःकरणात अखंडपणे चालणाऱ्या देवासुर संग्रामाचे प्रतीक वाटायचे. [रामायणा, भगवद्गीते, महाभारता]

७) लक्ष्य म्हणजे साध्य वा सिद्धी आणि ज्या मार्गाने चालायचे आहे तो मार्ग म्हणजे साधन होय. [साधन, शुचिता, पथ]

८) आज जगावरील सर्वात मोठे संकट पर्यावरण विषयक आहे. [धर्मविषयक, समाज विषयक, पर्यावरण विषयक]

९) सारेच हरिश्चंद्र का बनू शकत नाही. [राम, कृष्ण, हरिश्चंद्र]

१०) महात्मा हा शब्द गांधीजीसाठी सर्वप्रथम वापरला तो काठियावाडतल्या जेतपुरच्या एका नागरिकाने. [राष्ट्रपिता, महात्मा, संत]

प्र. २. रा. खालील दिलेली विधाने चुक की बरोबर ते लिहा.

(गुण-२०)

१) स्वाभाविकपणे तर बालक सत्यच बोलतो, पण भीतीमुळे असत्य बोलायला शिकतो.

२) सत्याचा उपासक सत्य साधनेचा पाठ शिकतो. अशा साधकाने गाफील राहता कामा नये.

३) जे एका व्यक्तीला करणे शक्य आहे. ते इतरांनाही करणे शक्य नाही अशी गांधीजींची मान्यता होती.

४) फलप्राप्ती ऐवजी त्यांना शुध्द साधनांच्या द्वारे केलेल्या प्रयत्नावर अधिक आस्था होती.

५) गरिबांच्या प्रश्नावर सभा गाजविणारे अनेक नेते आपल्या वैयक्तिक जीवनात गरिबी पत्करू शकले नव्हते.

६) गांधीजी सत्यशोधक आणि प्रयोगवीर नव्हते.

७) गांधीजी आपल्या कामात निष्ठेसोबत दक्षतेचीही जोड देत.

८) अहिंसेविना जर स्वराज्य मिळत असेल, तर ते त्या स्वराज्यावर पाणी सोडायला तयार होते.

९) गांधीजींना एका अहिंसक समाजाची रचना करायची होती.

१०) प्रत्येक बाबतीत सरकारकडे तोंड वासून बघणे हे अनिष्ट होय.

: बरोबर
: बरोबर, चुक
: चुक
: बरोबर
: बरोबर
: बरोबर
: चुक
: बरोबर
: चुक, बरोबर
: बरोबर
: बरोबर

प्र. ३ रा. 'ब' गटातून योग्य तो पर्याय निवडून 'अ' गटातील शब्दासमोर लिहा.

(गुण-१०)

'अ' गट

'ब' गट

१) सत्याचे प्रयोग	(क)	अ) अहिंसा दिन
२) शामलदास महाविद्यालय	(फ)	ब) देशबंधू
३) तीन कठीया पद्धती	(इ)	क) गांधीजींचे आत्मचरित्र
४) दादा अब्दुल्ला	(घ)	ड) हरिजन पत्राचे संपादक
५) चित्तरंजन दास	(च)	इ) चंपारण्य
६) जॉन रस्कीन	(ग)	ई) दक्षिण आफ्रिका
७) किशोरलाल मश्रुवाला	(उ)	फ) भावनगर
८) शुमाकर	(इ)	ग) अन् टू धिस लास्ट
९) गांधी जयंती	(अ)	घ) शांती निकेतन
१०) रविंद्रनाथ टागोर	(ब)	च) इंग्लंडचे अर्थशास्त्रज्ञ

प्र. ४. था. खालील प्रश्नांची चार ते पाच ओळीत उत्तरे लिहा.

(गुण-१०)

- वर्तमान परिस्थितीत गांधीजींची प्रासंगिकता आपल्या शब्दात स्पष्ट करा.
- गांधीजींचे साध्य व साधना संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.

१] उत्तर ४, वर्तमान परिस्थितीत गांधीजींची प्रासंगिकता ही अतिशय उत्तम प्रकारची होती. महात्मा गांधीजी सत्याच्या शिंदीपासुनच यात्रेची सुरुवात करत. एवढेच नाहीतर गांधीजी स्वतःला सत्य अहिंसेचे पुजारी मानत असत. एवढेच नाहीतर महात्मा गांधी हे अहिंसेचा मार्ग स्वीकारत असत. की आपण हिंसेच्या माध्यमाकून लढा लढायचे नाहीतर अहिंसेच्या माध्यमाकून लढा लढायला हवे. म्हणजे यामुळे कुठल्याही प्रकारचे जीवितहानी किंवा वित्तहानी होणार नाही. आणि महात्मा गांधीजींनी '४ ऑगस्ट १९४२' या वर्षी भारत छोडो आंदोलनाद्वारे महात्मा गांधीजी वर्तमान परिस्थितीत प्रासंगिक दिसून येते.

२] उत्तर ४, गांधीजींचे साध्य व साधना या संबंधीचे विचार म्हणजे लक्ष्य म्हणजे साध्य व सिद्धीच्या साठी ज्यामागिने यत्नांचे आहे तो मार्ग म्हणजे साधन होय. आपण जे साध्यमनात ठेवले गेले असेल. म्हणजे आपल्याला साध्य ठेवल्यासमोर ठेवून ज्या दिशेने मार्ग प्रमण करायचे असेल असा मार्ग म्हणजे "साधनसुचिता" होय. गांधीजींचे साध्य व साधन हे सत्यवादी होते. ज्याप्रमाणे हरीशचंद्रासारखी सत्यवादी २ हरीशचंद्र याप्रमाणे गांधीजींनी साधन सुचिता म्हणजे सत्याचा उपासक सत्य साधनेचा पट शिकता. अशा साधनेने गांधीजी शहला कामाचे अश्याप्रकारे गांधीजींचे साध्य व साधना संबंधीचे विचार स्पष्ट होता.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जळगांव.

1841

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPM02314)

इयत्ता : द्वितीय वर्ष

माध्यम : मराठी

गुण : ६०

वेळ : १ तास

पुस्तक : सत्याग्रही बापू

दि. १३/०१/२०२३

विद्यार्थ्याचे पूर्ण नांव

: अजित शामराव कुळकर्णी

शाळेचे नांव, तालुका, जिल्हा:

महात्मा गांधी महाविद्यालय, अक्षमेश्वरी

तालुका : अक्षमेश्वरी जिल्हा : ठाणे जिल्हा

प्र. १ ला. खालील प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(गुण-२०)

१) आत्मशुद्धी आणि समाजशुद्धीचे कार्य हातात हात घालून चालेल अशी रीत उपवासाने शिकवली आहे. [अहिंसेने, सत्याग्रहाने, उपवासाने]

६) दादाभाई नौरोजी देशाला 'स्वराज्य' शब्दाची देणगी दिली होती. [महात्मा गांधी, पंडित नेहरू, दादाभाई नौरोजी]

२) सत्याग्रहात असंतोषाच्या अभिव्यक्तीत यत्किंचितही अतिशयोक्ती असायला नको. [अतिशयोक्ती, खोटेपणा, खरेपणा]

७) चंपारण्य देशासाठी सत्याग्रह वा सविनय कायदेभंगाचा पहिला प्रयोग होता. [दांडी, चंपारण्य, वायकोम]

३) इंग्लंड कारागृहात बंदी असताना गांधीजींनी जनरल स्मट्स यांच्यासाठी सॅन्डल्सचा जोड प्रेमाने शिवला होता. [दक्षिण आफ्रिकेच्या, भारताच्या, इंग्लंडच्या]

८) गांधीजींनी विनोबा भावे यांना वायकोमला पाठवले. [विनोबा भावे, सरदार पटेल, जॉर्ज जोसेफ]

४) अन्यायी वा अनैतिक कायद्यांचा सरकारला पूर्वसूचना देऊन उघड-उघड भंग करावा आणि यासाठी मिळणाऱ्या शिक्षेचा स्वेच्छेने स्वीकार करावा. यालाच असहकार म्हणतात. [असहकार, सविनय कायदेभंग, बहिष्कार]

९) भारतीय स्वातंत्र्याच्या अहिंसक संगराची सर्वोच्च घटना म्हणजे दांडी यात्रा होय, [दांडी यात्रा, चलेजाव चळवळ, गोलमेज परिषद]

५) स्वराज्य मागून मिळवायचा विषय नसुन तो स्वप्रयत्नाने मिळवावा लागेल. [संधी, स्वराज्य, विजय]

१०) लाहोर काँग्रेसने ३० नोव्हेंबर हा दिवस स्वातंत्र्य दिन म्हणून साजरा करायचे ठरवले होते. [१५ ऑगस्ट, २६ जानेवारी, १० नोव्हेंबर]

प्र. २. रा. खालील दिलेली विधाने चुक की बरोबर ते लिहा.

(गुण-२०)

१) खऱ्या सत्याग्रहात एका पक्षाचा विजय आणि दुसऱ्या पक्षाचा पराभव असे होत नसुन दोन्ही पक्षांचा विजय व्हायला हवा.

: बरोबर

२) "मला जगाला काहीही नवीन शिकवायचे नाहीये. सत्य आणि अहिंसा तर अनादी काळापासून चालत आलेले आहेत"

: बरोबर

३) शेतकऱ्यांना निळीची शेती करणे आवडत होते.

: चुक

४) कायदे भंगासाठी गांधीजींनी साखरेचा कायदा निवडला.

: बरोबर

५) गांधीजींच्या उपवासाचा हेतू प्रतिपक्षियाला अडचणीत आणायचा असायचा.

: चुक

६) भारतात आल्यानंतर गांधीजींनी केलेला पहिला सत्याग्रह चंपारण्याचा होता.

: बरोबर

७) गोखलेंच्या सल्ल्यानुसार गांधीजींनी वर्षभर देशभ्रमण केले.

: बरोबर

८) काँग्रेसच्या कार्यक्रमात 'अस्पृश्यता निवारण' हे एक रचनात्मक कार्याचे अंग होते.

: बरोबर

९) सत्याग्रहाचा तिसरा पर्यायी शब्द आहे 'आत्मशक्ती'

: बरोबर

१०) सत्याग्रहीचे फार मोठे कार्य आपल्या वतीने जनतेचे व्यापक शिक्षण करणे नाही.

: चुक

प्र. ३ रा. 'ब' गटातून योग्य तो पर्याय निवडून 'अ' गटातील शब्दासमोर लिहा.

(गुण-१०)

'अ' गट

'ब' गट

१) पॅसिव्ह रेझिस्टन्स	(क ✓)	अ) अन्ड्यूज साहेब
२) सफ्रेजेट चळवळ	(ई ✓)	ब) हॉर्डीज
३) आचार्य भन्साळी	(म ✓)	क) निष्क्रिय प्रतिकार
४) सत्याग्रहाचा एक प्रकार	(ड ✓)	ड) बहिष्कार
५) तिन कठिया पद्धती	(च ✓)	इ) निळीची शेती
६) गांधीजींचे परमस्नेही	(व ✓)	ई) इंग्लंडमधील महीला मताधिकारासाठीची चळवळ
७) सरदार वल्लभभाई पटेल	(घ ✓)	फ) खऱ्या स्वराज्याची कल्पना
८) मिस्टर एफ. जी. स्वाईन	(इ ✓)	ग) आष्टी - चिमूर सत्याग्रह
९) हिंद स्वराज	(फ ✓)	घ) खादी समितीचे प्रमुख
१०) व्हाईसरॉय	(ख ✓)	च) बार्डोली सत्याग्रह

प्र. ४. था. खालील प्रश्नांची चार ते पाच ओळीत उत्तरे लिहा.

(गुण-१०)

- १) वायकोम सत्याग्रहाचे थोडक्यात वर्णन करा.
- २) चंपारण्य सत्याग्रहाचे थोडक्यात वर्णन करा.

३) उत्तर :- वायकोम सत्याग्रह हा त्या काळातील अत्यंत उपभुक्तां असलेले वायकोम सत्याग्रह हा विनोबा भावे यांच्या नेतृत्वाखाली झाला होता. महात्मा गांधी यांनी या सत्याग्रहासाठी विनोबा भावे यांची निवड केली कारण त्या काळातील मोठ्या प्रश्न सत्याग्रहावरून ते संपवू शकतील होते.

४) उत्तर :-

महात्मा गांधी जेव्हा दक्षिण आफ्रिकेमध्ये आले तेव्हा पहिले सत्याग्रह हे चंपारण्य या ठिकाणी केले. तेथील कोलकरी हे शेतकरी या पद्धतीने जमिनीवर विविध प्रकारचे विरोध असून सुद्धा त्या जमिनीवर चर्चा निष्पत्तीत उत्पादन करतानाही शेतकऱ्यांवर हलका असताना परंतु म. गांधी यांनी या सत्याग्रहाद्वारे शेतकऱ्यांना त्यांचे मिळवून दिले होते.

37

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जळगांव.

1870

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPM02314)

इयत्ता : द्वितीय वर्ष

माध्यम : मराठी

गुण : ६०

वेळ : १ तास

पुस्तक : सत्याग्रही बापू

दि. 13/1/2024

विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नांव

: दिव्या सागिक ठोरे

शाळेचे नांव, तालुका, जिल्हा:

माहात्मा गांधी माहविद्यालय आरमोरी

प्र. १ ला. खालील प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(गुण-२०)

१) आत्मशुद्धी आणि समाजशुद्धीचे कार्य हातात हात घालून चालेल अशी रीत सत्याग्रहाने शिकवली आहे. [अहिंसेने, सत्याग्रहाने, उपवासाने]

२) सत्याग्रहात असंतोषाच्या अभिव्यक्तीत यत्किंचितही खोटेपणा असायला नको. [अतिशयोक्ती, खोटेपणा, खरेपणा]

३) दक्षिण आफ्रिकेच्या कारागृहात बंदी असताना गांधीजींनी जनरल स्मट्स यांच्यासाठी सॅन्डल्सचा जोड प्रेमाने शिवला होता. [दक्षिण आफ्रिकेच्या, भारताच्या, इंग्लंडच्या]

४) अन्यायी वा अनैतिक कायद्यांचा सरकारला पूर्वसूचना देऊन उघड-उघड भंग करावा आणि यासाठी मिळणाऱ्या शिक्षेचा स्वेच्छेने स्वीकार करावा. यालाच असहकार म्हणतात. [असहकार, सविनय कायदेभंग, बहिष्कार]

५) विजय मागून मिळवायचा विषय नसुन तो स्वप्रयत्नाने मिळवावा लागेल. [संधी, स्वराज्य, विजय]

प्र. २. रा. खालील दिलेली विधाने चुक की बरोबर ते लिहा.

(गुण-२०)

१) खऱ्या सत्याग्रहात एका पक्षाचा विजय आणि दुसऱ्या पक्षाचा पराभव असे होत नसुन दोन्ही पक्षांचा विजय व्हायला हवा.

२) "मला जगाला काहीही नवीन शिकवायचे नाहीये. सत्य आणि अहिंसा तर अनादी काळापासून चालत आलेले आहेत"

३) शेतकऱ्यांना निळीची शेती करणे आवडत होते.

४) कायदे भंगसाठी गांधीजींनी साखरेचा कायदा निवडला.

५) गांधीजींच्या उपवासाचा हेतू प्रतिपक्षियाला अडचणीत आणायचा असायचा.

६) भारतात आल्यानंतर गांधीजींनी केलेला पहिला सत्याग्रह चंपारण्याचा होता.

७) गोखलेंच्या सल्ल्यानुसार गांधीजींनी वर्षभर देशभ्रमण केले.

८) काँग्रेसच्या कार्यक्रमात 'अस्पृश्यता निवारण' हे एक रचनात्मक कार्याचे अंग होते.

९) सत्याग्रहाचा तिसरा पर्यायी शब्द आहे 'आत्मशक्ती'

१०) सत्याग्रहीचे फार मोठे कार्य आपल्या वतीने जनतेचे व्यापक शिक्षण करणे नाही.

: बरोबर ✓
: बरोबर ✓
: चुक ✓
: चुक ✓
: बरोबर ✓
: बरोबर ✓
: बरोबर ✓
: चुक ✓

प्र. ३ रा. 'ब' गटातून योग्य तो पर्याय निवडून 'अ' गटातील शब्दासमोर लिहा.

(गुण-१०)

'अ' गट

'ब' गट

१) पॅसिव्ह रेझिस्टन्स	(क ✓)	अ) अन्ड्रयूज साहेब
२) सफ्रेजेट चळवळ	(इ ✓)	ब) हॉर्डिंगज
३) आचार्य भन्साळी	(ग ✓)	क) निष्क्रिय प्रतिकार
४) सत्याग्रहाचा एक प्रकार	(ड ✓)	ड) बहिष्कार
५) तिन कठिया पद्धती	(च ✓)	इ) निळीची शेती
६) गांधीजींचे परमस्नेही	(अ ✓)	ई) इंग्लंडमधील महीला मताधिकारासाठीची चळवळ
७) सरदार वल्लभभाई पटेल	(घ ✓)	फ) खऱ्या स्वराज्याची कल्पना
८) मिस्टर एफ. जी. स्वाईन	(इ ✓)	ग) आष्टी - चिमूर सत्याग्रह
९) हिंद स्वराज	(फ ✓)	घ) खादी समितीचे प्रमुख
१०) व्हाईसरॉय	(ब ✓)	च) बाडोली सत्याग्रह

प्र. ४. था. खालील प्रश्नांची चार ते पाच ओळीत उत्तरे लिहा.

(गुण-१०)

- १) वायकोम सत्याग्रहाचे थोडक्यात वर्णन करा.
- २) चंपारण्य सत्याग्रहाचे थोडक्यात वर्णन करा.

२) चंपारण्य देशासाठी सत्याग्रह
वा सविनय कायदेभंगाचा पहिला प्रयोग
होता भारतात आल्यानंतर गांधीजींनी
केलेला पहिला सत्याग्रह चंपारण्य होता.
सत्याग्रहाचा फार मोठा काय आपल्या
बाबत जन्मलेल्या व्यापक शिक्षण करणे
असा गांधींचा हेतू होता.
गांधीजींचे म्हणणे
असे होते की मला जगाला काही
नवीन शिकव्याचे आहे. आत्मशुद्धी
आणि समाशुद्धीचे कार्य हातात हात
बाळवून घ्यावेला अशा रित सत्याग्रहाने
शिकविले आहे. गांधींचे म्हणणे आहे की
बुरा मत बोले बुरा मत सुनो बुरा मत द्या
निक्या पिका साठी चंपारण्य सत्याग्रह
झाला. अमूक इंग्रज भारतीय लोकांवर
निकपिक घेण्यास जबरजस्त करले.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जळगांव.

1868

35

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२४ (GVSPM02314)

इयत्ता : द्वितीय वर्ष

माध्यम : मराठी

गुण : ६०

वेळ : १ तास

पुस्तक : सत्याग्रही बापू

दि. २३/१०/२०२४

विद्यार्थ्याचे पूर्ण नांव

: दिव्यानी रायदास दळिकार

शाळेचे नांव, तालुका, जिल्हा:

महात्मा गांधी महाविद्यालय, आरमोरी.

प्र. १ ला. खालील प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(गुण-२०)

१) आत्मशुद्धी आणि समाजशुद्धीचे कार्य हातात हात घालून चालेल अशी रीत सत्याग्रहाने शिकवली आहे. [अहिंसेने, सत्याग्रहाने, उपवासाने]

६) पंडित नेहरू यांनी देशाला 'स्वराज्य' शब्दाची देणगी दिली होती. [महात्मा गांधी, पंडित नेहरू, दादाभाई नौरोजी]

२) सत्याग्रहात असंतोषाच्या अभिव्यक्तीत यत्किंचितही मोठेपणा असायला नको. [अतिशयोक्ती, खोटेपणा, खरेपणा]

७) चंपारण्य देशासाठी सत्याग्रह वा सविनय कायदेभंगाचा पहिला प्रयोग होता. [दांडी, चंपारण्य, वायकोम]

३) दक्षिण आफ्रिकेच्या कारागृहात बंदी असताना गांधीजींनी जनरल स्मट्स यांच्यासाठी सॅन्डल्सचा जोड प्रेमाने शिवला होता. [दक्षिण आफ्रिकेच्या, भारताच्या, इंग्लंडच्या]

८) गांधीजींनी जॉर्ज जोसेफ यांना वायकोमला पाठवले. [विनोबा भावे, सरदार पटेल, जॉर्ज जोसेफ]

४) अन्यायी वा अनैतिक कायदांचा सरकारला पूर्वसूचना देऊन उघड-उघड भंग करावा आणि यासाठी मिळणाऱ्या शिक्षेचा स्वेच्छेने स्वीकार करावा. यालाच

९) भारतीय स्वातंत्र्याच्या अहिंसक संगराची सर्वोच्च घटना म्हणजे गोलमेज परिषद होय, [दांडी यात्रा, चलेजाव चळवळ, गोलमेज परिषद]

सविनय कायदेभंग म्हणतात. [असहकार, सविनय कायदेभंग, बहिष्कार]

१०) लाहोर काँग्रेसने २६ जानेवारी हा दिवस स्वातंत्र्य दिन म्हणून साजरा करायचे ठरवले होते. [१५ ऑगस्ट, २६ जानेवारी, १० नोव्हेंबर]

५) स्वराज्य मागून मिळवायचा विषय नसुन तो स्वप्रयत्नाने मिळवावा लागेल. [संधी, स्वराज्य, विजय]

प्र. २. रा. खालील दिलेली विधाने चुक की बरोबर ते लिहा.

(गुण-२०)

१) खऱ्या सत्याग्रहात एका पक्षाचा विजय आणि दुसऱ्या पक्षाचा पराभव असे होत नसुन दोन्ही पक्षांचा विजय व्हायला हवा.

: बरोबर

२) "मला जगाला काहीही नवीन शिकवायचे नाहीये. सत्य आणि अहिंसा तर अनादी काळापासून चालत आलेले आहेत"

: बरोबर

३) शेतकऱ्यांना निळीची शेती करणे आवडत होते.

: बरोबर

४) कायदे भंगसाठी गांधीजींनी साखरेचा कायदा निवडला.

: चुक

५) गांधीजींच्या उपवासाचा हेतू प्रतिपक्षियाला अडचणीत आणायचा असायचा.

: चुक

६) भारतात आल्यानंतर गांधीजींनी केलेला पहिला सत्याग्रह चंपारण्याचा होता.

: बरोबर

७) गोखलेंच्या सल्ल्यानुसार गांधीजींनी वर्षभर देशभ्रमण केले.

: बरोबर

८) काँग्रेसच्या कार्यक्रमात 'अस्पृश्यता निवारण' हे एक रचनात्मक कार्याचे अंग होते.

: बरोबर

९) सत्याग्रहाचा तिसरा पर्यायी शब्द आहे 'आत्मशक्ती'

: बरोबर

१०) सत्याग्रहीचे फार मोठे कार्य आपल्या वतीने जनतेचे व्यापक शिक्षण करणे नाही.

: चुक

(गुण-१०)

‘ब’ गट

१) पॅसिव्ह रेझिस्टन्स	(क) ✓	अ) अन्ड्रयूज साहेब
२) सफ्रेजेट चळवळ	(ई) ✓	ब) हॉर्डीगज
३) आचार्य भन्साळी	(ग) ✓	क) निष्क्रिय प्रतिकार
४) सत्याग्रहाचा एक प्रकार	(ड) ✓	ड) बहिष्कार
५) तिन कठिया पद्धती	(च) ✓	इ) निळीची शेती
६) गांधीजींचे परमस्नेही	(झ) ✓	ई) इंग्लंडमधील महीला मताधिकारासाठीची चळवळ
७) सरदार वल्लभभाई पटेल	(घ) ✓	फ) खऱ्या स्वराज्याची कल्पना
८) मिस्टर एफ. जी. स्वाईन	(इ) ✓	ग) आष्टी - चिमूर सत्याग्रह
९) हिंद स्वराज	(फ) ✓	घ) खादी समितीचे प्रमुख
१०) व्हाईसरॉय	(ब) ✓	च) बाडोली सत्याग्रह

(गुण-१०)

- १) वायकोम सत्याग्रहाचे थोडक्यात वर्णन करा.
- २) चंपारण्य सत्याग्रहाचे थोडक्यात वर्णन करा.

[illegible]

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जलगाँव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPH02316)

27
60

कक्षा : पी.जी./बी.एड./डी.एड. - द्वितीय वर्ष

माध्यम : हिन्दी

पूर्णांक : ६०

समय : ६० मिनट

पुस्तक : हमारे गाँवों का पुनर्निर्माण

दि. 13/01/2024

विद्यार्थी का पूरा नाम :

लेखन उमाजी नमवार

शाला/महाविद्यालय का नाम :

महात्मा गांधी महाविद्यालय धारमोरी

प्र.१: सही विकल्प चुनकर लिखिए।

(अंक-१०)

- गाँव जनसाधारण की आशाओं का प्रतिनिधित्व करता है। [१) गाँव २) चरखा ३) तिरंगा]
- 'हमारे गाँवों का पुनर्निर्माण' किताब के विनोबा भावे संपादक है। [१) विनोबा भावे २) भारतन कुमारप्पा ३) महादेव देसाई]
- अहिंसक शासन में भी एक मर्यादित हद तक पंचायत बल के लिए स्थान होगा। [१) सैनिक २) पुलिस ३) पंचायत]
- गाँव की सफाई के लिए काडू महत्वपूर्ण साधन हैं। [१) कुदल २) फावडा ३) झाड़ू]
- ग्रामोद्योग का पुनरुद्धार करने से ही गाँव का पुनरुद्धार होगा। [१) ग्रामपंचायत २) ग्रामविकास ३) ग्रामोद्योग]
- अहिंसक स्वराज्य में कोई किसी का बाध नहीं होगा। [१) मित्र २) शत्रु ३) भाई]
- सत्याग्रह और असहयोग के शस्त्र के साथ अहिंसा की सत्ता ही ग्रामीण समाज का शासन बल होगी। [१) शहरी २) ग्रामीण ३) साक्षर]
- गाँवों की सेवा करने से ही सच्चे स्वराज्य की स्थापना होगी। [१) स्वराज्य २) गावविकास ३) पंचायत]
- परथा हमारे ग्रामवासियों के लिये खेती का पूरक धंधा है। [१) साफसफाई २) चरखा ३) पशुपालन]
- हिन्दुस्तान के जंगली घास चार में औषधी छिपी हुई जो बेशुमार मिलती है। [१) जहरीली वनस्पति २) औषधी पेड़ ३) हरीपत्तियाँ]

प्र.२: सही जोड़ियाँ बनाओ।

(अंक-१५)

अ. विभाग

- डॉ. राजेन्द्र प्रसाद
- सतीश बाबू
- पंचायत राज
- आप्पासाहेब पतंगे
- दिवानी और फौजदारी इन्साफ
- ७२ गाँवों में
- सीताराम शास्त्री
- १९१५
- चक्रिया
- अहिंसा, सत्य, असत्य
- सामूहिक जीवन
- स्त्री-पुरुष
- समाज की रचना
- गाँव की रक्षा
- आजादी

- अ
- इ
- व
- अ
- क
- ब
- क
- ब
- क
- ब
- क
- ब
- क
- ब
- क

ब. विभाग

- आकर्षक पत्रिका
- ग्रामसेवक
- आटा
- चरखा
- शांतीसेना
- अखिल भारतीय मिश्र खाद्य कान्फरेन्स
- सत्ये इलाज
- रिपब्लिक
- १९२१
- ८८ पाठशालाये
- आमलोग
- स्वयंसेवक
- अस्पृश्यों का सत्याग्रह
- चोरी न करना
- सत्य और अहिंसा

प्र.३: सही और गलत पहचानें।

(अंक-१०)

- स्वावलम्बी बनने और मौलिक विकास करने का मौका दिया जाना चाहिए। : सही
- खादी निश्चित ही हमारे ग्रामोद्योग-रूपी सौर मंडल का मध्यम स्थान लेगी। : सही
- ग्रामोद्योगों के संबन्ध में कांग्रेसने प्रस्ताव पास नहीं किया है। : गलत
- विद्यार्थियों को अपनी गर्मी की छुट्टियाँ ग्रामसेवा में बितानी चाहिए। : सही
- गांधीजी ने कहा कि ग्रामसेवक का एकमात्र कर्तव्य यह है कि वह गाँव वालों की सेवा करें। : सही
- ग्रामसेवक के जीवन का मध्यबिंदू सफाई है। : सही
- सर्वश्रेष्ठ वेद तो प्रकृति ही है। : सही
- गाववालों को सफाई और स्वच्छता का बिलकुल ज्ञान नहीं था। : गलत
- हमारी असावधानी से आज करोड़ों रुपयों का खाद बरबाद हो रहा है। : सही
- हिन्दूस्तान एक लाख गाँवों में बसा है। : गलत

प्र.४: सही विकल्प चुनकर लिखिए।

(अंक-१५)

(दाल-चावल, ७ लाख, आर्थिक, अहिंसा, आरोग्य, पाटी-पेन्सिल, इतिहास-भूगोल, चरखा, शिक्षक, मांस, ३५, ५-६ बार, अंडी का, बालविवाह, बैल)

- १) कौन हमारे गावों में हर जगह यातायात के साधन है?
- २) शहरों में और गाव में कौनसी बुरी बात फैली हुई है।
- ३) कौन सा तेल सभी जगह मिल सकता है?
- ४) भाजिया खाने से पहले कितनी बार धोना चाहिए?
- ५) प्रौढ मताधिकारी शुरु होने के बाद जनता के कितने प्रतिशत लोग पढ़ना-लिखना सीख चुके है?
- ६) मनुष्य क्या खाने से अहिंसक नहीं हो सकता है?
- ७) किसको ग्रामजीवन में अपना उचित स्थान ग्रहण करके उसकी रक्षा करनी चाहिए।
- ८) किस चीज ने गरीब मुसलमानों और हिन्दुओं की एक समान सेवा कि है?
- ९) प्राथमिक स्तर पर कौन से विषय होने चाहिए?
- १०) बालक शाला में भरती हो तो किन चीजों की जरूरत न होगी?
- ११) चरखे ने कितने गाँव को आत्मनिर्भर बना दिया है।
- १२) हिन्दुस्तान में बहुत से लोग खाने में किन पदार्थ का सेवन करते है?
- १३) मनुष्य के पास कौन सी चीज समान होनी चाहिए?
- १४) कौन सी चीज मनुष्य के सारे कामकाज और सारी प्रवृत्तियाँ रंगी हुई होगी?
- १५) पढाई स्कूलों और कॉलजों में क्या अनिवार्य नियम होना चाहिए?

बैल
बालविवाह
भैंसा का
५-६ बार
७-लाख
मांस
आरोग्य
शिक्षक
इतिहास-भूगोल
पाटी-पेन्सिल
३५
दाल-चावल
अहिंसा
आर्थिक
अहिंसा

प्र.५: विस्तृत उत्तर दीजिए। (निम्नलिखित में से किन्हीं दो सवालों के जवाब लिखिए)

(अंक-१०)

- १) महात्मा गाँधीजी की ग्रामोद्योग के सन्दर्भ की योजना अपने शब्दों में बताएँ?
- २) अहिंसक अर्थ-रचना लिखिए?
- ३) ग्रामसेवक का कार्य अपने शब्दों में लिखिए?

महात्मा गांधीजी ने जैसे गांव का विकास करने के लिये आपने विचार व्यक्त किये उस तरह से गांव का कार्य करने के लिये

- १) गांव का प्रथम कार्य स्वच्छता रखना,
- २) गांव में पचासत वैवाहिक करना,
- ३) शिक्षा और आरोग्य का व्यवस्थापन करना
- ४) प्रकृति को ध्यान में रखते हुये आपने विकास की वढावा देना,

५) विकास की दृष्टि से गांव वालों की ग्रामविकास के लिये ग्रामसेवा में ज्यादा वक्त देना चाहिए
कुमार भारत देश ये छोटी का देश कहा जाता है। जब इन छोटी का विकास होगा तब हमारे देश का विकास होगा। गांव में जितना ज्यादा विकास होगा इतना ही वे आपने व्यवसाय का वढावा देगे, जैसे (खेती, पशुपालन, पिक उत्पादन) ये सब जिले शहरी में जायेगा,

गाँधी रिसर्च फाउण्डेशन

गाँधी तीर्थ, जैन हिल्स, जलगाँव.

404

47/60

गाँधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPH02315)

कक्षा : तृतीय वर्ष

माध्यम : हिंदी

पूर्णांक : ६०

समय : ६० मिनट

पुस्तक : हिन्द स्वराज

दि. 13/01/2024

विद्यार्थी का पूरा नाम : मोहित शारंगधर ध्याव
शाला/महाविद्यालय का नाम : महात्मा गांधी विद्यालय, आरमोरी.

प्र.१: सही विकल्प चुनकर लिखिए।

(अंक-१०)

- १) ~~अखबार~~ एक काम तो है, लोगों की भावनायें जानना और उन्हें जाहिर करना। [१) नेताका २) दुरचित्रवाणीका ३) अखबार का]
- २) ~~वर्ग~~ से जो धक्का अंग्रेजी हुकूमत को लगा, वैसा और किसी काम से नहीं लगा। [१) नमक सत्याग्रह २) १८७५ का युद्ध ३) बंग-भंग]
- ३) ~~वकील~~ तो आम तौर पर झगड़ा आगे बढ़ाने की ही सलाह देगा। [१) डॉक्टर २) पुलिस ३) वकील]
- ४) ~~हिन्दुस्थान~~ आज भी अपनी बुनियाद में मजबूत है। [१) इंग्लैंड २) रोम ३) हिन्दुस्तान]
- ५) ~~धर्म~~ के पालन का मतलब है अपने मन और इन्द्रियों को बस में रखना। [१) धर्म २) निती ३) कर्म]

- ६) उन्होंने सोचा कि ~~कारखाने~~ खडे करना बेकार की झंझट है। [१) छोटे गाँव २) बड़े शहर ३) कारखाने]
- ७) ~~पारिवर्तन~~ सभ्यता का झुकाव अनीती को मजबूत करने की ओर है। [१) पूर्व २) पश्चिम ३) उत्तर]
- ८) अंग्रेज व्यापारियों को हमने बढ़ावा दिया तभी वे ~~हिंदू~~ अपने पैर फैला सके। [१) इनिया में २) हिन्दुस्तानमें ३) इंग्लडमें]
- ९) हिन्दुस्तान गया ऐसा कहने के बजाय जादा सच यह कहना होगा कि हमने हिन्दुस्तान ~~अंग्रेजों को~~ दिया। [१) अंग्रेजों को २) उच्चों को ३) फेंक]
- १०) ~~अंग्रेज~~ अपने माल के लिए सारी दुनिया को अपना बाजार बनाना चाहते है। [१) जर्मन २) फ्रेंच ३) अंग्रेज]

प्र.२: सही जोड़ियाँ बनाओ।

(अंक-१०)

अ. विभाग	ब. विभाग
१) हिन्द के दादा	(क) एक्स्ट्रीमिस्ट
२) मैजिनी	(ख) स्वराज की नीव डाली
३) गैरीबाल्डी	(ग) हिन्दुस्तान का आर्थिक इतिहास
४) दयाबल	(घ) बंग-भंग
५) इतिहास	(ङ) च) 'पैसीव रेजिस्टेन्स'

अ. विभाग	ब. विभाग
६) सत्याग्रह	(ज) 'ऐसा हो गया'
७) लॉर्ड कर्जन	(झ) आत्मबल
८) रमेशचन्द्र दत्त	(ञ) वीर योद्धा
९) काँग्रेस	(ट) दादाभाई नौरोजी
१०) गरम दल	(ड) इटली

प्र.३: सही और गलत वाक्य पहचानें।

(अंक-२०)

- १) पश्चिम की सभ्यता ईश्वर में माननेवाली है। : गलत
- २) हिन्दुस्तान में वे अपने बल से नहीं टिके है, बल्की हमने उन्हें टिका रखा है : सही
- ३) अच्छा करनेवाले के मन में स्वार्थ नहीं रहता। : गलत
- ४) बुरी बात तेज सी बढ़ सकती है। : सही
- ५) अंग्रेज हिन्दुस्तान में नहीं थे तब हम एक राष्ट्र थे। : सही
- ६) जिन्होंने पश्चिम की शिक्षा पाई है और जो उसके पाश में फँस गये है, वे ही गुलामी में घिरे हुए है। : सही
- ७) हमारी गुलामी सारे देश की गुलामी है, ऐसा मानना ठिक नहीं है। : गलत
- ८) दूसरी सभ्यतायें मिट्टी में मिल गयी, जब कि हिन्दुस्तानी सभ्यता को आँच नहीं आयी है। : सही
- ९) हिस्टरी अस्वाभाविक बातों को दर्ज करती है। : सही
- १०) कानून हमें पसन्द न हों तो भी उनके मुताबिक चलना चाहिये, यह सिखवन मर्दानगी के खिलाफ है। : गलत

- ११) अक्सर जिन शरीरों को लाड-लडा कर या सहलाकर कमजोर बना दिया गया है, उनमें रहनेवाला मन भी कमजोर होता है। : सही
- १२) करोड़ों लोगों को अंग्रेजी की शिक्षा देना उन्हें गुलामी में डालने जैसा है। : सही
- १३) यह कितने सुख की बात है कि हम स्वराज्य की बात भी पराई भाषा में करते है : गलत
- १४) अंग्रेजी शिक्षा से दंभ, राग, जुलूम वगैरा कम हुए है। : गलत
- १५) हमें अपनी भाषा में ही शिक्षा लेनी चाहिए। : सही
- १६) अंग्रेजी राज्य को यहाँ टिकाये रखनेवाले ये धनवान लोग ही है। : सही
- १७) मिल-मालिकों की और हमें नफरत की निगाह से देखना चाहिये। : गलत
- १८) अंग्रेजों को बाहर निकाला कि आपने स्वराज्य पा लिया, ऐसा अगर आप मानते हों तो वह ठिक नहीं है। : सही

१९) हिन्दुस्तान की आम भाषा अंग्रेजी नहीं बल्की हिन्दी है।

: सच्ची

२०) अपने मन का राज्य स्वराज्य है

: सच्ची

प्र.४: सही विकल्प चुनकर लिखिए।

(अंक-१०)

(जोहान्सबर्ग, सर विलियम, लंडन से, प्रोफेसर गोखले, १९०९, १९१५, अमृतलाल नाणावटी, मेकोलेने, नेपोलियनने, मि. ह्यूम, हिन्दुस्तान)

१) किसकी सभ्यता ईश्वर में माननेवाली है: हिन्दुस्तान

२) हिन्दुस्तान में असंतोष फैलाने की जरूरत है, ऐसा कौन कहते थे?

: प्रोफेसर गोखले

३) किसने अंग्रेजों को व्यापारी प्रजा कहा है: मेकोलेने

४) किसने शिक्षा की गुलामगिरी की बुनियाद डाली?

: नेपोलियन

५) दक्षिण अफ्रिका का अपना सारा काम पूरा करके गाँधीजी भारत कब आये।

: १९१५

६) हिन्द स्वराज यह किताब गाँधीजीने कब लिखी?

: १९०९

७) हिन्द के लिए अगर अपनी जान भी देनी पड़े तो वे दे देंगे। ऐसी हिन्द के लिए उनकी भक्ति है, ऐसा गाँधीजीने किसके बारे में कहाँ?

: प्रोफेसर गोखले

८) गाँधीजीने हिन्द स्वराज किताब कहाँ से लौटते हुए जहाज में लिखी?

: लंडन

९) किसने काँग्रेस का मकसद हासिल करने के लिए अपना तन मन और धन सदा दे दिया था।

: मि. ह्यूम

१०) हिन्द स्वराज इस पुस्तक का अनुवाद किसने किया है?

: अमृतलाल नाणावटी

प्र.५: विस्तृत उत्तर दीजिये। (निम्नलिखित में से किन्हीं दो सवालों के जवाब लिखिए)

(अंक-१०)

१) सभ्यता संबंधी के गाँधीजी के विचार स्पष्ट किजिए?

२) सत्याग्रह संबंधी गाँधीजी के विचार अपने शब्दों में लिखो?

३) शिक्षा संबंधी गाँधीजी के विचार स्पष्ट किजिए।

① ⇒

गाँधीजी कहते हैं कि सभ्यता एक ऐसी चीज है जो इंसान को दुर्बल बनाती है जैसे की पहले इंसान बेलगाडी से जाता था अब वो आप के इंजन पर चलने वाली गाडी से जाता है और इंसान हमेशा आराम के तलवार में रहता है और उसके नये-नये आराम के लिये उपकरण इकट्ठा करता रहता है।

② ⇒

गाँधीजी के विश्वास से हर कोई सत्याग्रह नहीं कर सकता और ये अनिवार्य सच बात है। वो कहते हैं कि सत्याग्रह दुर्बल का काम नहीं है इसके लिये बड़ी मेहनत और शायद - शायद ब्रह्मचर्य का पालन भी करना पड़ता है। अगर कोई इंसान पिछले से दृढ़ हो और मन से हठपूर्वक रहने वाला सत्याग्रह नहीं कर सकता।

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जलगाँव.

422

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPH02315)

कक्षा : तृतीय वर्ष

माध्यम : हिंदी

पूर्णांक : ६०

समय : ६० मिनट

पुस्तक : हिन्द स्वराज

दि. 13/07/2023

विद्यार्थी का पूरा नाम :

लोकेश कुमार कोशिल

शाला/महाविद्यालय का नाम :

महात्मा गांधी महा. विद्यालय आरमोर

प्र.१: सही विकल्प चुनकर लिखिए।

(अंक-१०)

- १) ~~आत्मबल~~ एक काम तो है, लोगों की भावनायें जानना और उन्हें जाहिर करना;। [१) नेताका २) दुरचित्रवाणीका ३) अखबार का]
- २) ~~लोक-वृत्ति~~ से जो धक्का अंग्रेजी हुकूमत को लगा, वैसा और किसी काम से नहीं लगा। [१) नमक सत्याग्रह २) १८७५ का युद्ध ३) बंग-भंग]
- ३) ~~वकील~~ तो आम तौर पर झगड़ा आगे बढ़ाने की ही सलाह देगा। [१) डॉक्टर २) पुलिस ३) वकील]
- ४) ~~हिन्दुस्तान~~ आज भी अपनी बुनियाद में मजबूत है। [१) इंग्लड २) रोम ३) हिन्दुस्तान]
- ५) ~~निति~~ के पालन का मतलब है अपने मन और इन्द्रियों को बस में रखना। [१) धर्म २) निती ३) कर्म]

- ६) उन्होंने सोचा कि ~~कारखाने~~ खडे करना बेकार की झंझट है। [१) छोटे गाँव २) बड़े शहर ३) कारखाने]
- ७) ~~पश्चिम~~ सभ्यता का झुकाव अनीती को मजबूत करने की ओर है। [१) पूर्व २) पश्चिम ३) उत्तर]
- ८) अंग्रेज व्यापारियों को हमने बढ़ावा दिया तभी वे ~~हिन्दुस्तान~~ पर फैला सके। [१) इनिया में २) हिन्दुस्तानमें ३) इंग्लडमें]
- ९) हिन्दुस्तान गया ऐसा कहने के बजाय जादा सच यह कहना होगा कि हमने हिन्दुस्तान ~~अंग्रेजों को~~ दिया। [१) अंग्रेजों को २) उच्चों को ३) फेंक]
- १०) ~~अंग्रेज~~ अपने माल के लिए सारी दुनिया को अपना बाजार बनाना चाहते है। [१) जर्मन २) फ्रेंच ३) अंग्रेज]

प्र.२: सही जोड़ियाँ बनाओ।

(अंक-१०)

अ. विभाग	ब. विभाग
१) हिन्द के दादा (अ)	क) एक्स्ट्रीमिस्ट
२) मैजिनी (ब)	ख) स्वराज की नीव डाली
३) गैरीबाल्डी (ग)	ग) हिन्दुस्तान का आर्थिक इतिहास
४) दयाबल (घ)	घ) बंग-भंग
५) इतिहास (ङ)	च) 'पैसीव रेजिस्टेन्स'

अ. विभाग	ब. विभाग
६) सत्याग्रह (झ)	छ) 'ऐसा हो गया'
७) लॉर्ड कर्जन (ड)	ज) आत्मबल
८) रमेशचन्द्र दत्त (ढ)	झ) वीर योद्धा
९) काँग्रेस (ण)	ट) दादाभाई नौरोजी
१०) गरम दल (त)	ठ) इटली

प्र.३: सही और गलत वाक्य पहचानें।

(अंक-२०)

- १) पश्चिम की सभ्यता ईश्वर में माननेवाली है। : ~~सही~~
- २) हिन्दुस्तान में वे अपने बल से नहीं टिके है, बल्की हमने उन्हें टिका रखा है : ~~गलत~~
- ३) अच्छा करनेवाले के मन में स्वार्थ नहीं रहता। : ~~सही~~
- ४) बुरी बात तेज सी बढ़ सकती है। : ~~सही~~
- ५) अंग्रेज हिन्दुस्तान में नहीं थे तब हम एक राष्ट्र थे। : ~~सही~~
- ६) जिन्होंने पश्चिम की शिक्षा पाई है और जो उसके पाश में फँस गये है, वे ही गुलामी में घिरे हुए है। : ~~सही~~
- ७) हमारी गुलामी सारे देश की गुलामी है, ऐसा मानना ठिक नहीं है। : ~~सही~~
- ८) दूसरी सभ्यतायें मिट्टी में मिल गयी, जब कि हिन्दुस्तानी सभ्यता को आँच नहीं आयी है। : ~~सही~~
- ९) हिस्टरी अस्वाभाविक बातों को दर्ज करती है। : ~~सही~~
- १०) कानून हमें पसन्द न हों तो भी उनके मुताबिक चलना चाहिये, यह सिखवन मर्दानगी के खिलाफ है। : ~~सही~~

- ११) अकसर जिन शरीरों को लाड-लडा कर या सहलाकर कमजोर बना दिया गया है, उनमें रहनेवाला मन भी कमजोर होता है। : ~~सही~~
- १२) करोडो लोगों को अंग्रेजी की शिक्षा देना उन्हें गुलामी में डालने जैसा है। : ~~सही~~
- १३) यह कितने सुख की बात है कि हम स्वराज्य की बात भी पराई भाषा में करते है : ~~गलत~~
- १४) अंग्रेजी शिक्षा से दंभ, राग, जुल्म वगैरा कम हुए है। : ~~गलत~~
- १५) हमें अपनी भाषा में ही शिक्षा लेनी चाहिए। : ~~सही~~
- १६) अंग्रेजी राज्य को यहाँ टिकाये रखनेवाले ये धनवान लोग ही है। : ~~सही~~
- १७) मिल-मालिकों की और हमें नफरत की निगाह से देखना चाहिये। : ~~गलत~~
- १८) अंग्रेजों को बाहर निकाला कि आपने स्वराज्य पा लिया, ऐसा अगर आप मानते हों तो वह ठिक नहीं है। : ~~सही~~

१९) हिन्दुस्तान की आम भाषा अंग्रेजी नहीं बल्कि हिन्दी है।

: सही

२०) अपने मन का राज्य स्वराज्य है

: गलत

प्र.४: सही विकल्प चुनकर लिखिए।

(अंक-१०)

(जोहान्सबर्ग, सर विलियम, लंडन से, प्रोफेसर गोखले, १९०९, १९१५, अमृतलाल नाणावटी, मेकोलेने, नेपोलियनने, मि. ह्यूम, हिन्दुस्तान)

- १) किसकी सभ्यता ईश्वर में माननेवाली है: हिन्दुस्तान
२) हिन्दुस्तान में असंतोष फैलाने की जरूरत है, ऐसा कौन कहते थे? : मि. ह्यूम
३) किसने अंग्रेजों को व्यापारी प्रजा कहा है: मेकोलेने
४) किसने शिक्षा की गुलामगिरी की बुनियाद डाली? : नेपोलियनने
५) दक्षिण अफ्रिका का अपना सारा काम पूरा करके गाँधीजी भारत कब आये। : १९०७
६) हिन्द स्वराज यह किताब गाँधीजीने कब लिखी? : १९१५

- ७) हिन्द के लिए अगर अपनी जान भी देनी पड़े तो वे दे देंगे। ऐसी हिन्द के लिए उनकी भक्ति है, ऐसा गाँधीजीने किसके बारे में कहा? : प्रो. गोखले
८) गाँधीजीने हिन्द स्वराज किताब कहाँ से लौटते हुए जहाज में लिखी? : लंडन से
९) किसने कांग्रेस का मकसद हासिल करने के लिए अपना तन मन और धन सदा दे दिया था। : सर विलियम
१०) हिन्द स्वराज इस पुस्तक का अनुवाद किसने किया है? : अमृतलाल नाणावटी

प्र.५: विस्तृत उत्तर दीजिये। (निम्नलिखित में से किन्हीं दो सवालों के जवाब लिखिए)

(अंक-१०)

- १) सभ्यता संबंधी के गाँधीजी के विचार स्पष्ट किजिए?
२) सत्याग्रह संबंधी गाँधीजी के विचार अपने शब्दों में लिखो?
३) शिक्षा संबंधी गाँधीजी के विचार स्पष्ट किजिए।

१) महात्मा गांधीजीने युरोपिय सभ्यता पर कभीया और
ही हमारे हिंदुस्थानी पर उस सभ्यता का बहुत बुरी
प्रभाव के लिए तर्क से पट रहा है। वो दिखाने की प्रयास
कि है। पश्चिमी सभ्यता और हिंदुस्थानी सभ्यता का तुलना
कि है पश्चिमी सभ्यता से लाख गुणा बेहतर हिंद सभ्यता
है। युरोपिय सभ्यता ये आधुनिक यंत्र की बढावा देती है।
और ये आधुनिक यंत्र (मशीने) सभी लोगों के लिए जाने
अन्जाने में हानिकार है ये महात्मा गांधीजीने बतलाने
की प्रयास कि है इस तर्क सभ्यता संबंधी गांधीजीके विचार है।

२) सत्याग्रह ये सिर्फ आवाजोपन के लोगों के लिए बिल्कुल
मि नहीं है बल्कि सत्याग्रह के लिए आपसी को या महिमाओ
के लिए अंदर से आत्मबल से रहना चाहिए, अगर सरकार
प्रजा के लिए गलत कानून बनाते हैं तो उस कानून को शर्यबल
से नहीं उसे सिर्फ सत्याग्रह के माध्यम से ही उस सरकार तब
पहुचाने कि प्रयास करते हैं। और ही सत्याग्रह के लिए
लोगों को अहिंसा के पालन करना चाहिए ऐसा
महात्मा गांधीजीने लोगों को उपदेश दिया है और
ऐसे कई अन्याय कामों को सही दिशा सरकार को दिखाया है।

(सूचना: उत्तर लिखने के लिए जगह कम पड़ने पर अलग से कागज का उपयोग करके उस पर अपना नाम, कक्षा लिखकर, इसके साथ जोड़ें)

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जलगाँव.

417

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPH02315)

कक्षा : तृतीय वर्ष

माध्यम : हिंदी

पूर्णांक : ६०

समय : ६० मिनट

पुस्तक : हिन्द स्वराज

दि. 13/1/2024

विद्यार्थी का पूरा नाम

: माधुरी विद्यास चन्ने

शाला/महाविद्यालय का नाम

: म. गांधी कला, विज्ञान, न पं वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी, गडचिरोली

प्र.१: सही विकल्प चुनकर लिखिए।

(अंक - १०)

- १) अखबार का एक काम तो है, लोगों की भावनायें जानना और उन्हें जाहिर करना;। [१) नेताका २) दूरचित्रवाणीका ३) अखबार का]
- २) बंग-भंग से जो धक्का अंग्रेजी हुकूमत को लगा, वैसा और किसी काम से नहीं लगा। [१) नमक सत्याग्रह २) १८७५ का युद्ध ३) बंग-भंग]
- ३) क वकील तो आम तौर पर झगड़ा आगे बढ़ाने की ही सलाह देगा। [१) डॉक्टर २) पुलिस ३) वकील]
- ४) रोम आज भी अपनी बुनियाद में मजबूत है। [१) इंग्लड २) रोम ३) हिन्दुस्तान]
- ५) कर्म के पालन का मतलब है अपने मन और इन्द्रियों को बस में रखना। [१) धर्म २) निती ३) कर्म]

- ६) उन्होंने सोचा कि कारखाने खड़े करना बेकार की झंझट है। [१) छोटे गाँव २) बड़े शहर ३) कारखाने]
- ७) पश्चिम सभ्यता का झुकाव अनीति को मजबूत करने की ओर है। [१) पूर्व २) पश्चिम ३) उत्तर]
- ८) अंग्रेज व्यापारियों को हमने बढ़ावा दिया तभी वे हिन्दुस्तान में पैर फैला सके। [१) इनिया में २) हिन्दुस्तान में ३) इंग्लड में]
- ९) हिन्दुस्तान गया ऐसा कहने के बजाय जादा सच यह कहना होगा कि हमने हिन्दुस्तान अंग्रेजों को दिया। [१) अंग्रेजों को २) उच्चों को ३) फेंक]
- १०) अंग्रेज अपने माल के लिए सारी दुनिया को अपना बाजार बनाना चाहते हैं। [१) जर्मन २) फ्रेंच ३) अंग्रेज]

प्र.२: सही जोड़ियाँ बनाओ।

(अंक - १०)

अ. विभाग

ब. विभाग

- १) हिन्द के दादा (क) क) एक्स्ट्रीमिस्ट
- २) मैजिनी (ख) ख) स्वराज की नींव डाली
- ३) गैरीबाल्डी (ग) ग) हिन्दुस्तान का आर्थिक इतिहास
- ४) दयाबल (घ) घ) बंग-भंग
- ५) इतिहास (ङ) ङ) च) 'पैसीव रेजिस्टेन्स'

अ. विभाग

ब. विभाग

- ६) सत्याग्रह (ख) ख) 'ऐसा हो गया'
- ७) लॉर्ड कर्जन (घ) घ) आत्मबल
- ८) रमेशचन्द्र दत्त (ङ) ङ) ज) वीर योद्धा
- ९) काँग्रेस (च) च) ट) दादाभाई नौरोजी
- १०) गरम दल (ङ) ङ) ठ) इटली

प्र.३: सही और गलत वाक्य पहचानें।

(अंक - २०)

- १) पश्चिम की सभ्यता ईश्वर में माननेवाली है। : सही
- २) हिन्दुस्तान में वे अपने बल से नहीं टिके हैं, बल्की हमने उन्हें टिका रखा है : सही
- ३) अच्छा करनेवाले के मन में स्वार्थ नहीं रहता। : सही
- ४) बुरी बात तेज सी बढ़ सकती है। : सही
- ५) अंग्रेज हिन्दुस्तान में नहीं थे तब हम एक राष्ट्र थे। : गलत
- ६) जिन्होंने पश्चिम की शिक्षा पाई है और जो उसके पाश में फँस गये हैं, वे ही गुलामी में घिरे हुए हैं। : गलत
- ७) हमारी गुलामी सारे देश की गुलामी है, ऐसा मानना ठिक नहीं है। : गलत
- ८) दूसरी सभ्यतायें मिट्टी में मिल गयी, जब कि हिन्दुस्तानी सभ्यता को आँच नहीं आयी है। : सही
- ९) हिस्टरी अस्वाभाविक बातों को दर्ज करती है। : गलत
- १०) कानून हमें पसन्द न हों तो भी उनके मुताबिक चलना चाहिये, यह सिखवन मर्दानगी के खिलाफ है। : सही

- ११) अक्सर जिन शरीरों को लाड-लडा कर या सहलाकर कमजोर बना दिया गया है, उनमें रहनेवाला मन भी कमजोर होता है। : सही
- १२) करोड़ों लोगों को अंग्रेजी की शिक्षा देना उन्हें गुलामी में डालने जैसा है। : सही
- १३) यह कितने सुख की बात है कि हम स्वराज्य की बात भी पराई भाषा में करते हैं। : गलत
- १४) अंग्रेजी शिक्षा से दंभ, राग, जुलूम वगैरा कम हुए हैं। : सही
- १५) हमें अपनी भाषा में ही शिक्षा लेनी चाहिए। : सही
- १६) अंग्रेजी राज्य को यहाँ टिकाये रखनेवाले ये धनवान लोग ही हैं। : सही
- १७) मिल-मालिकों की और हमें नफरत की निगाह से देखना चाहिये। : सही
- १८) अंग्रेजों को बाहर निकाला कि आपने स्वराज्य पा लिया, ऐसा अगर आप मानते हों तो वह ठिक नहीं है। : सही

१९) हिन्दुस्तान की आम भाषा अंग्रेजी नहीं बल्कि हिन्दी है।

: सही

२०) अपने मन का राज्य स्वराज्य है

: सही

प्र.४: सही विकल्प चुनकर लिखिए।

(अंक-१०)

(जोहान्सबर्ग, सर विलियम, लंडन से, प्रोफेसर गोखले, १९०९, १९१५, अमृतलाल नाणावटी, मेकोलेने, नेपोलियनने, मि. ह्यूम, हिन्दुस्तान)

१) किसकी सभ्यता ईश्वर में माननेवाली है: हिन्दुस्तान

२) हिन्दुस्तान में असंतोष फैलाने की जरूरत है, ऐसा कौन कहते थे?

: मि. ह्यूम

३) किसने अंग्रेजों को व्यापारी प्रजा कहा है: सर विलियम

४) किसने शिक्षा की गुलामगिरी की बुनियाद डाली?

: मेकोलेने

५) दक्षिण अफ्रिका का अपना सारा काम पूरा करके गाँधीजी भारत कब आये।

: १९१५-१९१६

६) हिन्द स्वराज यह किताब गाँधीजीने कब लिखी?

: १९०९

७) हिन्द के लिए अगर अपनी जान भी देनी पड़े तो वे दे देंगे। ऐसी

हिन्द के लिए उनकी भक्ति है, ऐसा गाँधीजीने किसके बारे में कहाँ?

: प्रोफेसर गोखले

८) गाँधीजीने हिन्द स्वराज किताब कहाँ से लौटते हुए जहाज में लिखी?

: लंडन से

९) किसने काँग्रेस का मकसद हासिल करने के लिए अपना तन मन और धन सदा दे दिया था।

: अमृतलाल नाणावटी

१०) हिन्द स्वराज इस पुस्तक का अनुवाद किसने किया है?

: नेपोलियनने

प्र.५: विस्तृत उत्तर दीजिये। (निम्नलिखित में से किन्हीं दो सवालों के जवाब लिखिए)

(अंक-१०)

१) सभ्यता संबंधी के गाँधीजी के विचार स्पष्ट कीजिए?

२) सत्याग्रह संबंधी गाँधीजी के विचार अपने शब्दों में लिखो?

३) शिक्षा संबंधी गाँधीजी के विचार स्पष्ट कीजिए।

२) :- 'सत्याग्रह' का अर्थ 'सत्य' का आग्रह करना होता है। सत्याग्रह करने से हमारे अपने देश के लिए श्रेष्ठता की भावना जागती है। और हम सत्याग्रह के बलवर्ती अपना एक प्राप्ति कर सकते हैं। इसीलिए हमारी भावों पिछे और देशवासियों ने सत्याग्रह के लिए हमेशा तयार रहना चाहिये। हमारे पूर्वजों की आदर्श को जो आ याद करके हमेशा सत्य की लड़ाई के लिए सज्ज रहना चाहिये।

३) :- गाँधीजी बताते हैं कि, अंग्रेजों ने हिन्दुस्तान पर बोलेत जुल्म किया है परन्तु उन्होंने जो शिक्षा के लिए हिन्दुस्तान में डाले वो सही है। और हमें ही कही भारतवासियों ने अंग्रेजों की शिक्षा लेकर अपने एक ही लिए, स्वराज्य के लिए लड़ने पे उतर आये थे। इसीलिए हमें शिक्षा लेनी चाहिये। शिक्षा लेने से सत्य, गलत का फर्क अंतर समझना है। शिक्षा लोगों को स्वतंत्र स्वच्छ स्वावलंबी बनाता है। इसीलिए गाँधीजीने स्वदेशी धर्म का उपयोग किया था

(सूचना: उत्तर लिखने के लिए जगह कम पड़ने पर अलग से कागज का उपयोग करके उस पर अपना नाम, कक्षा लिखकर, इसके साथ जोड़ें)

प्रथम वर्ष (पदवी)

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

प्रपत्र - ब

नोंदणी क्र.:

परीक्षा दिनांक - ६ जून २०२३

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुरतक शुल्क	स्वाक्षरी	
१	मडावी अमर यशवंत	बी.ए. प्रथमवर्ष	५० रुपये	Amaddavi	23
२	नेवारे वैष्णोवी मुखरु	—	—	V.M. Neerave	44
३	चौधरी स्वाती लोमेश्वर	—	—	S.L. Chaudhari	38
४	चौधरी यशंता तुंकडुजी	—	—	Y.T. Chaudhari	
५	भानारकर मनिष महेंद्र	—	—	Juniff	25
६	धुर्वे शाशिकांत धर्मराव	—	—	Dhurve	
७	देशमुख शुभम ईश्वर	—	—	Deshmukh	43
८	वनकर प्रितम विनोद	—	—	P.V. Bhandarkar	41
९	गुरगुले गायत्री सुकक	—	—	Gurgle	39
१०	कुमारे सुशब्द केशव	—	—	K.K. Kumar	
११	सपाटे लक्ष्मी अशोक	—	—	L.A. Sapate	23
१२	मेथाम शुभांगी सुरेश	—	—	S.S. Metham	23
१३	वट्टी स्नेहा मोरेश्वर	—	—	Watti	33
१४	अतकरे डोली प्रदिप	—	—	Atkare	41
१५	वाटगुरे काजल वेनेश्वर	—	—	Watte	35
१६	शोरते जयश्री मनोज	—	—	Shorke	29
१७	रामटेके प्रणाली पुंरुषोत्तम	—	—	Ramteke	29
१८	गारदेखवार चेतना खेमराज	—	—	G.K. Naladekhwar	36
१९	लुटे मिनाक्षी अनिल	—	—	Lute	33
२०	माली मनिषा निखिल	—	—	Mali	
२१	गुरगुले प्रिती लुमाजी	—	—	P.L. Gurnule	31
२२	खोडे सुषमा शिशुपाल	—	—	Khode	
२३	गुळकर वैष्णवी लक्ष्मण	—	—	U.L. Gulankar	42
२४	गोळदार मोहन कार्लपद	—	—	M.K. Godar	
२५	गुरसे सुमिता नंद	—	—	S.N. Bhayase	27
२६	जिल्लेवार प्रियंका चंद्रशेखर	—	—	S.C. Jillewar	
२७	दिघोरे करण पुंडलिक	—	—	Dighore	43
२८	शकुंत लक्ष्मणी सुरेश	—	—	H.S. Rout	31
२९	प्रमाण साहिल मजहर	—	—	Prमाण	32
३०	अत्रे साक्षी गुणवंत	बी.एस.सी. I	—	Atre	40

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

प्रपत्र - व

नोट

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयता	पुस्तक शुल्क	स्वाक्षरी	
३१	मेथ्राम कल्याणी पंढरी	बी.ए. प्रथम वर्ष	५० रु	K.P. Meshram	
३२	कुमरे दिलेश (अविनाश)	-	-	R.A. Kumare	
३३	गायकवाड प्रवाही दिक्षिप	-	-	Rand	
३४	चौधरी योगीमा अमोह	-	-	Chaudhari	३८
३५	हिडामी द्रौपदी सतुराम	-	-	D.S. Hidami	
३६	पुडो सांगिता शामासिंग	-	-	S.B. Pulo	
३७	कोकोडे डेविड रविंद्र	-	-	Bokode	३१
३८	तिरकी जपिता राजेंद्र	-	-	Chiki	२२
३९	जार्ज मंगलगौरी हरिश्चंद्र	-	-	Watile	२५
४०	कुमरे आफ्रिका भाईचंद्र	-	-	A.B. Kumare	२७
४१	पोरेटी संजना मोतीराम	-	-	Poroti	२९
४२	मेथ्राम योगिनी प्रमोद	बी.एससी प्रथम वर्ष	-	Methram	३३
४३	माकडे गायत्री महादेव	-	-	Chakale	३८
४४	बगमारे लाजु किशोर	-	-	Bhagmare	२९
४५	बुल्ले सुश्रिता किशोर	-	-	Bulle	२९
४६	बेसुरकर नंदिनी प्रभाकर	-	-	Besurkar	३५
४७	नागरे खुशी रामभाऊ	-	-	K.P. Nagre	
४८	घोडमारे प्रिती अरुण	बी.ए. प्रथम वर्ष	-	P.A. Ghodmare	२८
४९	जांभुळे किरण आनंदराव	-	-	K.A. Jambhule	
५०	हर्षे वैष्णवी अरुण	-	-	V.A. Harsh	३३
५१	सातपुते राखी रविंद्र	-	-	Satpute	
५२	निंबेकर मिलाळी देविदास	बी.एससी प्रथम वर्ष	-	Nimbekar	३२
५३	नेवारे स्नेहा चंद्रशेखर	-	-	Neware	४०
५४	मलोडे हर्षदा तुडाशिवराज	-	-	Mhalade	३४
५५	देशमुख नेहा दादाजी	-	-	Deshmukh	३९
५६	सहार मोहित मोहन	-	-	Sahar	३८
५७	गरमठ रोहिणी सेवकदास	-	-	B.G. Garamat	४१
५८	बाहुलजी शिशुपाल शेंद्रे	-	-	Bahulji	३१
५९	गरमठ ~~सुभाष~~ भाविका खुशाल	बी.ए. प्रथम वर्ष	-	B.G. Garamat	२८
३०					

द्वितीय वर्ष (पदवी)

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - ब

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	स्वाक्षरी	
१	येवले लोकेश राजेंद्र	बी.ए. द्वितीय वर्ष	५० रु.	L. Pawale	26
२	कुंकडकर अजित शामराव	—	—	—	42
३	कोसरे रामलखन मानिक	—	—	R.M. Kosare	
४	धकाते पुनम ओमप्रकाश	—	—	P.O. Dhakate	
५	नारनवरे कोमल पत्रुजी	—	—	K. Naravare	32
६	प्रधान कपिल गोपाल	—	—	K. P. Dhawan	
७	सुरी कपेश रंजु	—	—	R.N. Suri	
८	मडावी प्रगत सुखदेव	—	—	—	21
९	काटेगे वाली सुरजुराम	—	—	Katenge	29
१०	मेश्राम निखिता छत्रपती	—	—	—	33
११	डोलीकर प्रगती विलास	—	—	—	29
१२	निकुरे दर्शना विनायक	—	—	D.V. Nikure	
१३	लोक मनिका प्रकाश	—	—	—	33
१४	मारवते रानी भाऊराव	—	—	R.B. Marvate	
१५	उपरीकर जयश्री भास्कर	—	—	U. P. Kar	28
१६	उईके प्राची दशरथ	—	—	P.D. Uike	
१७	करसी प्रमिला सदेराम	—	—	—	
१८	ठाकरे अथर्व दिवाकर	—	—	A. Thakare	
१९	मडावी भुषठा दिनेश	—	—	B. Madavi	
२०	वडे सुनिल लालसू	—	—	S.L. Wadde	
२१	डोडके किरण रामचंद्र	—	—	K.R. Dodke	
२२	तोफा मांजली किसन	—	—	P.K. Toke	
२३	सहारे विमलन डाकराम	—	—	S.D. Sahare	
२४	कोळ्या नागेश्वरी जंगलु	—	—	K. Kolhaye	24
२५	तुलावी आचल सुखदेव	—	—	—	
२६	नैताम हामिनी रामनाथ	—	—	N. Tam	28
२७	दुम्मनवार आचल विलास	—	—	—	30
२८	मेश्राम प्रतिभा मुखरु	—	—	P.M. Meshram	31
२९	पत्रे वैष्णवी राजेश	—	—	—	30
३०	धांडे पुजा दिगंबर	—	—	P. Dhande	25

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - ब

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	स्वाक्षरी	
३१	नसणे मथुरी गंगाधर	बी.ए. द्वितीय वर्ष	५० रु.	M.G. Nalshane	
३२	नियारे साहित्य रामदास	—	—	S. N. Niyare	25
३३	मलोडे सुहानी निलकंठ	—	—	S. N. Malode	36
३४	दहिकर देव्यानी रामदास	—	—	D. M. Dahikar	35
३५	तुंबडे पूर्वा विलास	—	—	P. V. Tumbarde	33
३६	ढोरे दिव्या मानिक	—	—	D. M. Dhore	37
३७	सातपुते श्रुतिका गोकुलदास	—	—	S. P. Satpute	
३८	ठाकरे मनिषा मारोती	—	—	M. B. Thakare	
३९	धोंगडे अमृत आऊराव	—	—	A. B. Dhongde	
४०	झोडगे वैष्णवी अरविंद	—	—	V. A. Zodge	
४१	केरामी अमित सुखदेव	—	—	A. S. Kerami	
४२	अभ्यार अंकिता विलास	—	—	A. B. Abhyar	31
४३	मंगरे वैष्णवी कालिदास	—	—	V. A. Mangre	29
४४	समर्थ कमलेश्वर	बी.ए. द्वितीय वर्ष	—	S. M. Samarth	
४५	बावणे दिव्या वी.	—	—	V. B. Bavane	
४६	झेंडे बाबू राम.	—	—	B. B. Zende	
४७	अडके अनुष्ठी हरिश्च	बी.ए. द्वितीय वर्ष	—	A. B. Adke	30
४८	गेडाम हिना देवानंद	—	—	H. G. Gadam	12
१९					
२०					
२१					
२२					
२३					
२४					
२५					
२६					
२७					
२८					
२९					
३०					

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

प्रपत्र - व

पेज नं.

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुरस्कार शुल्क	स्वाक्षरी
१.	नव्जावरे लखन (उमाजी)	एम.ए. भाग ९	५० रु -	27
२.	मेश्राम डिंपल काळिदास	—	—	AB
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				
१०				
११				
१२				
१३				
१४				
१५				
१६				
१७				
१८				
१९				
२०				
२१				
२२				
२३				
२४				
२५				
२६				
२७				
२८				
२९				
३०				

तृतीय वर्ष (पदवी)

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - व

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	स्वाक्षरी	
१	चन्ने आठयशी विलास	वीर. तृतीय वर्ष	५० रु.	<i>Bunne</i>	37
२	कांशिल लोकेश कैलास	—	—	<i>manik</i>	41
३	बुराडे शिकंदर सहदेव	—	—	<i>Shinde</i>	20
४	खळहा आठयशी मोहित	—	—	<i>Khaleha</i>	36
५	लाकडे उषा हिदिराम	—	—	<i>Usha</i>	
६	नन्नावरे कुशदेव आठराव	—	—	<i>Nannavar</i>	25
७	भे गोडाम श्यामली देवानंद	—	—	<i>Shyamali</i>	26
८	भानारकर प्रणाली सुंदर	—	—	<i>Bhanarkar</i>	22
९	कुडकर आचल येनुनाथ	—	—	<i>Ay. Kaleadkar</i>	30
१०	दोगे पवन संजय	—	—	<i>Dodge</i>	
११	दोरे दिनकरराव रविंद्र	—	—	<i>Dore</i>	
१२	धाट तेजास्वनी बेदराम	—	—	<i>Bhat</i>	24
१३	कुमरे पायल दुकगासिंग	—	—	<i>Kumare</i>	30
१४	कुंभलवार डिंपल लिलाधर	—	—	<i>D.L. Kumbhakar</i>	
१५	चांधरी दिक्षा देविदास	—	—	<i>DD Chaudhary</i>	
१६	वाकडे मंगुषा ठिकाराम	—	—	<i>Mirade</i>	22
१७	आहा शाशिकेला गंगाराम	—	—	<i>Agals</i>	28
१८	बदकर मोहित शारंगधर	—	—	<i>Badkar</i>	47
१९	करमंगे बाली विमल	—	—	<i>Karmange</i>	22
२०	धारणे पल्लवी ठिकाराम	—	—	<i>Dharane</i>	31
२१	गोडाम आचल प्रकाश	—	—	<i>Godam</i>	30
२२	कुमोटी रोहित देविदास	—	—	<i>R.D. Kumoti</i>	
२३	मडावी पंकज विश्वनाथ	—	—	<i>Madavi</i>	
२४	काटेगे विकास राधासिंग	—	—	<i>Katenge</i>	
२५	बारस्कर रुचिक जगादेश	—	—	<i>R.J. Barskar</i>	
२६	सोमनकर प्रतीक्षा जितेंद्र	—	—	<i>Somanekar</i>	
२७	चन्ने तेजास्वनी संजय	—	—	<i>T.S. Channe</i>	19
२८	दुमाने पायल रविंद्र	—	—	<i>P.R. Dumane</i>	
२९	मैद अंकुश लालाजी	—	—	<i>Maid</i>	
३०	जुरी स्वजिल शांताराम	—	—	<i>AB</i>	

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

प्रपत्र - व

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुरस्कार रक्कम	स्वाक्षरी
३१	गावळे अमिता चमूतराव	बी.ए. तृतीयवर्ष	५० रु.	A.C. Gawale
३२	आत्राम संजना इरपा	-	-	S.I. Atram
३३	चांदारी भाग्यश्री अंताराम	-	-	Bhaidhari
३४	दिवटे वैष्णवी मुरलीधर	-	-	V.M. Diwate
३५	वाढई टोनेश्वरी मदन	-	-	24
३६	खोब्रागडे दिक्षा अनिल	-	-	Bhobragade 22
३७	कवसे सोनाली दिवाकर	-	-	Kavase
३८	श्रीराम निकिता उमाजी	-	-	N.U. Shirame 24
३९	वंजारी साक्षी मनोज	-	-	Sauje 27
४०	नरोटे अमित राजकुमार	-	-	Narote
४१	डुपुंडी मुकेश गोहडी	-	-	Mhugundi
४२	शुरसे अनिकेत मनोहर	बी.एससी तृतीय वर्ष	-	Ashurase 27
४३	वाकडे रोहित लोमेश	-	-	Wakade 32
४४	चावर विकास दिनलाल	-	-	VChavhar
४५	खान केनिश आय.	-	-	Khan
४६	शेख सुमेश एस.	-	-	Shekh
४७	खान शिफा एम.	-	-	Khansha
४८	शर्मा अर्ध्या (अजय)	-	-	Sharma
१९				
२०				
२१				
२२				
२३				
२४				
२५				
२६				
२७				
२८				
२९				
३०				

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जळगांव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPM02313)

इयत्ता : प्रथम वर्ष

माध्यम : मराठी

गुण : ६०

वेळ : १ तास

पुस्तक : मोहन ते महात्मा (उत्तर पत्रिका)

प्र. १ ला. खालील प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(गुण-२०)

१) पुजारी	२) सत्याची	३) पच्छातापाच्या	४) सेंट पिट्सबर्ग
५) बॅरिस्टरी	६) भगवद्गीते	७) साधन	८) पर्यावरण विषयक
९) हरिश्चंद्र	१०) महात्मा		

प्र. २. रा. खालील दिलेली विधाने चुक की बरोबर ते लिहा.

(गुण-२०)

१) बरोबर	२) बरोबर	३) चुक	४) बरोबर
५) बरोबर	६) चुक	७) बरोबर	८) बरोबर
९) बरोबर	१०) बरोबर		

प्र. ३ रा. 'ब' गटातून योग्य तो पर्याय निवडून 'अ' गटातील शब्दासमोर लिहा.

(गुण-१०)

'अ' गट		'ब' गट (उत्तर)
१) सत्याचे प्रयोग	:	गांधीजींचे आत्मचरित्र
२) शामालदास महाविद्यालय	:	भावनगर
३) तीन कठीया पद्धती	:	चंपारण्य
४) दादा अब्दुल्ला	:	दक्षिण आफ्रिका
५) चित्तरंजन दास	:	देशबंधू
६) जॉन रस्कीन	:	अन् टू धिस लास्ट
७) किशोरलाल मश्रुवाला	:	हरिजन पत्राचे संपादक
८) शुमाकर	:	इंग्लंडचे अर्थशास्त्रज्ञ
९) गांधी जयंती	:	अहिंसा दिन
१०) रविंद्रनाथ टागोर	:	शांती निकेतन

प्र. ४. था. कृपया शिक्षकांनी आपल्या विवेकबुद्धीनुसार या प्रश्नांचे गुण विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या उत्तरांचे योग्य निकष तपासून द्यावेत.
(प्रत्येकी ५ गुण याप्रमाणे एकूण १० गुण)

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

गांधी तीर्थ, जैन हिल्स, जळगांव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३ (GVSPM02314)

इयत्ता : द्वितीय वर्ष

माध्यम : मराठी

गुण : ६०

वेळ : १ तास

पुस्तक : सत्याग्रही बापू (उत्तर पत्रिका)

प्र. १ ला. खालील प्रश्नांची योग्य उत्तरे पर्यायांमधून निवडा.

(गुण-२०)

१) सत्याग्रहाने	२) अतिशयोक्ती	३) दक्षिण आफ्रिकेच्या	४) सविनय कायदेभंग
५) स्वराज्य	६) दादाभाई नौरोजी	७) चंपारण्य	८) विनोबा भावे
९) दांडी यात्रा	१०) २६ जानेवारी		

प्र. २. रा. खालील दिलेली विधाने चुक की बरोबर ते लिहा.

(गुण-२०)

१) बरोबर	२) बरोबर	३) चूक	४) चूक
५) चूक	६) बरोबर	७) बरोबर	८) बरोबर
९) बरोबर	१०) चूक		

प्र. ३ रा. 'ब' गटातून योग्य तो पर्याय निवडून 'अ' गटातील शब्दासमोर लिहा.

(गुण-१०)

‘अ’ गट

‘ब’ गट (उत्तर)

१) पॅसिव्ह रेझिस्टन्स	:	निष्क्रिय प्रतिकार
२) सफ्रेजेट चळवळ	:	इंग्लंडमधील महीला मताधिकारासाठीची चळवळ
३) आचार्य भन्साळी	:	आष्टी - चिमूर सत्याग्रह
४) सत्याग्रहाचा एक प्रकार	:	बहिष्कार
५) तिन कठिया पद्धती	:	निळीची शेती
६) गांधीजींचे परमस्नेही	:	अन्ड्रयूज साहेब
७) सरदार वल्लभभाई पटेल	:	बाडोली सत्याग्रह
८) मिस्टर एफ. जी. स्वाईन	:	खादी समितीचे प्रमुख
९) हिंद स्वराज	:	खऱ्या स्वराज्याची कल्पना
१०) व्हाईसरॉय	:	हॉर्डिंगज

प्र. ४. था. कृपया शिक्षकांनी आपल्या विवेकबुद्धीनुसार या प्रश्नांचे गुण विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या उत्तरांचे योग्य निकष तपासून द्यावेत.

(प्रत्येकी ५ गुण याप्रमाणे एकूण १० गुण)

गाँधी रिसर्च फाउण्डेशन

गाँधी तीर्थ, जैन हिल्स, जलगाँव.

गाँधी विचार संस्कार परीक्षा – २०२३

कक्षा : तृतीय वर्ष

माध्यम : हिन्दी

पूर्णांक : ६०

समय : ६० मिनट

हिन्द स्वराज – (नमूना उत्तर पत्रिका)

प्र.१: सही विकल्प चुनकर लिखिए। (हर एक प्रश्न को १ अंक इस प्रकार कुल अंक –१०)

१) अखबार का	२) नमक सत्याग्रह	३) वकील	४) हिन्दुस्तान	५) धर्म
६) कारखाने	७) पश्चिम	८) हिन्दुस्तान में	९) अंग्रेजों का	१०) अंग्रेज

प्र.२: सही जोड़ियाँ बनाओ। (हर एक प्रश्न को १ अंक इस प्रकार कुल अंक –१०)

अ. विभाग

ब. विभाग

१) हिन्द के दादा	:	ट) दादाभाई नौरोजी
२) मैजिनी	:	ठ) इटली
३) गैरीबाल्डी	:	झ) वीर योद्धा
४) दयाबल	:	ज) आत्मबल
५) इतिहास	:	छ) 'ऐसा हो गया'
६) सत्याग्रह	:	च) 'पैसीव रेजिस्टेन्स'
७) लॉर्ड कर्जन	:	घ) बंग-भंग
८) रमेशचन्द्र दत्त	:	ग) हिन्दुस्तान का आर्थिक इतिहास
९) काँग्रेस	:	ख) स्वराज की नींव डाली
१०) गरम दल	:	क) एक्स्ट्रीमिस्ट

प्र.३: सही और गलत वाक्य पहचानें। (हर एक प्रश्न को १ अंक इस प्रकार कुल अंक –२०)

१) गलत	२) सही	३) सही	४) सही	५) गलत
६) सही	७) गलत	८) सही	९) सही	१०) गलत
११) सही	१२) सही	१३) गलत	१४) गलत	१५) सही
१६) गलत	१७) गलत	१८) सही	१९) सही	२०) सही

प्र.४: सही विकल्प चुनकर लिखिए। (हर एक प्रश्न को १ अंक इस प्रकार कुल अंक –१०)

१) हिन्दुस्तान	२) सर विलियम	३) नेपोलियनने	४) मेकाले
५) १९१५	६) १९०९	७) प्रो. गोखले	८) लंडन से
९) मि. ह्यूम	१०) अमृतलाल नाणावटी		

प्र.५: विस्तृत उत्तरीय प्रश्नोत्तरों की विश्लेषणात्मक जाँच करके शिक्षक अपने विवेकानुसार अंक देने की कृपा करें। (हर एक प्रश्न को ५ अंक इस प्रकार कुल अंक –१०)

गाँधी रिसर्च फाउण्डेशन

गाँधी तीर्थ, जैन हिल्स, जलगाँव.

गाँधी विचार संस्कार परीक्षा - २०२३

कक्षा : पी.जी./बी.एड./डी.एड.-द्वितीय वर्ष

माध्यम : हिंदी

पूर्णांक : ६०

हमारे गाँवों का पुननिर्माण (नमूना उत्तर पत्रिका) समय : ६० मिनट

प्र.१: सही विकल्प चुनकर लिखिए। (हर एक प्रश्न को १ अंक इस प्रकार कुल अंक -१०)

१) चरखा	२) भारतन् कुमारप्पा	३) पुलिस	४) झाड़ू
५) ग्रामोद्योग	६) शत्रु	७) ग्रामीण	८) स्वराज्य
९) चरखा	१०) हरीपत्तियाँ		

प्र.२: सही जोड़ियाँ बनाओ। (हर एक प्रश्न को १ अंक इस प्रकार कुल अंक -१५)

अ. विभाग

ब. विभाग

१) डॉ. राजेन्द्र प्रसाद	:	ई) अखिल भारतीय मिश्र खाद्य कान्फरेन्स
२) सतीश बाबू	:	फ) सत्ये इलाज
३) पंचायत राज	:	ग) रिपब्लिक
४) आप्पासाहेब पतंगे	:	अ) आकर्षक पत्रिका
५) दिवानी और फौजदारी इन्साफ	:	घ) १९२१
६) ७२ गांवों में	:	न) ८८ पाठशालाये
७) सीताराम शास्त्री	:	ब) ग्रामसेवक
८) १९१५	:	ज) अस्पृश्योंका सत्याग्रह
९) चक्रिया	:	क) आटा
१०) अहिंसा, सत्य, असत्य	:	झ) चोरी न करना
११) सामूहिक जीवन	:	ड) चरखा
१२) स्त्री-पुरुष	:	इ) शांतीसेना
१३) समाज की रचना	:	छ) सत्य और अहिंसा
१४) गाँव की रक्षा	:	ठ) स्वयंसेवक
१५) आजादी	:	ख) आमलोग

प्र.३: सही और गलत पहचानें। (हर एक प्रश्न को १ अंक इस प्रकार कुल अंक -१०)

१) सही	२) गलत	३) गलत	४) सही	५) सही
६) गलत	७) सही	८) सही	९) सही	१०) गलत

प्र.४: सही विकल्प चुनकर लिखिए। (हर एक प्रश्न को १ अंक इस प्रकार कुल अंक -१५)

१) बैल	२) बालविवाह	३) अंडीका
४) ५-६ बार	५) ३५	६) मांस
७) शिक्षक	८) चरखा	९) इतिहास-भूगोल
१०) पाटी-पेन्सिल	११) ७ लाख	१२) दाल-चावल
१३) आर्थिक	१४) अहिंसा	१५) आरोग्य

प्र.५: विस्तृत उत्तरीय प्रश्नों की विश्लेषणात्मक जाँच करके शिक्षक अपने विवेकानुसार अंक देने की कृपा करें।

(हर एक प्रश्न को ५ अंक इस प्रकार कुल अंक -१०)

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन

1744

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

प्रपत्र - अ

अ) शाळा/महाविद्यालयाचा तपशील

संस्थेचे नांव

शाळा/महाविद्यालयाचे नांव

शाळा/महाविद्यालयाचा पत्ता

: मनोहरभाई शिंदे प्रसारक मंडळ, आरमोरी
: महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व.न.पं. वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी
: वडसा रोड आरमोरी, जिल्हा - गडचिरोली

गाव: आरमोरी तालुका: आरमोरी जिल्हा: गडचिरोली पिन: 441208

ई-मेल: mgcollege.armori@gmail.com फोन नं.: 07137066043

आपल्या शाखेतील विद्यार्थ्यांची एकूण संख्या: जीव्हीएसपीस बसलेले एकूण विद्यार्थी: ४३ विद्यार्थीनी: ११०

मुख्याध्यापक/प्राचार्याचे नांव : प्राचार्य डॉ. लालसिंग खालसा मोबाईल नंबर Whatapp No.: 9422153197

समन्वयकाचे नांव : प्रा. पुंडलिक एम. व्याहडकर मोबाईल नंबर Whatapp No.: 7588772961

आमची संस्था महात्मा गांधी स्वच्छ शाळा स्पर्धेत सहभागी होऊ इच्छिते.:

हो ☐ / नाही ☐

ब) विद्यार्थी संख्येचा तपशील

इयत्ता	पुस्तकाचे नांव भाषा - (मराठी/हिंदी/इंग्रजी)	पुस्तक शुल्क	माध्यमानुसार विद्यार्थी			एकूण विद्यार्थी	एकूण पुस्तक शुल्क
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी		
५ वी	गांधीजींच्या आठवणी / गांधी बाबा / Our Bapu	४०/-					
६ वी	चिरंतन प्रकाश देणारी ज्योत-महात्मा गांधी / गांधीजी / Gandhiji	४०/-					
७ वी	महात्मा गांधी-एक जीवन दर्शन / बापू मेरी माँ / Bapu My Mother	४०/-					
८ वी	गांधीजींचे विद्यार्थीजीवन / गांधी कथा / Gandhi Katha	४०/-					
९ वी	गांधीजींचा विद्यार्थ्यांना संदेश / गांधी गंगा / Gandhi Ganga	४०/-					
१० वी	एकादश व्रत दर्शन / गांधीजी का जीवन उन्हीके शब्दों में / Gandhi's Life in His Own Words	४०/-					
११ वी	राष्ट्रनिर्माता बापू / मंगल प्रभात / From Yeravda Mandir	५०/-					
१२ वी	गांधी व्यक्तित्व / आरोग्य की कुंजी / Key to Health	५०/-					
प्रथम वर्ष	मोहन ते महात्मा / रचनात्मक कार्यक्रम / Constructive Programme	५०/-	५६				२८००=००
द्वितीय वर्ष	सत्याग्रही बापू / पंचायत राज / Panchayat Raj	५०/-	४६				२३५०=००
तृतीय वर्ष	हिंद-स्वराज्य / हिन्द स्वराज / Hind Swaraj	५०/-	४८				२४००=००
चतुर्थ वर्ष/पी.जी./ डि.एड/बी.एड-१	हमारे गाँव का पुर्ननिर्माण	५०/-	-	०२	-		१००=००
पी.जी./डि.एड/बी.एड-२	नेतृत्व की संकल्पना	५०/-	-	-	-		
शिक्षक/प्राध्यापक	बुनियादी शिक्षा	१००/-	-	-	-		
एकूण			१५१	०२		१५३	७६५०=००
२०% रकम							१५३०=००
एकूण पाठवायची ८०% रकम							६१२०=००

क) पुस्तक शुल्क तपशील: बँकेत भरणा (NEFT/RTGS): ☐ डी.डी.: ☐ रोख: ☐ UPI: ☒ रकम: रु. ६६२०/-

बँकेचे नांव: डी.डी. नं.: बँकेत पुस्तक शुल्क जमा केल्याची तारीख: ३०/०९/२०२३

ऑनलाईन पैसे जमा करणाऱ्या खातेदाराचे नांव : प्रा. पुंडलिक एम. व्याहडकर

Transation No.: T2309301133016755756732

समन्वयक सही

शाळा/महाविद्यालयाचा शिक्षा

PRINCIPAL
मुख्याध्यापक/प्राचार्याची सही
M.G. Arts, Science &
Late N.P. Commerce College
ARMORI, Dist. Gadchiroli

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - ब

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	परीक्षा क्रमांक
१	मडावी अमर यशवंत	बी.ए. प्रथम वर्ष	५० रुपये	
२	नेवारे वैष्णोवी मुखरु	—५—	—५—	
३	चौधरी स्वाती लोमेश्वर	—५—	—५—	
४	चौधरी यशता तुकडुजी	—५—	—५—	
५	भानारकर मनिष महेंद्र	—५—	—५—	
६	धुर्वे शाशिकांत धर्मराव	—५—	—५—	
७	देशमुख शुभम ईश्वर	—५—	—५—	
८	वनकर पितम विनोद	—५—	—५—	
९	गुरनुळे गायत्री सुकक	—५—	—५—	
१०	कुंभरे सुशब्द केशव	—५—	—५—	
११	सपाटे लक्ष्मी अशोक	—५—	—५—	
१२	मेश्राम शुभांगी सुरेश	—५—	—५—	
१३	वट्टी स्नेहा मोरेश्वर	—५—	—५—	
१४	अतकरे डॉली प्रदिप	—५—	—५—	
१५	वाटगुरे काजल वेनेश्वर	—५—	—५—	
१६	शोरते जयश्री मनोज	—५—	—५—	
१७	रामटेके प्रवाली पुरुषोत्तम	—५—	—५—	
१८	गारदेळवार चेतना खेमराज	—५—	—५—	
१९	लुटे मिनाक्षी अनिल	—५—	—५—	
२०	माली मनिषा निखिल	—५—	—५—	
२१	गुरनुळे प्रिती लुमाजी	—५—	—५—	
२२	खोर्ड सुषमा विशुपाल	—५—	—५—	
२३	गुळकर वैष्णवी लक्ष्मण	—५—	—५—	
२४	गोळदार मोहन कालीपद	—५—	—५—	
२५	गुरसे सुमित नंदु	—५—	—५—	
२६	जिल्लेवार प्रध्या चंद्रशेखर	—५—	—५—	
२७	दिघोरे करण पुंडलिक	—५—	—५—	
२८	शळत हर्षारानी सुरेश	—५—	—५—	
२९	पडाव साहित्य मजहर	—५—	—५—	
३०	अत्रे साक्षी गुणवंत	बी.एस.सी. I	—५—	

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - ब

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	परीक्षा क्रमांक
३१	मेथ्राम कल्याणी पंढरी	बी.ए. प्रथम वर्ष	५० रु	
३२	कुमरे रितेश आविनाश	-u	-u	
३३	गायकवाड प्रणाळी दिशिप	-u	-u	
३४	चौधरी योगीमा अमोल	-u	-u	
३५	हिडामी द्रौपदी सतुराम	-u	-u	
३६	पुडो संगिता शामासिंग	-u	-u	
३७	कोकोडे डेविड रविंद्र	-u	-u	
३८	तिरकी जपिता राजेंद्र	-u	-u	
३९	जाळे मंगळगौरी हविश्चंद्र	-u	-u	
४०	कुमरे आफ्रिका आईचंद	-u	-u	
४१	पोरेटी संजना मोतीराम	-u	-u	
४२	मेथ्राम योगिनी प्रमोद	बी.एससी प्रथम वर्ष	-u	
४३	माकडे गायत्री महादेव	-u	-u	
४४	बगमारे लाजु किशोर	-u	-u	
४५	बुल्ले युष्मिता किशोर	-u	-u	
४६	बेसुरकर नंदिनी प्रभाकर	-u	-u	
४७	नागरे खुशी रामभाऊ	-u	-u	
४८	घोडमारे प्रिती अरुण	बी.ए. प्रथम वर्ष	-u	
४९	जांभुळे किरण आनंदराव	-u	-u	
५०	हर्षे वैष्णवी अरुण	-u	-u	
५१	सातपुते राखी रविंद्र			
५२	निंबेकर मिलाळी	बी.एससी प्रथम वर्ष	-u	
५३	नेवारे स्नेहा	-u	-u	
५४	मलोडे हर्षदा	-u	-u	
५५	देशमुख नेहा	-u	-u	
५६	सहारे मोहित	-u	-u	
२७				
२८				
२९				
३०				

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - ब

अ. क्र.	विद्यार्थ्यांचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	परीक्षा क्रमांक
१	जेवले लोकेश राजेंद्र	बी.ए. विहित	५० रु.	
२	कुंकडकर अजित शामराव	—	—	
३	कोसरे रामलखन मानिक	—	—	
४	धकाते पुनम ओमप्रकाश	—	—	
५	नारनवरे कोमल पत्रुजी	—	—	
६	प्रधान कपिल गोपाल	—	—	
७	सुरी कपेश रंजु	—	—	
८	मडावी प्रगत सुखदेव	—	—	
९	कार्तेगे वाली सुरजुराम	—	—	
१०	मेश्राम निखिता छत्रपती	—	—	
११	डोलीकर प्रगती विलास	—	—	
१२	निकुरे दर्शना विनायक	—	—	
१३	लोळे मनिषा प्रकाश	—	—	
१४	मारवते शशी भाऊराव	—	—	
१५	उपरीकर जयश्री भाष्कर	—	—	
१६	उईके प्राची दशरथ	—	—	
१७	करसी प्रमिला सदेराम	—	—	
१८	ठाकरे अथर्व दिवाकर	—	—	
१९	मडावी भुषा दिनेश	—	—	
२०	वड्डे सुनिल लालसू	—	—	
२१	डोडके किरव रामचंद्र	—	—	
२२	तोफा पांजळी किसन	—	—	
२३	सहारे दीपकर डाकराम	—	—	
२४	कोळ्या नागेश्वरी जंगलु	—	—	
२५	तुलावी आचल सुखदेव	—	—	
२६	नैताम हामिनी रामनाथ	—	—	
२७	दुम्मनवार आचल विलास	—	—	
२८	मेश्राम प्रतिष्ठा मुखरु	—	—	
२९	पत्रे वैष्णवी राजेश	—	—	
३०	घांडे पुजा दिगंबर	—	—	

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - ब

अ. क्र.	विद्यार्थ्यांचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	परीक्षा क्रमांक
३१	नसणे मथुरी गंगाधर	बी.ए. द्वितीय वर्ष	५० रु.	
३२	निखारे साहिल रामदास	—	—	
३३	मलोडे सुहानी निलकंठ	—	—	
३४	दहिकर देव्यानी रामदास	—	—	
३५	बु लुंबडे पूर्वा विलास	—	—	
३६	ढोरे दिव्या माजिके	—	—	
३७	सातपुरे श्रुतिका गोकुलदास	—	—	
३८	ठाकरे मनिषा मारोती	—	—	
३९	द्योगडे आनंद आऊराव	—	—	
४०	झोडगे वैष्णवी अरविंद	—	—	
४१	केरामी अमित सुखदेव	—	—	
४२	ओयर अंकिता विलास	—	—	
४३	मंगरे वैष्णवी कालिदास	—	—	
४४	समर्थ कमलेश्वर	बी.ए. द्वितीय वर्ष	—	
४५	बावणे दिव्या वी.	—	—	
४६	शेंद्रे बाबल एस.	—	—	
४७	अडके अनुश्री हरिश्वा	बी.ए. द्वितीय वर्ष	—	
१८				
१९				
२०				
२१				
२२				
२३				
२४				
२५				
२६				
२७				
२८				
२९				
३०				

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - ब

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	परीक्षा क्रमांक
१	चन्ने भाग्यश्री विलास	बी.ए. तृतीय वर्ष	५० रु.	
२	काशिष्ठ लोकेश कैलास	—	—	
३	बुराडे सिंदूर सहदेव	—	—	
४	खळहा भाग्यश्री मोहित	—	—	
५	लाकडे उषा दिदिशम	—	—	
६	नन्नावरे कुमदेव आठराव	—	—	
७	गोडाम श्यामली देवानंद	—	—	
८	भानारकर प्रणाली सुंदर	—	—	
९	कुडकर आचल येनुनाथ	—	—	
१०	दोगे पवन संजय	—	—	
११	दोरे दिनकरराव रविंद्र	—	—	
१२	थाट तेजास्वनी बेदराम	—	—	
१३	कुमरे पायल दुकगासिंग	—	—	
१४	कुंभलवार डिंपल लिलाधार	—	—	
१५	चांधरी दिक्षा देविदास	—	—	
१६	वाकडे मंगुषा ठिकाराम	—	—	
१७	आहा शाशिकला गंगाराम	—	—	
१८	बदकर मोहित शारंगधर	—	—	
१९	करमंजी बाली विमल	—	—	
२०	धारणे पल्लवी ठिकाराम	—	—	
२१	गोडाम आचल प्रकाश	—	—	
२२	कुमोटी रोहित देविदास	—	—	
२३	मडावी पंकज विश्वनाथ	—	—	
२४	कार्तेगे विकास राधासिंग	—	—	
२५	बारस्कर कचिक जगादिश	—	—	
२६	सोमनकर प्रतीक्षा जितेंद्र	—	—	
२७	चन्ने तेजास्वनी संजय	—	—	
२८	दुमाने पायल रविंद्र	—	—	
२९	मैंद अंकुश लालाजी	—	—	
३०	जुरी स्वजिष्ठ शांताराम	—	—	

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र.:

प्रपत्र - व

अ. क्र.	विद्यार्थ्याचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुरतक शुल्क	परीक्षा क्रमांक
३१	गावळे अभिषा चमूतराव	बी.ए. तृतीयवर्ष	५० रु.	
३२	आत्राम संजना इरपा	-	-	
३३	चाँधरी भाग्यश्री अंताराम	-	-	
३४	दिवटे वैष्णवी मुरलीधर	-	-	
३५	वाढई टोनेश्वरी मदन	-	-	
३६	खोत्रागडे दिक्षा अनिल	-	-	
३७	कवार्से सोनाली दिवाकर	-	-	
३८	श्रीरामे निकिता उमाजी	-	-	
३९	कंजारी साक्षी मनोज	-	-	
४०	नरोटे अमित राजकुमार	-	-	
४१	हुपुंडी मुकेश गोहडी	-	-	
४२	भुरसे अनिकेत मनोहर	बी.एससी तृतीय वर्ष	-	
४३	वाकडे रोहित लोमेश	-	-	
४४	चावर विकास दिनलाल	-	-	
४५	खान कोनेस आय.	-	-	
४६	शेख सुमेश एस.	-	-	
४७	खान शिफा एम.	-	-	
४८	शर्मा अर्ध्या अजय	-	-	
१९				
२०				
२१				
२२				
२३				
२४				
२५				
२६				
२७				
२८				
२९				
३०				

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे

गांधी रिसर्च फाउण्डेशन, जळगाव.

गांधी विचार संस्कार परीक्षा २०२३

नोंदणी क्र :

प्रपत्र - ब

अ. क्र.	विद्यार्थ्यांचे नांव (आडनाव प्रथम)	इयत्ता	पुस्तक शुल्क	परीक्षा क्रमांक
१	नन्नावरे लखन (उमाजी	एम.ए. भाग १	५० रु-	
२	मैत्राम डिंपल काळिदास	—	—	
३				
४				
५				
६				
७				
८				
९				
१०				
११				
१२				
१३				
१४				
१५				
१६				
१७				
१८				
१९				
२०				
२१				
२२				
२३				
२४				
२५				
२६				
२७				
२८				
२९				
३०				

टिप: १) विद्यार्थी संख्या जास्त असल्यास प्रपत्र क ची झेरॉक्स काढणे.

Transaction Successful

11:33 AM on 30 Sep 2023

Paid to

Gandhi Research
Foundation Jalgaon

XXXXXXXXXXXX8136

Axis Bank

₹6,120

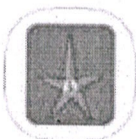
Transfer Details

Transaction ID

T2309301133016755756732

Debited from

XXXXXXXXXXXX8270

₹6,120

UTR: 327328548192

Powered by

LPI **YES BANK**
UNIFIED PAYMENTS INTERFACE

गाँधी विचार संस्कार परीक्षा

२०२३-२४

यशस्वी आयोजन हेतु

स्मृतिचिन्ह

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व
स्व. एन. पी. वाणिज्य महाविद्यालय

आरमोरी, जि. गडचिरोली

गौंधी तीर्थ, जैन हिल्स, पो. बा. नं. ११८, शिवाली रोड,
जलगाँव ४२५००१ (महाराष्ट्र). वेबसाइट: www.gandhifoundation.net

गाँधी विचार संस्कार परीक्षा प्रश्नमाणा - पत्र

चि./कु. लखन उमाजी नन्नावरे

कक्षा - पदव्युत्तर- प्रथम वर्ष -

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व. न. पं. वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी विद्यालय/महाविद्यालय में आयोजित
“गाँधी विचार संस्कार परीक्षा” वर्ष २०२३-२४ में गडचिरोली जिले से प्रथम क्रमांक प्राप्त करने के

उपलक्ष्य में यह प्रमाण-पत्र प्रदान किया जा रहा है।

महात्मा गाँधी के विचार रूपी संस्कार पथ पर चलने के लिए आपका हार्दिक अभिनंदन!

अशोक जैन
विश्वस्त

डा. अनिल काकोडकर
चेअरमन

गौधमी तीर्थ, जैन हिल्स, पो. बॉ. नं. ११८, शिखोली रोड,
जलगाँव ४२५००१ (महाराष्ट्र). वेबसाइट: www.gandhifoundation.net

गाँधी विचार संस्कार परीक्षा प्रमाण - पत्र

चि./कु. मोहित शारंगधर बरकवार

कक्ष

तृतीय वर्ष

महात्मा गांधी कला, विज्ञान व स्व.न.पं.वाणिज्य महाविद्यालय, आरमोरी विद्यालय/महाविद्यालय में आयोजित
 “गाँधी विचार संस्कार परीक्षा” वर्ष २०२३-२४ में गडचिरोली जिले से तृतीय क्रमांक प्राप्त करने के

उपलक्ष्य में यह प्रमाण-पत्र प्रदान किया जा रहा है।

महात्मा गाँधी के विचार रूपी संस्कार पथ पर चलने के लिए आपका हार्दिक अभिनंदन!

अशोक जैन

शोक जैन
विश्वस्त

डा. अनिल काकोडकर
चेअरमन